

תורת חובת הלבבות

מהרב הגדול החסיד

רבינו בחיי הדיין הספרדי ברי צ'צל

חברו בלשון ערבי. והעתיקו ללשון הקודש החכם הבולל

רבי יהודה ך תבון צ'צל

עם מירוש מספיק הנקרא בשם **מרפא לנפש**. ותוספו בו
כמה הגהות מהספרים הקודמים. וכעת נעתק ללשון אשכנזית עברית
הנקרא **עברי טייטש** הגהוג בזמניו. כדי שיהא יד הכל
ממשמש בו. כאשר יהיו עיני הקורא:

גם העתיקו כעת התימת הספר (וראיתי בו) והעשרה בתים (כני יחד ידחתך כו)
והתוכחה (ברכי נפשי וכו') שלא היו בתעתיק בכל הרשומים הקודמים.

(חלק שני)

חלוקת הספר שעריי ופרקיו

פרק ב כמה יהיה .

פרק ג באיזה מעשה חייבים בו .

פרק ד כמה מיני מספריו .

פרק ה איך אופני הירוקים מן הנפש עד שיתכן לבני אדם ליהרר כל מעשה שיעשו לשם האל .

פרק ו שיהיה נהיר במחשבתו ונשמר ממנה ומושל בת .

השער הששי

בבאור אופני חיוב כניעתנו לאלהים ית' והשפלות מפניו, ויחלק לפתירתו ועשרה פרקים .

ספיקה נכאור וועלט כענינים ניהוד כענינים לאלהים וסדרהם לו עולם ולסדרהם כאלה . ויאמר כי נעטן כענינים לאוי להטונן נעשים ענינים וחס עניני עשרת פרקי כעשר :

פרק א מה היא הכניעה .

פרק ב לכמה חלקים תחלק .

פרק ג כמה תהיה הכניעה .

פרק ד באיזה ענין צריך להתנהג בה .

פרק ה איך אופני קנותה .

פרק ו בתוכן המנהג שצריך הנכבד לנהוג בו .

פרק ז סמי תהא הכניעה מן הכבד ומתי לא תתכן .

פרק ח אם הכניעה סמוכה למדות הטובות או המדות הטובות סמוכות לה .

פרק ט אם יתכן להתקצץ בלב האדם הנאה והכניעה אם לא .

פרק י באור תועלת הכניעה בעניני העולם הזה והבא :

השער השביעי

בבאור אופני חיוב התשובה ונבוליה והדברים התלולים בה, ויחלק לפתירתה ועשרה פרקים .

ספיקה נכאור גורל גורל הכבד . ויאמר כי נעטן כענינים לאוי להטונן כעשרה ענינים וחס עניני עשרת פרקי כעשר :

פרק א מה היא התשובה .

פרק ב קבמה חלקים תחלק .

פרק ג באיזה תהיה התשובה מתאדם .

פרק ד באיזה גרירה .

פרק ה באיזה כל אחר מהם .

פרק ו אופני ההקרה לאדם על התשובה .

פרק ז ככאוי מספדי התשובה .

פרק ח הישרות השב עם הצדק הנצל מן החסא אם לא .

פרק ט אם יתכן להוסיף לשוב מכל חסא אם לא .

פרק י כמה אופני התחבולה למי שהתשובה מסתא קשה עליו .

השער השמיני

בבאור אופני חיוב השבון האדם עם נפשו לאיל ויחלק לפתירתו ועשרה פרקים .

ספיקה נכאור סיוח כספון עם כנסת מטה אל ספיקה ויאמר כי נעטן כספון כנסת - לאוי להטונן כעשר ענינים וחס עניני עשרת פרקי כעשר :

פרק א מה הוא השבון עם הנפש .

פרק ב אם השבון כל בני אדם שיהא אם לא .

פרק ג על כמה פנים יהיה השבון האדם עם נפשו .

פרק ד מה תועלת השבון הזה .

פרק ה אם האדם חייב להשוב עם נפשו חסר אם לא .

פרק ו מה חייב האדם לסמוך להשבון המעשים :

השער התשיעי

בבאור אופני חיוב החי' שיהא ינה שראוי לנו כמנהג, ויחלק לפתירתו ועשרה פרקים .

ספיקה נכאור סיוח כספון מעשי - נעטן עם כנסת זהם כי עולם ויאמר כי נעטן חסריות נמש להטונן כעשר ענינים וחס עניני עשרת פרקי כעשר :

פרק א מה היא הפרישות והחולתה וצורך גשמי העולם אליה .

פרק ב בגדר הפרישות הכיבודת הארץ גשמי והחולת אליה .

פרק ג לכמה כתות נחלקים אדרישים בפרישות .

פרק ד בבאור תנאי הפרישות .

פרק ה כמה שיאות לתורתנו מן הפרישות .

פרק ו כמה שכא בספר התורה ומפני הכביאים סדכרי הפרישות .

פרק ז כהפרש אישי בין קדמוניו ואבותינו וכינונו בפרישות .

השער העשירי

בבאור אופני חיוב ארבת האלהים ומעלותיהם, ויחלק לפתירתה ושבעה פרקים .

ספיקה נכאור סיוח אכנס כלל ית' חללים מדגנת אכנס כעטוס . ויאמר כי נעטן אכנסת לאוי להטונן כעשר ענינים וחס עניני עשרת פרקי כעשר :

פרק א מה הוא ענין האהבה באלהים .

פרק ב על כמה פנים תהיה האהבה באלהים .

פרק ג איך הדרך אליה .

פרק ד אם היא ביכולת האדם אם לא .

פרק ה באופני מספדיה .

פרק ו אותיותיה אשר בהם תתברר מהתאמתן .

פרק ז במנהגי אהבה האלהים .

הם עגרי הספר הנכבד הזה ודם עשרה כי אין דבר שבקדושה בפרות מעשרה .

ופרקים עם סיון להם עדיה ואין עדה פחותה מעשרה :

שער החמישי. שער יחוד המעשה

בביאור אופני חיוב היות כל מעשיו מיוחדים לשמו ולהודו סן החונף. וה פתח השער:

אמר המחבר מפני שקדם מאמרנו בבסחון על האלהים יתברך ראינו לסמוך לו ביאור אופני חיוב היות כל מעשי העבודה מיוחדים לאלהים לכהו בעבור מה שיש ברבר זה מכות המצוות ובר הלכות כן הערבונו המפסיד אותם וההזלה המביא אל החונף ולהתרצות בחלקות לברואים כמו שאמר אלהיהם (לוי נכ) אל נא אשא פני איש ואל אדם לא אכנה כי לא ידעתי אכנה. וראוי עתה שנבאר מעניני יחוד המעשים לאלהים ששה ענינים. אחד מהם הוא יחוד המעשה לאלהים. והשני כמה יהיה. והשלישי באיזה מעשה חייבין בו. והרביעי כמה מיני מסמדיו. והחמישי איך אופני ההקתם סן הנמשך עד שיתכן לכני אדם ליהד כל מעשה שיעשו לשם האל. והששי יהיה נזהר במחשבה ונשמר ממנה ומושל בה:

פרק א אבל מה הוא יחוד המעשה לאלהים, הוא רכונה כנראה ונבנתר במעשה עבודת מרפא לנפש

אמר המחבר מפני שקדם כי ביאור אופני חיוב בו נבאר עתה עממיוח כהלס לפעול לה כי לכו ולס לפס כוונס הלסס וזו יסיס עלפנון דן ולכו כי לסי: סן הערבונו עלל יענכר לו סוס כוונס סרססו כענדוס עמסרסס סלס פנדוס ס: וההזלה וזו יסיס עלול סלל לפוס אלע כעסי כלל סף עמסס לסיס סן סלסר סלסס סלסס סמסססו כענדוס סוס מסיס אל ססוק וססיס מרוב כעסי כסיס: בהלכות כסיס: וכססו מלקוס וסלסר ססוס סוכר סלס סלס כולול סין לו כסחון מלס כסיס כמ'ס לעל אלע לכווי לסיסר סענ וס לסכר סכסחון: אל נא אשא פני איש עלל סלס מסיס לפוס סלס: ואל אדם לא אכנה לכווי כסיס לל לעסח: כי לא ידעתי אכנה לל כוונסו לחוק סוס סלס ולל ענדור מסיס לסי כסיס:

אמר המחבר מפני שקדם מאמרנו וייל קור האבין פרוער גאנמ ככסחון על האלהים יתברך ווי מען גיהער פסחון צו האבן אויף גאמ יתברך ראינו לכסוך לו האבן קור פר ששאנן דר ביא צו לשקעלין ביאור אופני דאם פשוירונג פון די אופנים חיוב וימא אפגעקמלש איז תיב אלע מעשים פון נאמס דיקסט צו פון ווי פון נאמס וועגן אלעין בעבור מה וייל עס איז פון האנדן אין דר וואך קלופר אז ויין פוננה איז גיט פון לימטנס וועגן נאר פון נאמס וועגן מכות המצוות פון לרשקייט צו די ממשלות ובר הלכות און קלאר הייסט צו די הערצן סן הערבונו סן די פרי מלשונן אונ פר שטקלונג וואס פון בארביין וימא ווארם אז ויין פוננה איז פון לימטנס וועגן דאס ער פון מלשפע ממשלות ההנהלח מסיי היפוי אונ עס איז אום סקול ער זאל ויך גיט שיינן מאכין פון לימטן ווי זאלן אים לוקן ער איז ויער פרום המביא אל החונף ווס דם פריינגט אים צו דר כחה פון תעופה ולהתרצות בחלקות אונ ער זאל מיט ויין שמיכלונג פארויליטס ויין צו לימט כמו שאמר אלהיהם וימא אלהיהם דאס גאנמ אל נא אשא פני איש איה וועל גיט שוועגן קיין כענמשיין האל אדם אל אכנה אונ פון קיין כענמשיינס וועגן וועל איה מיין דעם גיט פון ענדריין אז איה זאל אנדרש רידן איידר איה מיין כי לא ידעתי אכנה ווארים איה ווייס גיט צו פון ענדריין וראוי עתה שנבאר כי ששה ענינים אונ מיר פרארפין איצונד פשוירונג זעקס זאכין פון די ווערקון וואס מען זאל טאן פון נאמס וועגן אחר סהם הוא איינס פון די זעקס זאכן איז אז מען זאל אלע מעשים פון נאמס וועגן אלעין טאן וחסני כמה יהיה אונ דאס אנדרע איז מיט וואס קאן דם ויין אונ דורך וואקערע זאכן קאן מען דר צו דקון אונ דם דריפע איז באיזה מעשה אין ווס פון איין ווערק קור ויין דם דיב צו טאן אונ דם פועשע איז כמס מיני מססידו דורך וימא פיל עקלייא זאכן דם קאן פון דארביין ווערין אל אונ דאס פונקשע איז אונ אופני ההקתם וימא אז מען זאל ויך פון אפעקע זאכן דר וייערין עד שיתכן לכני אדם כי כיון כענמשיין זאלן רעכט קאנין טאן אלץ פון נאמס וועגן פרוער מיט וואסער עצות קאן דר כענמשיין ויך דר וייערין פון וימא פרי ער זאל אלע קאנין טאן פון נאמס וועגן אלעין אונ דאס זעקשע איז שיהיה נזהר אז ער זאל גיהיין ויין מיט ויין ממשלה וכססר ממנה אונ זאל ויין גיהיט פון מלשעמי גיבאדין: כלופר ער זאל דקון וייעל ממשלות זאלן ויין צו גאם אונ זאל גיוועלמינין איך דר ממשלות:

אבד מה הוא יחוד המעשה לאלהים אבד איז דאס מען זאל די ווערק פון נאמס וועגן אלעין טאן וואס הכונה כנראה כי דם היינט מען ווען איינר מוט עפים אנאה סייא ווס איפלכר ועקמ עס אונ ביא און פון פארנגע זאך ווס ער ויל דר מיט גאט דיעין זאל ער אויף דעם פוננה האבין

יעשה מי שאינו יודע את האלהים מעשה ממעשי העבודה כונתו בהם מי שירא ויקח
 מכני אדם בלבד ועובד בני אדם ולא הבורא אותם מפני שאינו יודע ולא סבד ענינו
 וכן נאמר בהעבוד כוכבים כי סבאו לזה סכלותו באלהים יתברך. ויש יתרון להעבוד
 כוכבים על ההנף כארבעה דברים. אחד מהם כי העובד כוכבים בזמן שאין חזון אינו
 מחזה ע"י נביא שיכיר אצלו הפחד מחשבתו באותות וכסופתים אבל המחנף בתורת
 האלהים יש עליו זענה כמה שקבל מן המצות בעבודת האלהים וההזרה מעבודת עלתו.
 והשני כי העובד כוכבים עובד מי שאינו מסרה את האלהים אבל המחנף בתורת האלהים
 עובד מי שמסרה את האלהים ומי שאינו מסרה אותו. והשלישי כי העובד כוכבים הוא
 עובד דבר אחד בלבד והחנף אין תכלית לנעבדו. והרביעי כי העובד כוכבים אין
 ענינו נסרה מכני אדם והם נשמרים מסנו מפני פרכוס כפירתו באלהים אבל ההנף אין

מראה לנפש

למה להם: וואס יעשה בה כונתו בהם מי שירא ויקח מכני אדם בלבד ר"ל כמו שי שרף מ"ל וזולת לעמוד
 אחוס כן זכ סמוך ודע לך כללית וטוב כזכ סמוך כונתו ז"ל לנפש סמוך אלו יודע את האלהים. וי"ל מה שרף
 מ"ל: ועובד בני אדם ולא הבורא אותם ק"ל פ"ל כלל בעלי: אינו מותר ע"י נביא דק מחכס אסתיס
 כריסס. וזו יעוד לו עסק ססד אמנו כחות: אבל המחנף כו' ע"ס סקל מן הכלים וכן אמרנו דור לה' דוד
 וקבלו מלכס ועל זעם לנש ולקיס כל סוסס כסוסס לוהט לעבדו ידו ולא לעבדו וזוהו: עבד מי שמסרה את

ער אים גיט ריגן קיינן בארצין אבל יעבדו בייגערס ער זעט דיגן דעס וואס ווייס זיין פירדיג ויחנן
 מסנו און פון אים קען אים זיין אן גיפרייס העלפונג און שטיין דעס וועט ער זיא דיגן וואס יעשה און
 אז דר גיט ווייס גיט נאם וועט שוין יא עפ"ס טאן איין ווערק פון נאָס דיגקס כונתו בהם און זיין
 ביהנה אין די ווערק גיט ער טוט מי שירא גור ווא דר וואס פאָרקט זיך אָרד ער דאָפּט צו שָכר
 פון פּענשלישן ועובד בני אדם דיגן ער די פּענשלישן ולא הבורא אותם און גיט צו נאָם ביה גיט דאָפּט
 זיא בְּשִׁאפּוּן וואָרום די קצות גיט ער טוט און דָס נאָר פון ליפּיגס וועגן מפני שאינו יודע ויזיל ער
 ווייס גיט נאָם ביה און פאר שפּיט נאָר גיט זיין פּירודג און קיין שום זאך דאָס גיט נישאן ווערן אָן
 נאָם ביה נאָר ער מיגט און פּענשלישן אַלזיין קאָגן אים אויף העלפן דיגן טוט ער פון ליפּיגס
 דאָס זיך נאָם און און וועלן מיר זאָגן בעובד כוכבים פון די שפּערין דיגקס בן מביא לזה און עס
 בריינגט אים דר צו גיט ער דיגן די שפּעקת סכלותו באלהים יתברך ויזיל ער און נאָקעל און ווייס
 גיט וואָס נאָם יתְּבַרַךְ און יש יתרון דברים און דר וואָס דיגן שפּערין און בְּעָסר מיט פּיר זאָקן פון
 דעס וואָס יתְּבַרַךְ לייטן און טוט ויזע זאָקן גיט לְשֵׁם שְׂכָמִם אחר מהם אייגנס פון די זאָקן און כי
 העובד כוכבים קאָרום דר גיט דיגן כוכבים בזמן חזון און דר צייט וואָס קיין נביא און גיט פּר
 האַרצין אינו מחזה דעס דאָס קיין נביא גיט פּוֹדָר גיט וועגן דרויף און דאָס אים גיט כּבֵּרָה געזען
 קיט וואָנדר און קיט אייבן קיט פּר איין שפּעלעך ער טוט מיט דעס אבל המחנף בתורת האלהים אָכר
 דר גיט און אַחוץ און נאָס תּוֹרָה און קצות קלופּר ער לעריגט און טוט קצות נאָר פון ליפּיגס
 וועגן יש עליו מנה און פּר האַרצין אויף אים אַפּענה און ער כח פּר ענשלישן כמה שיקבל קיט ער דאָפּט
 אויף זיך קבל גיט ער דיגן נאָם מיט די קצות והזרה מעבודת וזלל און און און גיטאָס גוואָרן
 ער זאל גיט דיגן אַרצין וואָרום און ער טוט פון וועגן דעס פּענשלישן און נביא וואָס ער דיגן
 אים האָט און דאָס אַרצין און כי העובד כוכבים בו וואָרום דר כוכבים דיגן און אַזאך נאָס
 די זאך גיט גיט ויזיר גיטעניגט געזען נאָם אבל המחנף בתורת האלהים אָכר דר וואָס און פּאָלש
 אין נאָס תּוֹרָה און טוט עס פון ליפּיגס וועגן עובד מי שמסרה את האלהים דיגן ער אַעלעך גיט
 ער ויזיר שפּעניגט געזען נאָם ומי שאינו מסרה אותו און אַעלעך וואָס ער טוט גיט ויזיר שפּעניגן
 געזען אים וואָרום ער דיגן דאָך דעס גיט טוט אים גיטס בייא ער און אַצורן בייא אַעלעך השלישי
 און דָס דרשע און כי העובד כוכבים בו וואָרום דר כוכבים דיגן נאָר און זאך אַלזיין נאָר זיין
 אָפּ נאָם והחנף בו אָכר דר פּאָלשער און קיין ערד גיט צו זענען בארין דיגט ויזיל ער אַצורן פון
 דעס דיגן ער אים און דר נאָך ויזיל ער אַצורן פון אַנדרן דיגן ער געניס הייביע און דָס פּערקע
 און כי העובד כוכבים וואָרום דר כוכבים דיגן אין ענינו נסרה מכני אדם נאָס זיין זאך גיט פּר האַרצין
 פון לייט נאָר ער דר די אָפּ געבד אַטְּלִיקר זאל זעזן והם נשמרים מסנו און זייא קאָגן זיך דעפּן

שער יהוד המעשה

הפרנודו נראה וכני אדם בושחים בו ויתכן לו להיוקם מה שלא יתכן לוולתו הוא הנדול
שכבודו העולם ונקרא בלשוננו הנן ויהיר ומפתה. אך מי שאינו מבין מצות האלהים
ותורתיו אין מעשהו מיוחד לשם האל בעבודתו שכיון שאינו מבין אומני העבודה
שהם התורות כל שכן שלא יבין אופני השלסתם כיהוד לכבו בהם לאלהים וכל מה
שהוא עושה סתעשי העבודה בנתו בו לוולת האלהים מפני שהוא כמסתפק באמתת
היבו בהם ואינו יודע מה שיאסור יהוד לכבו בעשותו לאלהים ואם הוא יודע האלהים
זמנבו. אבל הרחוק היצר סתחלק לשני חלקים. אחד סהם טחשבות מספקות עליו
האסחות ומשכשות עליו אמנתו עד שלא ישלט לו מעשה לאלהים. החלק השני
שהוא בא עמו מדרך המענה והראיה כי מה שהוא רץ אליו ומשתדל בו מן המעשה

כרפא לנפש

האמרי. אמרוס מחנף לנפשו וכל מי שרובו נלחץ הן נענינו כוא מחנף לו לכן אין תלית לנפשו נל: אך מי שאינו
סבב מצוה ידיו ורץ אל כוא עם כלתו וזר לך וכל נענו את כ' כנלימות מיון כואו מסתק אל כוא מחנף כמלכ ש
כל לאו. אלא אם טוב כוא יק מלח לנפס מלחוד ונודב ניש כנעלו וכל נש' וכמ ש מול אין כור ילא מלח וכל עם כלת
חסד: ואם הוא יודע בו לך ככוא יודע כו: אבל יהוד היצר כואו ככוס מחסדו כמכשיל כמו מטר: אחר סהם
פחשבות בו מה שמנס כולכר מחשבות רעות כלל כלום טובים מחנף נלחמו ונדבדכו כלמטיים כמו סחכס וכמוללו וכר
עזוב חוסים, כמס סתקל ושו' עוק מחט עול חוכ' נלחמו: והחלק השני שהוא בא עמו וכו' רל אל כוא מלח נחוס
חלט יכל לו לנכ עליו כמחמו כולו חכיס לו סכד וכמות רעות כמלחמו ונחרכו נעטעט סלטס מוסייס כמו סכדל
כלת כשו חלקיס כמי כי כמלחמו ככוב טעס ודעס:

מן פר אים מפני פרסום נחיל זין ליקנין אין נאם אין אמן איטליקר ועדקט עם אבל הזוג אפר דר
פאלקש וקאם זך פקט זוך פר ליטון פרנס דר ליקניט אין נאם את קינד ועדקט עם ניש וכני אדם
בושחים בו אלא לייט פר סתעשי זך אין אים נרא לייטן ער אין ויער פרנס דר צילין ויא אים אים
זועקע סודות ויהן לו לויקם כן ער ויא שארין טאן וואס אנדרר טאן דס ניש אין דר העקר והוא
הדול אב נם אין דס גרעקשע פן דר וויקאט מן דר וועלט כלוקר עם אין דר גרעקשע עבירה ויקרא
בלשוננו אב ער ועדקט גרופן אדף לטון סקולט חף אין פאלקש ויהי אב אין האפדרינגר וכפחה
אב אין פאר סקיער אב איקר ריידר אך מי שאינו מבין בו אפר דר וואס פאר שטייט ניש נאמס
הורה אב כצות אין מעשיו דר טוט זינע ועדקט אין נאמס דיקנס ניש פון נאמס ווענין ארין
שכין שאנו מבין חיל ער פר שטייט ניש ויא כיע ניקער נאם דין דען ער קאן ניש לענין וייס
ער דאך גונדא ניש איב ער ברארף טאן די כצוה איב ניש כל שכן שלא יבין בו אין שוין אכל
לען אז ער וועט ניש פר שטיין די אפנים ויא כיע ואל די כצות נאמס באבין צו נאם כיש דעם
ער ואל אין ויא זין בארין כיהר זין נאר צו נאם ביה ארין וכל מה שהוא עושה אב וואס ער טוט
שוין יא עפים טעם כוונתו בו אין זין כוונה אין דעם ניש פון נאמס ווענין נאר פון לייטיגס ווענין
כמי שהוא כמסתפק נחיל ער אין כסופק איב ער אין באקט טולדיג צוא טאן די כצוה איב ניש
מיס יודע אב ער וייס ארין ניש ווס עם כוט אים שארין אז ער ואל ניש כקאן זין בארין שטייטן
צו נאם ארין כעשת אז ער טוט עפים טעם וואס הוא יודע ויען אפילו ער וייס שוין ווס נאם אז
כלוקר ער פר שטייט אז נאם ביה אין נאר אין נאם אב פר שטייט שוין אפילו די סובות וואס
נאם קאם נישאן מיט אים קאן ער פארט ניש רעקט כיהר זין דס בארין צו נאם ביה ארין אז
ער קאן ניש לענין אב וייס ניש די כצות אבל הרחוק היצר אפר וואס עם ניש אין ארין כהשבות
פון דעם יצר הרע ועדקט נטרלט אויף צוויי חלקים אחד סהם אין טייל אין פון וויס ניש דר יצר הרע
כקיינט אים ארין מחשבות מספקות ארבע כהשבות ניש זיי ככאן אים פר אפסק איב ער ברארף
גליק אין די וואכן ווס אין ניוויס אבט כיוקא די הורה אב נכוא אב אפר אנ עניש ווס
אז ניוויס אבט ככאם אים דר יצר הרע פר אפסק ומשכשות עליו אמנות אב ככאם אים גריוון
אב פר סוקלן אין זין אבנה ער ואל כסופק זין איב עם אין דא אבנרא ער שלא ישלט כז ער
קכט אז וייס אז ער קאן מין שום כצוה ניש רעקט טאן פון נאמס ווענין החלק השני אב דאם
אנדריש אים שהוא בא עמו דר יצר הרע קכט צוא אים כיש כעשת אב כקיינט אים בארית כי מה
שהוא בא עמו מדרך המענה והראיה כי מה שהוא רץ אליו ומשתדל בו מן המעשה

וענין

לאלהים אינו חובה ולא מדרך הדין אבל מורה אותו לעשות לעולם הזה ולחשובו :
 פרק זה וראיתי לבאר לך מן הענין הזה המיונים יורו על מה שלא זכרתי מהם כדי שיהיו
 מהם בני אדם ויהיה לבבם שלם לאלהים כמו שאמר החכם (מלא 6) ישמע
 חכם ויוסף לך הוזהר והוא שאומר בן אדם ראוי לך לדעת כי השונא הגדול שיש לך
 בעולם הוא יצרך הנמסך בכחות נפשך והמעורב כמוהו רחוק והמשתתף עמך בהנהגת
 חושך הגופניים והרוחניים המושל בסודות (ס"א בסודות) נפשך וצפון הלבך בעל עצתך
 ככל הנעותותך הנראות והנסתרות שתייהינה ברצונך האורב לפתות פגיעותך (ס"א לעתות
 פשיעתך) ואתה ישן לו והוא ער לך ואתה מתעלם ממנו והוא אינו מתעלם ממך לכש
 לך בנדי הידידות ועדה עדי האהבה לך ובכנס בכלל נאמניך ואנשי עצתך וסגולת אהביך.
 רץ אל רצונך כנראה ערמינותו וקריצותיו והוא מורה אותך בחציו הממיתים לשרשך

טרפא למש

פרק ה וראיתי לבאר כי המיונים דמיון חזונת לקח ראיס ממנו על טעם פשוט יסוד כי אין קץ לפשויו ומו וכל
 נכסו כולם : והוא שאומר אל לך : בן אדם ראוי לך לדעת כי הוא יצרך הנמסך בכחות נפשך יסוד
 הוא מעורב בכל כחותיו שים נפש כלים וכן הוא מעורב ומחונן כחות כלים ונחשוו כמפוסים שים חוש כחלות כמנו
 וההשג כולם הוא מעורב ומקוץ לטובים לפי רצונו עיין בסוף ספר דרכי שער קדושה מסו יסוד' עיש כחודך ואכרי עין כלתם
 כל דבריו ומנין מסט : ועמון חודך פס שחתינה ברצונך חסו כוכר שמעוועוץ סגולת וסמכות פס לפי רצונו ואין חסן
 מושל בעולם לטובים לפי דרכו כמנס : שחתינה ברצונך חסו כוכר שמעוועוץ סגולת וסמכות פס לפי רצונו ואין חסן
 לב ככלל מעוועוץ סוף חסן לך מסס לפי רצונו חסו אין חסו עומד נגדו לדעת חסו דרשך ועקום חס לאו חסך חסל כמנס
 ומלמד לטוב כנס : והוא מורה אותך לטון וינס קסם : בחציו הממיתים לשרשך מאריך דריום מעופיכ סכני רליו סהו

ווענין אינה חובה אף רם גיש קיין חיוב ולא מדרך החירות און מען בראךך ידך נאר גיש קיין ידך
 איהך העם אבל מורה אותו נאר ער לערנימ אים ער זאל אלץ טאן פון דר וועקט ווענין און פון די
 מענטשן ווענין וואס ויצן אין דר וועלט :

וראיתי לבאר לך הדרך דעם איה גיעהך דיר כיברר צו זיין פון דעם ענין המיונים אנעלעך
 ביישפילע וואס דר יצר ברע רעט דיה אן דער צו און וויא ארום דוא אנלסט פון וינא
 גיצול ווענין יורו וועלן וינא דיה לענין על מה שלא זכרתי ויהי איהך דיא ונאכן וואס דר יצר ברע וועט
 דיה אן הידין וואס איהך נאבן וינא גיש דר באנט כדי שיהיו כי קדי דיא מענטשן זאלן דרענין
 גינארקאט זיין ויהיה לבבם שלם און ויער בארץ זאל זיין נאנץ צו נאט וינא שלבלת האם גינארקט
 ישמע חכם ויוסף לקח דר חכם זאל הענין און זאל מענין פאר עשאנרקיניס והוא שאומר און דאם
 אין חס איהך וועל זאנן בן אדם דו מענטש ראוי לך לדעת בראךרמס ויחיו כי השונא הגדול אז דר
 געקסער שונא וואס דוא דאקט איהך דר וועלט הוא יצרך דאם אין דר יצר ברע הנמסך בכחות
 נפשך וואס ער אין צוא מישים אין דיא כוחות פון ביין לייב והמעורב כמוהו רחוק און ער אין צוא
 מישים אין דעם נאכאר פון ביין גיכיס המשתתף עמך און אין צו ונאמען מיט דיר בהנהגת חושך און
 דעם פרוגן פון ביינע לייבליכע געפילע און מיט דיא געפילע פון רחוקות : דאשים מינימ מען
 די אברים וואס פירט דרביע אז ער שפעקט עפעס ווערט געם אן גידולן דעל דרביס און אז ער
 הערט עפעס ווערט אן גרופן דעל חלפע און דאם גבייבין ווענין דעלשם הנפגעים און דעלשם
 דרדעניים היקט וואס ער טראקט מיט זיינע מושלות המושל בסודות נמשך וס דר יזהיר העלשם
 איבר די סודות פון ביין לייב ועמון חודך און איבר דיא פאר בארנגע זאכין וואס דו דאקט אין
 זאכין וואס איסקליר זעקט און אין פאר בארנגע זאכין וואס דו ווילקט שתייהינה ברצונך זיין זאכין
 זיין נאך ביין ווילן נאך און ער גיש דיר אבר עצות וינא זאלן זיין נאך זיין ווילן נאך האורב ער
 לויערט איהך ביינע טריט והוא דו גיכט ער זאל דיה איבר הידין וינא זאנן אלץ זיין נאך זיין
 ויין ואתה ישן לו און דו שלאקסט און היקסט וידך גיש פאר אים והוא ער לך און ער וואקט פון
 ביינע ווענין ואתה מתעלם און דו פאר דוילקט זיך פון אים והוא אינו מתעלם אבר ער פיר דוילקט
 וידך גיש פון דר לבש לך כי ער באקלייט זיך פון ביינע ווענין מיט ביינעליכע און ליבליבי קלייד
 זעך און ער צירט זיך ער והנהגת מיט צירונג פון ליבשאפט פון ביינע ווענין ובכנס ער מאקט

שער יתוד המעשה

מארץ חיים כמ"ש הכתוב במי שענינו כך (סס כו) כמתלהלה הוורה זקים חצים ומות.
כן איש רמה את רעהו ואמר הלא משהקח אני. וכן החוק שבשלותו אישר יורה אותך
ולחם אותו בה כמצפון ענינך שישתדל למסק עליך אמתךך ולשנש מה שנתברר לך
ולערב את נפשך במחשבות טובים ומענות שקרים יסיר אותך בהם מתועלתך ויספק
עליך מה שנתברר לך סאמונתך ודחך. ואם תהיה נוהר סמנו ותזמין לו שלוחי שלך
להלחם אותו בהם ותסלק חציו מעליך תנצל ותמלט סמנו בעזה"י. ואם תשליך עניניך
אליו ותמשך אחר רצונו לא ירף סמך עד שיאבדך בעני העולמים וישרשך משני המעונים
כמ"ש במעוף סמעיפו ואיש אחד מחיליו (סס ז) כי רבים חללים הפילה ועצומים כל

מרפא לגוש

מפח את האדם מהרע קל על דבר ממור עד סאמר לו לו ועבור עברה כוכבים ומחז יזליאם להגות רעה רל וזוא כלל מספוי
סכאלי וכן סוכר סכמוו מחר לגמור ממנו מחר ממיא סכמוו לנס סן מפח לנכנס וירסס ר"ל לאשר סמחס מחר סכמוס
אחי" סכמוס קלס סוף וענדת חלסס אחרס וגו' וסוף וחסר אף סו' כסס וגו' עד ורנכס סמחס וגו' וזמו סכמוס סכר
לס סכמוסם וכן כללו סכמוס וז' סמנר לסכר כוס וספ ס' ורנכס חוק וזין כזוקו ויהר לכך כלא סכמוס סמסמכר
מחרס ירלחו סוכר כולו נקחיו ככודי עשוי כו' וככל מלך כל סכמוס סכיס לו מלכ"ל וזמ וזס סכמוס וחסס כולל
לכרד לסומך ולסמכר ורסס סמנו כנכס וככל אוחס לכך וז' יכוסו ורנכס סכמוס וכין ורנכס סמסמס סמסמו כו' חלק
תבוסס ורסס מתכל כסס כו' וזמס כעס סמנל ער אחר הלא סמס דמך כלל סו' כרנע אחר סמסס דמך יחך כרס:
לכרד יוסמך ויכלן סצוד ויכלן כנוס סמחיו לכן אחר סכיס סמנר ע"ז לסחמלוס וז' סמנל אח"י כנע אחר ממנו
כו' ורסס כו' כל סכמוס סמסכר סלסס כססו' לא סמכר וז' גורס וז' סמנל סמנר ע"ז דבר לכן כול סכמוס סמנר
וסכר אוחס כסס דיק' וכן סמנל וסמכר עכ"ל: כמתלהלה הוורה זקים ס' כ"כ לכן סמסס וירסס כמס ורסס ארץ
מחוס: זקס ינלוס סלומר סכמוס עמלו סללו לוט סמון ומחר זכמון על סלסס ינינלוס ומלס וכלו מוח וסמנר לא
מכמוס ער: כן איש רמה את רעהו וגו' יסיר אחר כה סמחמלויך ע"י סמחמלויך סמסס סמנל סמנר כולל
כוד יס"ל סכיס סמוד סמססל: ורנכס מס סכוס סמחלר סכמוס סמחן זממונך: ואם תהיה נוהר סמנו כו' הנצל ורנכס
בעיה כמס סמחלו יחו סל חוס סמנר סליו כול יום ולסמלל סכיס עשוי לא סיס וכלו לו סמכר זוסס כנע לרנך ומכס
לסמסו"ס' לא יסמנו כירו וגו' קר סמסס סמחיו לנחלס בו סכמל: כמ"ש בסעיף סמעיפו כו' כי רבים חללים הפילה

זה או ער אין דרד וייער גיטריא וויא ויער גיטריע לויס ונשי עמך אנן וויא ויער רכא
וערסס דרד ויערע ספריא רע אל רעונך ער לרסס נאך ריון וילך נאך כנראה וויא דוא קאנעס
וערן רעהו ויער ויערסס ויער ויערסס ויער ויערסס ויער ויערסס ויער ויערסס ויער ויערסס
ויער ויערסס ויער ויערסס ויער ויערסס ויער ויערסס ויער ויערסס ויער ויערסס ויער ויערסס
לאנך דאם איז עלים הבא וויא עס סמ"סס אין סמ"לי פח סמ"סס וואס ער סמס אזו כמתלהלה
חורה זקס וויא אייר וואס סמ"לסס זה גליוך וויא ער איז זך נאך נים סמכונן צו ונארין אנן
ווארפס סמ"סרעיע סמ"סס פון סמ"סס כן איש רמה את רעהו אזו אירך איז אייר וואס ער איז סמ"סר
ויער סמ"סס ער נאך נאך גיין נאך סמ"סרעיעס וועט אנן אז דר סמ"סס וועט אנן וואס הלא סמסס
זין וואס ער כרן אירך קאב ויערעט אירך קאב עס נאך נים ויערסס עריוקס ומן חחוק
שבסולחו אנן דר סמ"סרעיעס פון ויערעט שלוחים דרף ויערען ער סמ"סס דרף אנן סמ"ססס ענינן
דר צום סמ"סרעיעס כמסמו עינך דאם אזו אין ויערע פאר כ"סרעיעס ונאךן סמ"ססל דאם ער סמס
זה סמ"סססן ער נאל דר ארפס אכיון כרעיונן אין דעם ארבת ורסכס אנן נאל דר סמ"ססן כרעיון
אנאקעס ונאךן וואס דו ויערסס עס גיורס קלאר ולערבב אנן נאל דר צו מושין ביין ווילן בסחשבות
כוכס מים סמ"סרעיעס וואס ויערן נאך ליען אנן מים סמ"סרעיעס סמנעט סמ"סס וסירי אחר וועט ער דרף פאר
סמ"סרעיעס כיוס ויערע סמ"סרעיעס סמ"סרעיעס כרן דו ונלסס נים קאןן סמ"סרעיעס אנן ויערן דיא ויערן
סמ"סרעיעס פון ביין היקף כ"סרעיעס דו ונלסס נים סמ"סן כיון כ"סרעיעס אנן תודה לערען ויספס ערד אנן
וועט דר כ"סרעיעס פאר ארפס מה שנתברר לו דאם וואס דו קאכס פאר סמ"סרעיעס נאךן סמ"ססל פון ביין
אנאקעס אנן פון ביין תודה וואס תהיה נוהר סמנו זכר אזו דו ויערסס ויער פאר איס היסין ומזמין לו אנן
דו ויערסס איס אן כרעיונן דיא שלוחים פון ביין שגל ויזא ונאךן מים אים סמ"סרעיעס הלסין ומכלס
מחז אנן דו ויערסס אס סמ"סרעיעס פילין פון דר הנצל ומלס ויערסס סים נאךן עס היקף פון איס
אנאקעס ווערן וואס סמ"סרעיעס ארף אנן דו ויערסס ביין סמ"סרעיעס ונארין אירך איס אנן ויערסס נאך גיין
נאך ויערע עצרת ומסר אנן דו ויערסס זה נאך צידעון נאך ויערן וילין לא ירף סמ"סס וועט ער פון
דר נים נאך לנאן ער סמ"סרעיעס כיון ונאךן ער וועט דר סמ"ססן פון כרעיון פון ביידע ויערססן ויששד
אנן ויערסס דרף איס ונארעלן פון ביידע וואערסן פון דר וועלסס אנן פון מער ויערסס וויא שלמה

רמל

הרונה דרכי שאל ביתה ונ'. על כן אל תשריד מלחמת וזלתי ממלחמתו וקרוב בלתי קרבו והתירב עם מי שהוא רחוק ממך מן החרב עם מי שלא יפרד ממך ודחתי מי שלא יציע אליך כי אם ברשות מדהות מי שאינו שואל רשות בהמצאו עמך . ואמרו על חסיד שפגע אנשים שבים ממלחמת אויבים ושלוו שלל אחר מלחמה חזקה אמר להם שבתם מן המלחמה הקטנה שוללים שלל הרעתו למלחמה הגדולה אמרו לו ומה היא המלחמה הגדולה אמר להם מלחמת היצר וחיליו . ומן התימה אחי כי כל אויב שיש לך כשתנצח אותו פעם ושתיים ירף ממך ולא יעלה על לבו להלחם כך לדעתו יתרון כחך על כחו והוא מתיאש מנצוח אותך ומגבור עליך . אבל היצר אין מספיק לו ממך נצוח פעם ומאה פעמים

מרמא לנפש

נאמר בלשם וזה וסחפתי בלשם וזה והכרעתי אליהם כוח הן וסעף אחד מהקטנות בלשם סחפתי בלשם וזה טעם אשר יקרות ועדות כוכבים כלל כסופים שמי מוחות בנות' ועובדי: ע"כ אל תשריד כו' מלא חסיד עמיד לנחום טאר מלחמות עם אויבך : כמלחמתו וי' לא תלחם עם בלשם' : וקרוב עם כו' לא תלחם כעו תמלמד ידו לךבך כי מלחמת בלשם' הוא כוח יוצר הכרחי כי מלאך מלחמות כי טאר אויבך רחוקים ממך והוא קרוב עמך ואם טאר אויבך טהלים ממך אם טעמם עמם מלחמת והוא אינו שאל כלום רק לנחם מלחמתו תמיד כי הוא מלא עמך תמיד : ואמרו על חסיד שפגע בו' ובר' אלטרך נש' כי תלחם כחך ב' כדרכים סחפתי עמך וטעם ב' טעמים גדולים ויקרים כוח מלחמת האדם הקטן בערך מלחמת היציר כו' כי מלחמת האדם לא תלחם הוא רק לה' כי ה' איש מלחמה ונלמדו לא ירום איש את ידו חלל מלחמת סוף' ללחם הוא ולא לה' כי כל ידו בשם חון מלחמת שמים כי בכחם נה חוין אל כל אדם יושם . והשני כי כלום על ידו כלל ירמם אל עבר קטן וקרוב אל עבר אחר לא ידע עמול שטחים וכל גבור וכן מנוצח מלחמת ממורוד בקי בכל מולחם טפיר ומנחמו כי כל ימיו גל תוכנס ותמאס בה כשש ממות איש וסמוך כולם כעבדים לנגוד סוקן כהוא וכסידם אל כמנחמו גבורי כח עמי דברו וסער סוגים ומסוגרים והטעם והגבור בקרבם והטעם זה נה בער קטן וישר אל לבו לעשות מלחמת עם סגור סוקן כסוף ולכסלו אלמס וללמד את סעיר כולם ובלכות את כל אנשים ולכנס אותם וזה כל עמו להיות לו לעבדים ולספק לנגם אליו לנכחו לו וכן חמת אל כחם הוא עושה בלחם עם ידו כעו כוח מלחמת הגבורים עד אין סוף כחש קטן כלוחם עם הגבור כוחו וכו' וזהו טעם מלחמת ח' לחיוב נוכח סוכים אל יתו נמלך טוב וזהו טעם מנוצח ומנחמו מנחמו עד כו' כי' התעוררו מנוצח הכוחם והכוחם כעו פעמים : לדעתו יתרון כחך מלאך סוף ודע שמך גדול מכחו ע"כ לא

במלחמה האדם ינאמם בסעף סעפיו אין אין צוויג פון וייע צוויגין ואיש אחר אבן פון אין מענישין פון ויין חל בקרבה פון אין עבדיה וום דר יצודר בעט אן צו איר האט עד ניקאמט כי רבים הללים היתה הען פול דר פלאנצע האט די זונה ניקאמט פאלין ועעומים כל הרוגה זוג ויין פול אירי דר פלאנצע דרכי שאל איר דרוי איר דר וועג פון דעם גיהנם איר שוין אגל שפן איר פון טר פיר עבדות עכ אל ביהות כי בדרום זאלן דיה גיט טרוד פאכן אונזערע מלחמות קער ער ויין מלחמה בלחם דרא זאלקט גיט ויין טרוד מלחמה צוא האלקטין מיט ביני פיינד אונ דודך דעם וועקטו גיט קאנן מלחמה האלקטין מיטן יצודר וקרוב בלתי קרוב אונ קיין שום שמוייט ואל דיה גיט טרוד פאכן קאר ויין שמוייט והרוב עם מי שהוא רחוק ממך אונ אשונערד קלומר אמלחמה וואס די זאלקט האקין מיט אועלקין וואס איז פון דיר ווייט מן התרב זאלקטו דירגן גיט קער טרוד ויין פון אשונערד וואס איז גיט אפ גלישיד פון דיר קלומר די שונערד פון ביין פיינד איז פון דיר ווייט אפר די שונערד פון דעם יצודר ישיד זיה קאר גיט אפ פון דיר אונ איה גיהעקטו גיט ויה טרוד פאכן והחת כו' אונקע צו שמוייטן אועלקין וואס ער קאן גיט גרייבן צוא דיר מלחמה האלקטין שידין צו דרום ויילקט מדהות פון אונקע שמוייטן אועלקין וואס ער קומט צו דיר מלחמה האלקטין אן לשות דרום זאלקטו קערק מלחמה האלקטין מיט דעם יצר הרע וואמו אונ מען הט ניקאמט אירף אין תמיד שפע אנשים וואס ער האט פגעניגט לייט וואס האקין אמלחמה ויוואונג קענין וייער פיינד ושלוו שלל אונ נאך דר שפארקר מלחמה האקין וואס יגרויבט פול רויבונג אמר להם הט דר חסיד צו וואס ניקאמט שבתם מן המלחמה איר האט ויה איצונד אום נקערטם פון אגלייני מלחמה אונ איר הט גרויבט פול רויבונג התעורו גרייט איה אן צו דר גרויבט מלחמה אמרו לו האקין דרא לייט צו אים ניקאמט ומה היא וואס איז דאס דרא גרויבט מלחמה אמר להם הט דר חסיד צו וואס ניקאמט מלחמת היצר דאס איז דרא מלחמה פון דעם יצודר מיט ויין חל זאגט דר מחבר וזן התימה אחי אונ עם זיה צו פאר וואונדערין מיין בדרר כי כל איוב דען אייניקט פיינד וואס דו האקט כשתנצח אותו או דרא וועקט אים מנצח ויין אין פאל אונ צווייט פאל ייה סמך וועט ער זיה אפ לאזין פון דיר אונ עם וועט שוין קער גיט אויף גיין אויף ויין בארצין ער זאל מיט דיר מלחמה האלקטין וייל ער ווייט דו ביקטם שפארקר פאר אים והוא מתיאש אונ ער

שער יחוד המעשה

בין שנצח אותך בין שנצחתו כי אם ינצח אותך ימיתך ואם תנצחהו פעם אחת יארוכ לך כל ימך לנצח אותך כמו שאר"ל אל תאמין בעצמך עד יום מותך, ואינו מקיל בקטנה שבקטנות ענינך לנצח אותך בה כדי שתהיה לו מדרגה לנצח אותך כמה שלמעלה ממנה ועל כן ראוי לך שתהיה נהודי ממנו. ואל תמלא כממשאלותיו כך כאומרו רק נגדל בעיניך המעט שבמעט מנצחו והמצער מהתנברותו כדי שתהיה לך מדרגה אל מה שלמעלה ממנו כי במהרה תהיה תשוקתו אליך, ולא יעמוד לפניך בעמדך כנגדו כמ"ש (נלאהי ד) ואלוהיך תשוקתו ואתה תמעל בו, על כן אל יבהילך דברו ואם עצמו היילוי. ואל יפחידך ענינו זאם רבו עורויו. כי עיקר כוונתו לאמת השקר ומנמת חפצו להעמיד הכוב וכמה הדיק קרובה מפלתו ואברודו מהר אם תרגיש החולשתו. וכמו שספר עליו החכם כאמרו (קולת ס) ומצא בה איש מסכן חכם, ספר על האדם בעיר קטנה מפני שהוא העולם הקטן וספר על כלי גופו

מראם לנפש

יעלו על לבו לנפשו עתך נוד: ואינו מקיל בקטנה כד כמו באמרו חז"ל ענינו גורד ענינו כל סומך כלי נפשו כאלו עובד עבודת כוכבים מלאכה לא יספיק בן אל זו וזו סו"ס"ס ספסוף אומר לו עסק כן למחר כן עד שאזכר לו לך עבוד עמדם כוכבים מנ"ל נעל כאשר וככנס אח"כ ועבדתם וכו' כ"ל: ואליך תשוקתו שי ר"ש תמוד טו"ה שוקן וממלאהו בשיעור: ואתה תמעל בו ואל תהיה סומך חסדו עניו ואל תמלא כממשאלותיו כד כאמרו רק נגדל בעיניך המעט שבמעט מנצחו והמצער מהתנברותו כדי שתהיה לך מדרגה אל מה שלמעלה ממנו כי במהרה תהיה תשוקתו אליך, ולא יעמוד לפניך בעמדך כנגדו כמ"ש (נלאהי ד) ואלוהיך תשוקתו ואתה תמעל בו, על כן אל יבהילך דברו ואם עצמו היילוי. ואל יפחידך ענינו זאם רבו עורויו. כי עיקר כוונתו לאמת השקר ומנמת חפצו להעמיד הכוב וכמה הדיק קרובה מפלתו ואברודו מהר אם תרגיש החולשתו. וכמו שספר עליו החכם כאמרו (קולת ס) ומצא בה איש מסכן חכם, ספר על האדם בעיר קטנה מפני שהוא העולם הקטן וספר על כלי גופו

אין זך מלאש פז צו קאָנן דיק כַּנְצָה זיין ומגבור עליך את פז צו שְׁמאַרְקֵן זך אויף דיר אבל הייז אַרְבֵּי דר יצהיר אין מסכין לו לְאִנְט זך גיט באַנְגֵּן אָז דו וועקסט אַיִם אַיִן מאל אַרְבֵּי הַדְּבָרִים מאל כַּנְצָה זיין פז וועקסט וועגן האַלְט גער אַלְיָן מִלְחָמָה מיט דיר בין שנצח אותך מיא גער וועט זך כַּנְצָה זיין את מיא דוא וועקסט אַיִם כַּנְצָה זיין לְאִנְט גער זך אַלְיָן גיט בְּטֵגֵן לו כי אם ינצח וואָרעם אָז גער וועט דיק כַּנְצָה זיין וועט גער דיק אַז אַז לְאִנְט פֿאַר פֿירן גיט־פֿיר זך גער וועט דיר מִיִּשְׁקֵן וואָם גנבנותו און אָז דו וועקסט אַיִם אַיִן מאל כַּנְצָה זיין יאָרוב לך וועט גער אויף דיר לויטן דך זייל דו וועקסט לעבן אָז גער וואַל דיק כַּנְצָה זיין ווי אַנְגֵּרֵי הַבְּמִים האַפֵּן גיט־גוט אל תאמין בעצמך עד יום מותך דו וואַלְקֵסט דיר וואַלְקֵסט גיט גלויבן אַיִבֵּךְ בְּקִטְם אַנְדֵּיק בִּזְרִין מוֹיִם וואָרעם ווער ווייט צו וואָם דר יצהיר וועט דיק נאָך פֿאַר פֿירן היינט מקיל את גער וועט דיר גיט נאָך לְאִנְט אַפִּילוּ אַיִן דר מִלְחָמָה וואָך פז בִּיִּין פֿירונג בְּלִבְךָ אַפִּילוּ דו וואַלְקֵסט מָאָן נאָר אַנְגֵּלִיעַ מִצִּדָּה לְאִנְט גער דיק אויף גיט און וויל דיק דִּרְגֵן אויף כַּנְצָה זיין לנצח אותך קִדְּוֵי גער וואַל דיק קעגן דִּרְגֵךְ דר קִלְיָר וואָך כַּנְצָה זיין אויף אַנְדֵּעֲכֵי וואָך יעל כן דרום גיט־קעקסט דיק פֿאַר אַיִם האַפֵּן וואַל תמלא את וואַלְקֵסט אַיִם גיט פֿאַלְגֵּן פז דוא וואַבן וואָם גער וויל פז דיר און וויקסט דיר מָאָן אַפִּילוּ וואָם עס אַז רס יגדל בעיניך נאָר עס וואַל בִּיִּיא דיר גִּרוּם זיין המעט שבמעט דם קִלְעֵקֶסְטֵי פז דעם קִלְעֵקֶסְטֵי אַיִם כַּנְצָה צו זיין המצער את כַּאִם ווינְצִיקֶסְט פז צו שְׁמאַרְקֵן זך אויף אַיִם כד שיחה לך מדרגה קִדְּוֵי דו וואַלְקֵסט האַפֵּן אַיִן דִּרְגֵךְ אַיִם כַּנְצָה זיין אויף אַנְדֵּעֲכֵי וואָך כי במהרה וואָרעם אַיִן גילוק־קיים מוט זיין זך און באַלְד בִּיִּיא דיר גער וואַל דיק פֿאַבֵּן ווינְצִיקֵן וואַל עומד לִמְיָן אַרְבֵּי גער וועט גיט מָאָן בְּשִׁמְיִן קעגן דיר אָז דו וועקסט זך אַנְגֵּלִיעַ אַיִם שְׁפִיעֵן אַיִם וועט עס שִׁפִּים אַיִן בְּרִאשִׁית ויליד תשוקתו און צו דיר אַז זיין גיט־קעקסט גער וואַל דיק פֿאַבֵּן ווינְצִיקֵן ואתה תמעל בו אַרְבֵּי אָז דו וועקסט וועלן וועקסט גיט־קעקסט אַרְבֵּי אַיִם על כן דרום לוא דיק גיט דך שְׁרַעֲפֵן זיגע דיר וואָם עצמו היילוי האַמְשִׁיעַ עס אַז שְׁמַרְקֵן זיגע תְּחִילָה וועקסט אַיִם פֿאַר־כַּנְצָה קעגן בִּיִּיא קִדְּוֵי ואל יפחידך ענינו און עס וואַל דיק גיט פֿאַבֵּן פֿאַר־כַּנְצָה זיגע עֲגִינִים האַמְשִׁיעַ זיגי קִלְעֵקֶסְטֵי וועגן קיל כי עיקר כוונתו כי וואָרעם זיין עֲקֵר בְּנוֹהֵי אַז נאָר פז דעם אַרְבֵּי צו פֿאַבֵּן אַבְּת ומנמת חפצו כי און זיין פֿאַר לְאִנְט און בְּגֵעֵר אַז נאָר גער וואַל דר לִגֵּן בְּשִׁפְעֵנְדִּיג צו פֿאַבֵּן וכמה אַרְבֵּי וואַל נאָרענט און באַלְד מָאָן גער פֿאַלֵּן און וואַל גיט־גוט מָאָן גער פֿאַר לְאִנְט ווערין און תרגיש לחולשתו ווען דו וואַלְקֵסט נאָר פֿילין זיין שְׁלֵאֲפִיקִים כּמו שספר עליו ויחיד דר תְּבַס שְׁלֵמָה כְּסִלְיָה האַם אויף אַיִם דר אַיִקֵּט אַיִן קִלְתָּ וּמַצָּא בה איש מסכן חכם מָאָן גער האַם דִּרְגֵּעַ גיפונן

שְׁעַר יְהוּד הַמַּעֲשֶׂה

ומדות נפשו באנשים מעט ומעטו אצלו כנגד נודל לב האדם ואורך מאוייו בעולם הזה
 החסרן כחו והשגתו אותם, וספר על היצר אשר הגדול לרוב חילותיו ואנשיו וצבאותיו
 ואמר וסבב אותה מפני שהוא סקיף כל עניני האדם כגראו וחסרו. ואמר ובנה עליה
 מצודים גדולים לרוב ההרדויו הרעים ומהשבותה הרעות וסקריו המנונים שמשתדל להטות
 את האדם בהם כמו שאנו עתידין לבאר בעזרה בשער הזה. וזה שאמר ומצא בה איש
 מסכן חכם ר"ל על השכל. וזה שספר עליו במסכן מפני שאנשיו וחרויו סעמים כמו שאמר
 עליו ואדם לא זכר ואמר וחכמת המסכן בויה, ועם חולשתו כבר ספר מהירות תשוקת
 היצר אליו ברחלמו בו ושהקתו כסתלקת מעל האדם בנקלה, כי המעט מן האמת ינצח
 הרבה מן השקר כאשר המעט מן האור דוחה הרבה מן החשך. ויש בזה הערה על מלחמות

מִרְפָּא לְנַפְשׁ

פליט מלודים גדולים ומלא כח אים מסכן ומלא כח אים סקר נחמתו ואדם לא זכר את כלים מסכן כהוא כעל :
 ומעטו אצלו כח ואורך מאוייו לפי מדר מלות אלדס כעובד' וחזקו לכווח לו כל כעולם ומלואו כל כלי נוסף ואכזי העשמים
 לו סוף מלואם : מפני שהוא סקיף את האדם בעבור עין האדם לרוב נוסף כעל וכן סקיף וסכנו (מחמתו ומלואו
 וסכל סוף אים מסכן מפני עין כסתתו בו דך בעלות כסיים כחורם ונפולת וכוונתו ונחמתו בויה : ועם הרדושו ופליט
 וסכל מלם נגד סקר כבר יאמר כחור סכירת הסיף היצר אליו כמ'ס ומלא כוח אים סכור ואי כל הניר וכן אכז כס עדיים
 וסכל ועם סקר עבד ובעיר הוא סקיף כסיים לו דך קיום והפסדה כעולם כעל ומי באלוף ק' כי חלף ונוי סבאל כל כסיים
 נחלתם כס יצרו ולך ותגור עליו כס דכריס ומלטים כאלוך : ויש בזה הערה עבד כלא והכח כלסם מי ויכל נחלתם

יגופו איין ארעכאן און אקלוגין כאן ספר על האדם דארבין רעם עד אונ רער צילט פון רעם
 מענקשין און גלייבט אים בעיר קטנה צו איין קלוגע שפאטם מפני שהוא ווייל דר מענקשין איז גלייך
 וויא אקלוגע וועלט וספר על כלי גופו און ער גלייבט דיא קלים פון רעם גוף און דיא מרות
 אונ נאמערן פון זיין לייב כאנשים מעט צו ווייניג לויט וספרו מעלו רען ווי ווייגן ביי אים גירעקט
 פאר ווייניג קענין דאס גרושע הארץ פון רעם מענקשין און קענין זיין פיל גילדעטקייט וואס ער
 וואלט גערין גידיאט אויף דר וועלט וחסרונו כחו און ראם אָכר ווייניג כל אונ קאן עס אלץ גים
 דר לאנגן דרום איז זיין גילדעטקייט נאך גרעסער ווארום ווען ער זאל עס קרייז וויאלס ער נאך
 רעם אזו גים גילדעטם וספר על היצר און ער גלייבט רעם וְאָר רבֵּעַ צוא איין גרויסן שר לרוב
 חילותיו ווייל ער ראם פיל מיל און לויט און שארין ראם ווייגן אלע אַבְרָם און די אלי חשיים
 פון רעם מענקשין ואמר און ווייטער זאגט שְׁלֹמֹה בְּקֶלֶךָ וסבב אותה און ער ראם די שפאטם ארום
 גירונגלס מפני שהוא ווייל רער יצוהר גירונגלס ארום אלע קירוגן פון רעם מענקשין בגראו
 ובנסתרו אין וויינע אָפּיגע זאכן און אין וויינע פון באַגִּינֵע זאכן קליכר ווייל דר מענקשין ברעאָר
 דאָבין רעם יצוהר צו הויכער זאכן דרייט צו עסן און קרינגן אַבְרָעֵר זאכן רעם אים שרין דר
 יצוהר אָן פון הויכער צוא אַסכור ואמר און ווייטער זאגט ער וכתב עליה מצודים גדולים און ער ראם
 גיפועט אויף איר גרושע סעקסונג לרוב ההרדויו הרעים פון ווענין וויינע פיל גייען גידיאָן און
 שְׁעָבֶקֶע סחשבות ומקרו המנונים און וויינע שְׁעָבֶדְלִיגֵע פֿרעסונג שמשוללותים דר יצוהר אַרְיִס
 זך ער זאל מיט זיי מיטין רעם מענקשין כמו שאנו בו נוי כיר וועלן בשירין וויינע אין רעם
 לער מיט נאָסֶה הִלָּף וסח שאמר און וואס ער זאגט ווייטער אין קהלת ומצא בה איש מסכן חכם און
 ער האט דרינגן גיטען איין אַרְפַּכַּאן איין קרוינען כאן ר"ל על השכל היינט ער רעם שְׁכַל ומה
 שספר בו און וואס ער רופט אָן רעם שְׁכַל פאר איין אַרְפַּכַּאן מפני שאנשיו ווייל וויינע לויט און
 וויינע קעלפּרס ווייגן וויינע כמו שאמר וויא ער ראם אויף אים ווייטער גזאָגט ואדם לא זכר און
 קרייך האט אים גים גידיאָטס ווייל מיט רעם שְׁכַר נוצט פּען קער גים נאך צו דר הוֹרָה לעקען
 את מקומו ואמר און נאך זאגט ער חכמת המסכן בויה דר דְּבָקָה פון איין אַרְפַּכַּאן איז סבוקה ועם
 הולשתו און וויא דר שְׁכַל איז אוי שְׁלֹאף וואלט דר יצוהר גים בראַקטס פּמיוסן איז קענין
 רעם שְׁכַל כבר ספר האט ער דר צילט פון רעם גישווינד גילוסטקייט וואס דר יצוהר קייט
 וד פארט קענין אים א שְׁפִיטוֹן ושווקתו מסתלק אָכר זיין שארין קאן גירען אָם גיטאן ווערין
 פון רעם מענקשין צו דר מענקשין וייל נאך מיט אים בְּקֶלֶכָה באלקס כי המעט מן האמת ווארום
 מיט ווייניג אָכר קאן פּען קנצם זיין פיל שְׁכַר כאשר המעט מן האור אזו וויא וויינע לויט קאן

התאות ולעמוד כנגד היצר בהשתדלות וחריצות. כי כבר נתכררה הוללותו מעמד לפני השכל ומהירות הנגפו לפניו כמו שאמר הכתוב (מסלי יד) שחור רעים לפני מבנים, והוללת מה שיספק אותך בו היצר וישתדל לברר אותו אצלך הוא שנמשך אין לה. קיום סבלתי נתקן ושריה נפסדת בהפסד נופך ושאין לה מציאות אחר המות בדמינות שאינם מתקיימות כשתכונן בהם האדם כדי שיהיה סבה לבקשת ההנאות הבלות והתלאות האובדות ושתאמר כמו שאמר הכתוב על אנשי הדעת הזאת (ישיש כג) אכול ושתו כי תחד נפשות. ואם תתייען עם שכלך בזה ירחיק ממך הדעת הזאת (ישיש כג) אכול ושתו כי תחד נפשות. וכדברי הנביאים עליהם השלום :

וכאשר יתיאש מספק אותך בזה ישתדל לספק אותך בבורא יתברך ויאמר לך כי העולם הזה אינו חדש ולא נברא ולא סר כאשר הוא עתה ולא יסור כן ואין דבר ממנו

מראם לנפש

פחד' מן שם ה' כל נפשו נכחית רעים וכוונתו להם כלל דרכיו מ"כ אמר כלל כוונותי מלך וכלתו כל ראות פלגיו וכול לעמוד לפני השכל רק חק כנגדו בהשתדלות והריוות גדולה לו או ינפ לפני : והחליח מה שיספק אותך ושם סוף מעשה מה שם פשוט כ"ל ואף וכל לעמוד כנגדו : שיספק למה ספק בלכך משפך ומחמק לך לנס טליתו בעולם' וחסף פ"ך לך להשתדל רק להיות טוב ומוכס' כי מחר מות וחס לית דין ועל דין מ' : ואם תתייען כן בראיותי כ"י והנחלץ מספר סוף קיום פשוט דרך ומשנה : ויאמר לך כי העולם אינו חדש ולא נברא : ולא סר לא ספק מעולם מסתום מ' קדמון וכן לא יסור לעולם עד עולם לא יתבטל כעולם משלל א"כ אין מי שברא את העולם ואינו ממשיך לעמוד לנס דבר :

פאר פתיחתו פול פתקסמערקעס ויש בזה הערה און דאס וואס א"ה דאס פריער געשריבן איז ציין דער וועקונג על מלחמות התאות אז מען זאל געטרייטן קענין דאס גילוקסמקייט ווס' ציער יצודר קעם אז און מען זאל קענין אים זיך שטעלין והשתדלות בחריצות מיט קלוג'יים און מיט פלייסיג'ים כי כבר נתבררה ווארם עם און דאך שוין אים גילקערט גיוראן זיין שלאקייט אז ער קאן ניט בשטיין קענין דעם גלגל וכחירות הנגפו און ער קאן זיך גיטאיד ווערין קענין דעם גלגל וויא עם שטייט אין שטייגן שוין רעים לפני מוכים שגלעכטע ווערין גייריג פאר דאס גוטע - די'קט איז ער פשוט מיט וואס דך יצודר קעם אנפער דעם פועלשטיין און וויא אז דך פועלש וועט קאנען בשטיין קענין אים ותחלת מה שיספק אותך און דם ערשטע וואס דך יצודר וועט דיר מאכן פסקות וישתדל לברר און ער וועט זיך פלייסיגן ער זאל עם מאכין בייא דך קלאר וויא און דאס שנעט כי אז זיין גשקה האט קיין קיום ניט און דעם גוף ושיחא נפסדת און אז זיין גוף וועט דו שטארבן וועט ריא גשקה אויך נפסד און ער פאר לייקונג עולם הפא שחיין לך און נאך דעם מיט א"י ויא שוין גיט מער פאר האקד'ן בדמונות און ער בריינגט דיר ועל'קע ראות און גיישפילע ווס גי'א האבין גאר קיין קיום גיט כשיחבונן בהם ווען דך מענטש זאל גאר דרוף אנטמונג געבן און ער קעם זיך דרום און צו ועל'קע ואכין כדי שתחיה סבת פ'י. ער זאל זיך קאנן ווייטער און היידן דאס וואלט גאר נאך וזיין זי האנות וואס ווערין פאר לענט והתאות האובדות און פאר קאנען גילוקסמקייט ושחמך און ער וועט ועל'ן פון דיר אז דו זאלסט זאגן כמו שאמר הכתוב וויא אין פסוק שטייט פון אונעל'קע ליט וואס האבין אזו ארעה און זאגן אכול ושתו כי מחר נמות לאמר, עסק און פריק'ן ווארם מיר ועל'ן דאך פארגי'ן שטארבן וואס תיעין אנפער ווען דאס וועסט זיך בראטן מיט זיין גלגל אויך דעם יחיק מסך וועט דך גלגל פון דיר דך ווייטערין ריא דעה אז דו זאלסט גיט אזו זאגן בראיות דך גלגל וועט דיר בריינגען אונעל'קע ראות וואס ריא ערשטע חקמים און ריא נביאים האבין וויא דער מאנט גלוק'ר דאס וועסט דעם גי'ר ברע אפ ווערין און וועסט אים בריינגן ראות פון פסקים פון נביאים און פון פסקים וואס ריא ערשטע חקמים האבין וויא פ'סבר גי'וען :

וכאשר יתיאש מספק אותך בזה און אז דער יצודר וועט זיך שוין מ'אש זיין און וועט זעקן אז ער קאן זיך צו דעם גיט און היידן ישתדל לספק אותך בבורא יתברך וועט ער זיך פלייסיגן זיך איך צו היידן און צייין ווארפ'ן דיר פסקות אין דעם בשעסך וז'ב'ה ויאמר לך און ער וועט דיר זאגן כי העולם הזה אזו דך ועל'ט און גיט גיי בשאפ'ן ולא סר כאשר הוא עתה און ריא זיא

שער יחוד הבעשה

יחוד ראוי להיות בורא מנכרא ואין דבר ממנו חייב מעבודת זולתו שהכל ישן קדמון .
וכאשר יקרה בזה שוב לשכלך ויראה אותך הפסד הדעת הזה מטאמר היחוד כן הספד
הזה במה שימצאך לעולם הזה בורא בראו מלא דבר :

וכאשר יתיאש מספק הענין הזה עליך יפילך במיני השתוף כמו דעת מניחי הרבוי
ודעת אנשי התולדות ודעת הפתאים מחווי הכוכבים כפי התולקות דעותם .
וכאשר יתברר לך כי הבורא ית' אחד קדמון במה שקדם לנו מן הרברים בתהלת הספד
בזה יסורו כל אלו הספקות ממך :

וכאשר יתיאש ממך בפני האלה ישתדל לפתותך מצד חיוב עבודת הבורא ויאמר לך .
כי העבודה מן העובד לנעבד תהיה בעת צרכו אליו והבורא יתברך איננו צריך
לבריותיו ולא חסר לשום עבודה ועבודתך לו אין לה מעם ולא פנים . וכאשר תשקוף
בשכלך על מה שקדם לנו בשער הכחיה למובת האלהים עלינו ובשער חיוב קבלת

מרפא לנפש

וכאשר יקרה בזה לפון קרי ותיקם לסגלות כדעונך תחשבה זו כלתי טוהרם : שוב לשכלך כי במה שימצאך נאמם
ממלא שכלך טעם לפנים נורא כמו שנהנהל בשער סיוחך ע"כ כי לפי נגלל קטן אחד לא יתכן שיהיה קר ממלא כ"כ וק"ל לפנים
סגולת חסם וסגולתם סגולתם טעם שמתנהל רוחים ומה שמתנהל מזה ע"כ חלוך : כמו דעת מניחי הרבוי שזומרים טעם סגורם
אלוהים טעם ומי' : והעת אנשי התולדות ר"ל אלמי טענת שזומרים טעין טענת וכול לסתתם לעולם וזומרים טענת כדמיון .

ק"וין כאל גיטם אנדערש געווען נאר וויא ויא און איז אונדער ולא יסוד כן און ויא וועט אויך אנדערש גיטם
געווען ק"וין כאל ואין דבר ממנו און . עם און גיט דא ק"וין שום נאך און דר וועלט און מען נאל ואגין
דס און איין בשעפער און דס און אפשיפעניש ואין דברי און קינר ברואך גיט דינן דעם אנדערעין
הארים עם דס קינרעך ק"וין שום נאך גיט בשאפן שהכל ישן קדמון וייל , עם און אקין אלט און פון
איביג וכאשר יקרה און אז ער וועט דיה סקעפין און וועט דיר דס וועלן איין ריידין שוב לשכלך קער
דיך אום צו דיין שכלך ויראה אותך וועט ער דיר וייווין דס פאלשקייט פון דר דעה ממאמר היחוד
פון דעם וואס מיר האבין גיאגט אין שער תהוד במה שימצאך מיט דעם וואס דו וועסט פר שמיין
מיין שכל און עם און דא צו דר וועלט איין בשעפער וואס דס ויא בשאפין נאר פון נישט :

וכאשר יתיאש מספק און אז ער וועט זיך קיינאש זיין און וועט דיר דרינגען גיט קאגן אייך ריידן
ימיד וועט ער דיה אריין ווארפן און דיה און ריידן אז עם און פר האנדן דו איין תבר צו נאמ
כמו דעה וויא די פאלשע דעות וואס אנגין אז עם און דא חיו פיל נאמן צוויי און קער והעט און
וויא די פאלשע דעות וואס אנגין אז די טבע קאן גיט פר ענדערט ווערין גלובן ויזא אין נאמ און
אין דר טבע אויך היעת הפתאים און ער וועט דיה און ריידן דו זאלסט גלויבן ווי די נארישע דעות
פון די שפעיען ודערע כפי התחלקה וויא עם און וועקע פר שיעגעע דעות דר זאגט אז און דר
אנדער זאגט אנדערש וכאשר יתברר לו אקר אז דו וועסט האבן פר שטאנד און עם וועט ביי דיר
אויס ניקלערט ווערין אז דר בשעפער יתברך און נאר איין נאמ און איין פון איביג און דר דעה וואס
וועסטו עם פר שמיין במה שקדם לנו כי דר דעה דעם וואס מיר האבין גיאגט און אן הייב ספד וואס
לשער תהוד) יסור וועלן די אלקי בקיות זיך אפ פון דיר :

וכאשר יתיאש ממך במינים האלה און אז ער וועט דיר דרינגן גיט קאגען אייך ריידן ישתדל לפתותך
וועט ער זיך פלייטן ער זאל דיה אייך ריידן און פר פירין אין די שולדקייט פון נאמם
דינקט ויאמר לו און דר זיך דעם וועט דיר זאגין כי העבודה און דאס דינקט וואס אייך דינקט דעם
אנדערעין תהיה בעת צרכו אליו דס נהקער צו זיין און עם שיקט זיך ווען דער אנדער ברואך נייטיג
דס דינקט הבורא יתברך אקר דער בשעפער ותברך ברואך גיט צו זייער בשעפניש ולא חסר און
עם גיט אים גיט אפ ק"וין שום נאך ער זאל דרייבר ברואפין וייער דינקט ועבודתו לו און דאס
וואס דו דינקט אים דאס דס ק"וין פעם גיט און עם קומט נאר גיט צו זיין וכאשר תשקוף בשכלך
אקר אז דו וועסט קיגון מיט דיין שכל און דעם וואס מיר האבין אייבין גיאגט אין שער התחיה
לשובת האלהים וואס פר איין טובה נאמ טוט מיט אונן און אז דו וועסט זעקן בשיע אין דעם לשער
וואס מיר האבין גישרידין וויא מען ברואך אויך זיך מקבל צו זיין נאמ צו דינן פר די טובות יסוד

העבודה לאלהים בעבודה יסוד הספק הזה ותחייב את נפשך בעבודת האלהים ;
 וכאשר יתיאש מפתותך בפנים האלה ישתדל לספק עליך בענין הנבואה והנביאים ובתורה
 ובאופני אמירתה החיובה. ואם תעמוד כנגדו בשכלך ותלחם בו במענות הקודמות
 בספר הזה בשער השלישי ממנו יסורו כל הספקות האלה מלבך ויתאמת אצלך ענין
 הנבואה וצורך חיוב התורה ושליחות הנביא בה ואופני התערה עליה ;
 וכאשר יתיאש ממך בענין הזה יספק אותך בקבלה ויאמר לך כי המושכל והכתוב שניהם
 אמת אך מה שאמרו רז"ל אינו עיקר ולא קבולו חובה. וכאשר תסתכל בשכלך
 תראה כי המושכל והכתוב צריכין אל הקבלה צורך גדול כי אין אחד מהם יכול להגמר
 מכלתי הקבלה כי המושכל אם לא תנדוד לנו הקבלה כמותו ואיכותו ומנו ומקומו ושאר
 עניניו לא יתכן לנו מצד שכלנו בלבד וכן הכתוב אם לא יפורש לנו אלא מן הספר בלבד

ברפא לנפש

למ"ס : מצד חיוב עבודת הבורא אם יש מינו. רמ" : כי המושכל אם לא תגדוד לו הקבלה כמותו עד ממש סמך
 פסוקים כי : ואיכותו ולך יסס פתחה יתכן : ומנו כליז זמן : ומקומו וכלזס מקום : לא יתכן לנו מצד שכלנו ות'
 בייס קדמס סתמני ד"ס ומספוריס סתמס כנול"ס כ"י סס סכמני סס סמספ ככזוי דכניס לזויס וחסין סיכס דכרי סכמני

הספק הזה וועט זך אפ סאן פון דיר דר ספק ותחייב את נפשך און דו וועקסט זך אלץין סתחב זיין
 צו דינען נאמט :

וכאשר יתיאש מפתותך בפנים האלה און אז ער וועט זך זין די זאכין גיט גאנגן אָפּר ריידן ישתדל
 לספק עליך כי וועט ער זך פלייטן ער זאל דיר באכין ספיקות אין דר נבואה און אין דיא
 נביאים און ער וועט דיר ארצין בריונגן ספיקות סאָפּר אין דאס גיט אָמַת עס אין גאר גיט פאר
 האַנגין מין נביאות און עס אין גיט גינעוין. מין נביאים ובתורה און וועט דיר ארצין בריונגן ספיקות
 און דר תורה ובאופני אמיתה אויב דא תורה אין אָמַת און אויב קען פראַרף זיא מקנים זיין וואס
 תעמוד כנגדו און אז דו וועקסט זך וועקסט זך און זאָל און וועקסט מיט אים סתחב
 האַלטיין במענות הקודמות בספר הזה דורך ריא פּענות וואס עס שפּייט אין דעם דרויטן שער פון
 דעם ספּר יסורו כל הספיקות וועלן אָפּ ניטאן ווערין די אַלע ספיקות פון דיין האַרץ ויתאמת אצלך
 און עס וועט שוין פיי דיר אָמַת ווערין די נבואה און וועקסט וויסן אז די נבואה און די נביאים
 זאָנן אָמַת תורך חיוב התורה און קען פראַרף גיטיג די תורה צו האַפּן ושליחות הנביא בה און קען
 דעם גימטם דעם נביא משה רבינו פון דעקסט ווענין שיקין ואופני התערה און אויף וועקסט דאָרטיין
 זעקן וויא קען סח זך דר צו זך וועקסט :

וכאשר יתיאש ממך און אז ער וועט זך פאש זיין פון דיר און וועט זך זין דעם גיט קאָנען
 אָפּר ריידן יספק אותך בקבלה וועט ער דיר באכין ספיקות אין דער תורה שפּעל פּה וואס
 קיז האַפּן מקבל גינען פון די תּכמים ויאמר לך און וועט דיר זאָנן כי המושכל והחוב אז דס וואס
 עס שפּייט גישריבין אין דר תורה און דס וואס דער זאָל בריונגט מיט אין אלץ אָמַת אך מה
 שאמרו רז"ל אָפּר וואס אין פראַרף עס גאר אויף זך גיט מקבל זיין וכאשר תסתכל בשכלך אָפּר אז דוא
 תא קבולו חובה און קען פראַרף עס גאר אויף זך גיט מקבל זיין וכאשר תסתכל בשכלך אָפּר אז דוא
 וועקסט עס קאָנן מיט ריין זאָל תראה וועקסט זעקן אז סייא די גישריבנען מצות און סי די מצות
 וואס דער זאָל בריונגט מיט צריכס אל הקבלה די פראַרפן בידע גיטיג גילעניגט ווענין פון ריא
 תורה שפּעל פּה כי אין אחד מהם כי ווארם קען קאן. מין מצוה גיט דעקסט פאר שפּייט און ריא
 תורה שפּעל פּה כי המושכל ווארם ווען אז איינר בפראַכט שוין דעם זאָל אז ער אין חיל
 אַסצוה צו סאן אָפּר ווען ריא דא תּכמים וואַלטיין אונן גיט גיטפּעלם כמותו ויפּיל עס זאל זיין פּיל
 אָפּר ויניג ויכיתו און וואס פּר אַיין אַפּן ער זאל דאס סאן חכמי און אין וועקער צייט ער זאל
 די מצוה סאן ומקומו און זיין אָרמט וואו ער זאל די מצוה סאן ושאר עניני און די אַפּרנע וזאָכין
 וואס צו דער מצוה נידער לא יתכן לנו וואַלטיין מיר דאס אַרץ מיט אונזער זאָל אלץין גיט גאָאט
 וויסן וכן הכתוב און אויף די מצות וואס שפּייט גישריבן אין דער תורה אם לא יפורש לנו כי ווען די
 תּכמים זאָנן עס אונן גיט קאָפּרש זיין גאר וויא עס שפּייט גישריבן אין דער תורה וואַלטיין מיר
 עס

שער יחוד המעשה

כמו שאמרנו בו ז'ל בשלש עשרה מדות התורה נדרשת ואמרו מסורת סיג לתורה ועוד כי התורה השיבה אותנו בכל תולדותיה אל הקבלה כמ"ש (דניס"י) כי יפלא מסך דבו למשפט וגו' ואמר (סג) ודרשת והגידו לך את דבר המשפט ואמר (סד) והאיש אשר תעשה בדרך וגו'. וכאשר תעמוד על כל זה יסוד הספק ותתברר לך הדיעה המושכלת והבתוכה והמקובלת :

וכאשר יתיאש לפתותך מן הפנים האלה ישתדל בזה מצד הנמוח והעונש ויאמר כי אינם הולכים בעולם על דרך הצדק ואלו היו הולכין על דרך הצדק לא היו מטיבין דרשע ומריעין לצדיק כמו שאמר מי שהקדמנו ולכרו בשער הרביעי מן הספר הזה . וכאשר יגלה לך השכל אומני הצדק בשני העינים אשר קדם וברנו אותם בשער הכתחוה יסוד הספק הזה וינחה לבנו משובשו :

וכאשר יתיאש היצר מנבור עלינו מן הפנים האלה יספק עלינו ימול העה"ב ועונשו וישתדל לערבו ולשבשו עלינו מצד מעוט מציאותו מבואר בספר תורתנו ומעומ

מרפא לנפש

כפי הכשר וזכות עול : ועוד כי התורה השיבה אותנו בו' ל'ל כפודס נעלמס כחודס אוחוס לכפודס לנולול כפודס למ סוס סמק כפודס ענלן לודוס אל סככוסס כוויס ספודיס כככמ' כי כס ספודו סקכוס ענלן חס סכס ס' חודס מן סכס עד חליסס כככר סכס ס' סוויס נסמק ככודס כי חס נחס חליססס ס'ו חולכיסס ס'ו ולכן ס'וויס ס'מנעו לכס כמ"ש חלסס אכר עכס סודו וגו' : כשער הרביעי בו' עיס כר"ס חלס וחס יחמ' כחומר כ'ו עיס כחוקן וסנין : גבול העה"ב כככנו מוס לעול

עם אויב גיט גקאגמ רעכט פ'ר שטיין . ויא אונדע חכמים האבין גקאגמ בשלש עשרה מדות התורה נדרשת בהן מיט דרייעען כדות ווערס די תורה גידרשט ואמרו מסורת סיג לתורה אונ נאך האבין זיי גקאגמ דס וואס איז איב'ר געקומען געווארן צו משה רבינו בעל פה דאס איז איין צוים צו ד'ר תורה ועוד אונ נאך איז גידרונג אז דיא בקלה איז אמת כי התורה השיבה אותנו בו' אז אנלעקט דינים וואס שראגין אים דער תורה אונ שטייען גיט ארום בשיליק איז ד'ר תורה ד'ט אונגן דיא תורה אליו געשיקט צו זי צו לערנן ויא עם שטייען אין דבריס כי יפלא מסך דבר למשפט אז עם וועט פון דיר פר היליו ווערין אונדע פון מלשפט שטייען ווייט'ר חודס והגידו לך את דבר המשפט וקאכטו פארשטן גלוכר דו ואלקט גיין צו דיא חכמים ועליו זיי דיר וונגן ויא דס מלשפט איז . אונ נאך שטייט דארטין האיש אשר יעשה ברוח אונ ד'ר מענטש וואס וועט פאן מיט מסוייליקייט אונ וועט גיט ווערין צו הערין צו די חכמים ואל מען אים פר שטייגן וכאשר תעמוד על כל זה אונ אז דו וועסט דאס אלץ פר שטיין יסוד הספק וועט זיך דער ספק וואס דער יצר דער מאכט דיר פון דיר אפ קערין ותגבר לך אונ עם וועט ביי דיר אים גיקלערט ווערין אונ וועסט וויסן אז ס'י די מצות וואס שטייען גשריבן אונ ס'י די מצות וואס דער גלבל בריינגט מיט אונ ס'י די מצות וואס מיר האבן מקבל גינען פון די חכמים בדארף מען אלץ האבין גייט'ט אונ ויגן אלע אמת :

וכאשר יתיאש לפתותך מן הפנים האלה אונ אז ער וועט ד'ך איז דיא וונגן אויך גיט קאגען איבער בייזן ישתדל בזה וועט ער זיך פלייסן מיט דיר צו בייזן פון דעם ש'כר אונ ענלש ויאמר אונ ער וועט דיר וונגן כי אים חלכיס ווען עם וואלט רעכט צו אויף דער וועלט מיט דעם גמל ונענלש חילו היו חלכיס ווארם ווען עם וואלט רעכט צו גינאנגן אויף ד'ר וועלט לא היו מטיבין כו' ווארט מען גיט גיעבען קיין גוטץ צום רשע אונ בייז צום צדיק כמו שאמר מי שהקדימנו ויא איבער דס גקאגמ וואס מיר האבין אים דער מאגנט אין דעם פערטין שער פון דעם ספר וכאשר יגלה לך השכל אב'ר אז דער גלבל וועט דיר אנטפלעקן אומני הצדק דיא אפנים ויא בידע ענגנים ד'ייגט וואס ארשע ד'ט גוט'ט אונ אצדיק ד'ט אפט טלעכען זייגן רעכט אשר קדם וברנו אותם ויא מיר האבין דער פון דער מאגנט אין שער הבשרון יסוד הספק הזה וועט זיך אפ פאן אונ דעם מענטשין ד'ר ספק וינחה לבנו אונ אונדע בארין וועט האבין מנתחה פון זיין פר פיקערייא :

וכאשר יתיאש היצר מנבור עלינו כי אונ אז דער יצוד וועט אין דיא וונגן גיט קאגען זיך כ'תגבר זיין אף אונגן יספק לנו גמול העולם הגא וועט ער אונגן אציון בריינגען ספקות אין דעם ש'כר

האדות ענינו בו וכאשר נסתכל במה שיש בספרי שאר הנביאים מן הענין הזה כמו (קבלת יב) והרחה תשוב אל האלהים אשר נתנה. (זכריה ג) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. (מלכי נל) מה רב מוכך אשר צפנת ליראיך. (ישעי מד) עין לא ראתה אלהים וולתך. (שמו) והלך לפניך צדקך וגו'. והרבה כאלה עם מה שישויו עליו דברי חז"ל ומה שישמשו סמנו בדרך השכל תנוה נפשנו ותכונתו במדור היוב הנמול העונש בעוה"ב :

וכאשר יתיאש היצר מספק אותנו בכל מה שקרם זכרו ישתדל לעצל אותנו במעשה והעבודה וימרידנו בעניני עולמנו מסאבל ומשתה ומלבוש ומרכב וליהנות במיני ההנאות הגופיות וכאשר נשמע אליו במזון אשר לא יתכן לעמוד בלתו ייפה לנו המתרים שהם מפלה למזונות ויחכב לנו השמחה והתענוג ולקנא בשרים ובאנשי עבודתם להרמות אליהם ולנהוג מנהגם וללכת בחקיהם בבקשת התענוגים וכאשר יראה חפצנו ורצוננו כזה

מרפא לנפש

כמעט מקומם : וכאשר נשמע אליו לה נזכר נכוח סודו בו חסד. ס"ג : ייפה לנו המתרים ל"ו סוף מיסא לאס לרוח אלס סמותחום וכספוטניום סמסס גרמס לכל טון ולכל תועלת סמ"ס סוס זוף עסר סחוד וססנר ספססות סקוט סל ור פון עטנר ועלמס און און זיין ועלש ישתדל לערבב און וועט זיך פלייסיין ער זאל און פאר סאמלען און פר ברייזון סוד מעוט סמזיוותו ויזיל עס שפייטס וייניגי און זיינר הודיה פון דעם גמול און ועלש פון עטנר ועלמס ומעוט סמזיוות און סוד זעקן ויינציג דער פון וואס אין עלמס הבא סוס זוף דרום וועט ער זאגן עס אזי נאר גיט פיר האנדן קיין גמול און ועלש און ערדיב וכאשר נסתכל כי באפטר אז סיר ועליו אכסטיג געבן וואס אזי די ספרי הנביאים שטייען פון דעם עקין פון גמול ועלש עלמס הבא ויזא עס שפייטס אין קבלת הרתת תשוב אל האלהים אשר נתנה און זיך נשמה וועט זוף ויחד קערן צו נאם דער וואס גיט נא געביין און אין זכריה שפייטס נאם גיט נאגטס צו ודלשע כון גדול אז די וועקטס גיין אין געבן וועט ונתתי לך. מהלכים בין העומדים האלה וועל זיך דיר געבן איין ארש דו זאגסט גיין צווישן דיא מלאכים וואס שפייטן ספיד. און אין תהלים שפייטס מה רב מוכך אשר צפנת ליראיך ויזא גרויס אזי זיין גוטס וואס די דאקטס פיר בארגן צו די וואס פארביטן זיך פאר דיר. און אין השלשה שפייטס עין לא ראתה אלהים וולתך דעם שבר פון דעם קיין און זיך נעמען נאר און נאם זאלין און נאך שפייטס דארטן והלך לפניך צדקך און זיין צדקות וועט גיין פאר דיר אז די וועקטס זאמארן והרבה כאלה און נאך פיל פסוקים אעללע. אזי דאך גיידן זיין אז עס אזי יזא פיר האנדן גמול ועלש און ערדיב וכאשר נסתכל און ערדיב וועל זיך נעמען עס מה שישויו כי און. כיט דעם וואס אונזערע חכמים האבין און דעם און גילעניגט ומה שישג און מיט דעם וואס סיר האנדן די פון מיטן שלל אויך פיר שפייטן תנוה נפשנו וועט גרעסט זיין אונזער לייב און סיר ועליו פיר דעקטס זיין אז עס אזי גיטום פיר בארגן איין שבר און ועלש און ערדיב עלמס הבא :

וכאשר יתיאש היצר מספק אותנו און אז די יצר דבע וועט זוף כחאלש זיין און ער וועט גיט האנדן און אריות בריינגן קיין ספק אין די אלע זאכן ווס סיר האבין דא פריער דיר כאנטם ישתדל לעצל אותנו וועט ער זוף פלייסיין און פול צו מאכין אין נאקטס דינקס וישידט און ער וועט און סרוד מאבין אין וועלן לילקע זאכן ומשתה פון עקטן און סרינגען דעם ער וועט זעקן סיר זאלין סרוד זיין צו וזקן זוף פריקסה און קליידן און באקאפן וליהנות כסני ההנאות און זוף מעטגן און צו סאן אין אלע מיני מענוגים וכאשר נשמע אליו און אז סיר ועליו איים צו הערין צו זיין ספיד סרוד אזי עסקן און סרינגן וואס סיר האנדן זוף און דעם גיט בריין ייפה לנו המתרים וועט ער און פלייציג די זאבין ווס אזי אפערעג שהם מפלה ווס ויזא זיין גיט אזי גייטג ויזא דאס עסקן און וועט און און בייזן סיר זאלין אין דעם אויך ספיד סרוד זיין און מען זאל לעוון נאך קיין צייט גיט האבין נאזי צו דיין והיבב לטו הסמחה ער וועט און גלייבט מאבין די שלטיכה און מען זאל נאך גיין נאך מענוגים ולקנא בשרים און מען זאל זוף כתבנא זיין אין די שרים און אין די וואס בריינין ויזא להרמות אליהם ער זאל זוף אויך גלייבין צו ויזא ולהגו מנהגם און זאל זוף טובב זיין ויזא סניגה און סאן ווס ויזא סאגן וללכת בחקיהם און גיין אין זייער געקען נאך צו זיין נאר נאך מענוגים וכאשר יראה חפצנו

שער יתוד המעשה

אמר שנים מתניך חשוף נעוץ האיש הנפתה והשתדל ככחך הנכר המוסת ועבוד העולם ועבוד אנשיו אולי תניע לקצת מחפצך בו, ואל תתעסק כמעשה ממעשי העולם אלא מה שיהיה לך בו ער על העולם הזה ותהיה מרוצה בו לאנשיו ומהנהיגי מן המושלים אל שאר העם, ואל תמריד לך בדבר מן החכמות אלא מה שתתכבד בו אצל אנשי דרך ותהרצה בו אל גדולי בני זמנך משרו ושומר קצין ובעל מעלה בחכמת הלשון ותוכן הושרך ושרשי הדקדוק והשייר והמורדות החמודות והמשלים המופלאים והכריזות והתמיד לשבת עם אנשי הצחות ולמד לדבר עם כל כת סבתות בני אדם ואל תשתוק שלא תחשב אויל וכסיל והנה שאר החכמות כי יניעתם רבה ותועלתם מעוטה, ואם לא נפתח פתח לתאות בתהלה למלא משאלותם להתנהג במותרים ולדרוך אחריהם ונשיבנה כי המותרים אין צורך אליהם וכמה שאנו מעיינים בו מעניגי מזונותינו ממדת נפשותינו בהם די, ואם יתן לנו האלהים המותרים מבלי מרדת לבנו בהם ויניעת מחשבותינו עליהם נוציאם

מרפא לנפש

מנופו של אדם ע"פ: הגבר המוסת הטוט: בחכמת הלשון ותוכן המשקל וכו' סס סיוטוס וסמסוס שמחמסס פ"ד כסבל יומה ויומס סיוע מלאכת הדקדוק וסמסוס כי כל מי סמיוע בלחון דגיסס ומכלס זמנו כסס סול סנוע כסס סמסוס וסמסוס וכל סנוע נלסס סמסוס סמסוס סמסוס כלי ומעסס יום לסמסוס: ותחמיר לשבת עם כיו ומסיר סמסס עם סלססוס סמסוסס נלססו

אזן אז ער וועס ועקון אז מיר ווילן דס אונ אגער דעצן איז דער בימא אימיר וועסס ער זאגן גערט און דיניע קעניין אנפאקעק ביין ארום האיש הנפתה דו איפר גרעסטר מענעש והשתדל אונ פלייס דך מיט דיין סלח דו און גרעצטער מאן ועבוד העולם אונ דין די וועלט כלומר פון די פאחות עלם הזה וועגן ועבוד אנשיו אזן די ווינע מיט כלומר זעה דו זאלסט חשוב זיין בימא מיטן אולי תניע סאקער וועקסט דרינין גרייכין האמשע צו אמיל פון דיין פאגער ואל תתעסק כמעשה כו אונ דו זאלסט און דר וועקסט מיט קיין שום זאך מיט עסק זיין גאר וום וועס דיר דר פון זיין אזילך צו דר וועלט והיה מרוצה בו אונ זאלסט מרצה דך מיט זיין בימא די לייט און בימא די עדרות מן המושלים פון די מושלים ביין די איגרניע פאלק כלומר דו זאלסט מרצה זיין בימא אלע פון ארסס ביין קליין ואל תמריד לך און גאר דיין הארץ זיין מרד און קיין שום זאך פון די תבכות אלא מה שתתכבד גאר סידין פון אזעלכע חכמות וואס די זאלסט דר מיט גיהעדיקט ווערין אונ כבוד קריגין בימא די לייט פון דיין דוד והרצה בו אונ וואס דו קאנקט דך דר מיט באווייליגן אל גדולי בני זמנך בימא די גרוסקע השוכים וום ווינען אין דיין צייט משר דריינו בימא אשררה ושומר קצין אדר אגיוועלטיגער אדר איין קצין ובעל מעלה אונ דו זאלסט גאר לערנין זך אזעלכע זאכן וואס דו זאלסט דר דך זיין אפעל מעלה בחכמת הלשון גלייך אז די תבכות פון וואו קאנין ריידן ותוכן המשקל אונ ווא מען זאל קאנין מאכן לידער נאך דעם משקל נאך ושרשי הדקדוק און די שרשים פון דקדוק אונ שיר והחידות אונ גילוקסיגע רעטיגעשין ומסלים אונ וואנדערליכע משלים והמליצות אונ פרברע שפראך ווערסט ותמיד לשבת אונ זיך תמיד בימא די מענשישן וום ריידן זינער לייניע לשונות ולמד לדבר כו אונ לערין דך אים פון וויא צו קאנין ריידן מיט אלעליי מענשישן ואל תשתוק אונ אז דו קוקסט צווישן מענשישן זאלסט גיט לייניגן שטיל גרי מען זאל דך גיט באלשין פר איין גאר והנה אונ לאז אוועק די איפרניע חכמות כלומר אונ לערין גיט קיין תורה כי יניעתם רבה ווארס זינער מיט און קופן אונ ווייניג צו גיך וואס לא נפתח אפר ווען מיר וואלסט אים אין און תיב גיט פאלגין נאך צו גיין נאך פאחות למלא משאלותם צו דר פילין זינער פאגער נאך צו געבן אלץ וואס אים ראט זך ויגלוקסט להתנהג במותרים צו פריין זך מיט די איפריגע זאכן אונ נאך צו זאגן די תפאות ונשיבנה אונ מיר וואלסטן אים זינענפארט כי המותרים אז די איפריגע זאכן בדיאפין מיר גיט וכמה שאנו מעיינים אונ מיט רעסענאם מיר טראקטין פון אזעלכע זאכן וואס גיהערן צו אונזרן לפיין ממדת נפשנו אונ וום מיר בסיקו אונזר לייב אין זיי איז שוין אויך זינגט וואס יתן לנו האלהים אונ אז נאם זאל אונ געבן אזעלכע זאכן וואס זיינן איפריג פון אונזר קצין מבלי מרדת לבנו מיר זאלן אונזר הארץ גיט מרד מאכן אין דעם אונ אונזרע בחשבות אלזין מיר גיט מיין אוף דעם

שער יחוד המעשה

במה שראוי להוציא וכמה שהרין נותן, ואם לא נסתפק במזן ולא נצטרך אל זולתו אז ישבר היצר ויננה. ואם נשמע אליו בהם נצא ממדרגה אל מה שאחריה עד שיביאנו לאברון כעוה"ז ובעוה"ב. זה הדמיון בחלק הראשון אשר יספק בו היצר את האדם כשיריה הלש בחכמה ברדת האלהים ותורתו אבל אם יהיה האדם חכם ברעת האלהים ותורתו ישתדל היצר להכניס ולחפש עליו והשבוש בחכמתו וכמעשהו מדרך המענה והראיה מאיזה צד שיוכל מן המושל והכתוב והמקובל ויביא מופת על מה שיוודע עליו מן המופתים המכריחים אשר אין הקדמותם אמתיות ולא תולדותיהם מחויבות. ואם יהיה שכלך דן החכמתך חוקה בדרך המופת ואופני ההוהרה בו בעת הדברים והמחלוקת תראה אופני מעות יצרך בראיות ומופתו ויתברר לך האמת ותראה לך הנכונה ותמלט החכמתך מן הספק ומעשיך מן הערוב, ואם תקצר דעתך מה יהיה פתויו לך יותר חזק ונברו עליך יותו

מרמא לנפש

זולתו אל המוחות: ואם נשמע אליו בהם לרדוף אחר סמנטיטם ולא ממדנה למדנה עד כ"ו: וזה הדמיון בחלק הראשון ממש כחלקים שזכר לשל סוף פרק ד' שזמיר אלל כסודי סילר מתחלק לטס תלויס כ"ו ע"ס: ואם יהיה לך שכלך דן ובו בעת הדברים בו' כלומר אם נכנס מנפש כמנפש סילר לפני יוספ"ב"לן דן ומדע ומקטיל סתעב לך כל ראיות ומתוודע כס סטוט ומכלול ומביעל את עמלך נדרכי סטוטס ומתברר לך: תראה כמו יחלס כל זמור: והמלס כחלקך כלומר מוכל לשלול הממקך מן סטטס כ"ו: ואם תקצר דעתך מה יהיה אלל אלס סמטל נדרכי זס וכל סטן דעסק ולכ עמלך לעמד כנענז פתיים ויעלין סיר עם אים יעקב אין ועלכע ויבן מען ברארף ובמה שהרין נותן אונ אין ויאם דר דין גיבם מיט אז מען גיערע עם אים יעבן דהינע ערקה געקען אינ דאם גלייך ויאם לא אינ אייב גאט וועס אינן ניש געבן קער פר אנדער שפייו נסתפס במזון וועלין סיר דף בנתין לאין מיט דעם שפייו ולא נצטרך אונ מער ברארפין סיר ניש גיטיג ווען סיר וואלטיין דעם יצר דבע אין אן דייב און געקלערטס או ישבר היצר וואלט דר יצהיר גייויס צו גראבין אונדער שלאגין גיוארין ויאם כמעט אלס אקר אז סיר וועלין אים דרייבן ויא פאלגין סיר ואלין יוא גאט גיין גאט סתרתת נצא ממדרגה כי וועלין סיר אז ושלום גיין מן אין שלעקטע סדרנה צו דר אנדער אונ וועלין אונ קאל דרו ערדער ווערין עד שיביאנו ביו וואגין עד וועס אינן סם ושלום גריינגן צו פר לאיין ווערין איה דר וועלט אונ אויף יענר וועלט ויאנט דר סתבר זה הדמיון בחלק הראשון אונ דס אין דס גלייכניש מן דעם ערשטיגן חלק ווארוד דר סתבר האט אויבן גיאנט אז דאס אייבן ריינין מן דעם יצהיר ווערס גיטיילט איה אונר תלוקס גיאנט דא דר סתבר דס ווס איה דאב גיאנט ביו אדער מן דעם ערשטיגן חלק אשר יספק בו היצר ויא דר יצהיר קאן פר סירן דעם מענטשין אונ אים ספיאקט באבן כשיריה הלש בחכמה אונ אין ויין תורה בלופר עד קאן ניש לערנין קאן אים דר יצהיר פר סירין מיט דר שאפט מן גאט אונ אין ויין תורה גלויסט צריין צו גריינגן אים איין פאר פירונג אונ פאר סופקלעניש אין ויין דקבחה ובמעשהו אונ אין ויין ווערן סרד השענה והראיה דרדף מענות אונ דרדף ראות מאיזה צד שיוכל מן ווס פר אצד עד וועס גיאנן מן המושל אונ מן דעם שלכל והכתוב והמקובל אונ אים דר ספיאקט אונ אים דר קבלה מן דר קבלה מן דר קבליים ויביא מופת אונ אויף דעם ווס עד וועס אים לערנין וועס עד אים גאט גריינגן אצריין אויף דעם מן המופתים המכריחים מן אועלכע סופתים וואס ויען גאר נאקעש אונ נקל אשר אין מן ווס ויעקע העכרות דס וייקס דר שולש דר מן אין ניש אמת ולא תולדותיהם מחויבות אונ ווס עם ווערס דר מן גילעתינאס איז ניש סרטיב עם זאל דרוקא און ווס יחיה שכלך דן אונ אייב דין שלל וועס ויין קלאר החכמתך חוקה אונ ויין דקבחה וועס ויין שטארק צו פר לשטיין בדרך המופת ויא סען ערקלעטס אין סופת ואופני האוהרה אונ ויא מען זאל גיוארנט ויין אין דר צייט מן דקסידס והמחלוקת אונ סתלקות אונ פען שרינע סינגונן תראה דען וועקפו ערשט יעקן ויא דר יצהיר ווס צו פר סירן אונ גארין דף מיט ויעקע ראות אונ סופתים ומתברר לך האמת אונ עם וועס דר אים גילקערטס ווערין דר אמת ותראה לך אונ וועס דר אצריים גייויין ווערין דעם דקבשין דרדף והמלס החכמתך אונ דר וועקטס קאנין כציל ויין ויין דקבחה מן ויעקע ספיאקט ומעשך מן הערוב אונ דיינע

שער יהוד המעשה

מדרגן ומשלו כך והקיפו אותך בנראך ובנסתרך יותר נחוץ מפני שהוא לא עמך מצד החכמה ומנהיג אותך בדרך הסופת אשר תנוח דעתך עליו . וכאשר יפתה שכלך ימה מעליך ויעור בו עליך מפני שאתה כוסך עליו כבה שמסתפק לך ובומה בו כמה שלא תבין ענינו . וכאשר יגבר עליך וימשול כך בעור השכל לו וסיועו אותו כמה שמטעהו בו ומדרגה בעיניו מן השקר בצורה הכופת יעתיק אותך מן המדרגה ההיא שהיתה קרובה אל האמת ונסתרים בה פני השקר אל מה שאחריה עד שיביאך אל מדרגה שנסתרים בה פני האמת והוא השקר הנמור וישרש אותך ויפילך ממדרגות הגמול בעולם הבא ותהיה חכמתך לרעה לך ושכלך כבה לאבדך כמו שאמר הכתוב (ישעיה ס) הוי חכמים בעיניהם ונגד פניהם נבונים ואמר (ירמיה ח) הנה בדבר ה' מאסו וחכמת מה להם. זאמר (סופר ד) כי ישרים דרכי ה' וגו' :

מרפא לנפש

החכם והמנוס ונדעם אזו ויכס פתויו לך ויכס חוק כח : ויבדו עליך יותר מדרגן כלל פת כולו מוזמן לנגוד עליך : וצאשר יפהר שכלך רלס נומר אכר ויטה אה שכלך שאלוין לעלות חיו ועט אה שכלך מעליך שיעק שכלל עיניו כאלם לכהיו כדרך יכר ויכו וינו מעליך שיהיו עורו לו ועשוק כל חוטבת ה' ע"ש ככלל . לכן אמרו חז"ל שם ויכר ויכר מלוא : ויפילך ממדרגות הגמול בעור"ה ר"ל אף שחסידי חכס כחוסה ותעסוק במלוא לא ייהו לך נוס עבר ועולם ככל כחשתה לעלם כולו כדע שיכח כל מעשך שאל לשם עשויים כמו שמכיל לפניו והסיוס כדלוג ואחיוסול ויכולה חכס והפיקורסוס ככלל דור שכלן לנס חלק מלוא"כ אף שסיו הכמים גולוס : כמ"ש כי ישרים וגו' צדיקים ילכו כם ומושעים יכשלו כם ע"י הסורה ויכלו :

בייגע מעשים ונעקמו מציל זיון פון פר שוקלונג וואס תקצר אַפּר אז דיין העה אזי שווארד דו ואלקמ פר קשיון וואס אזי אים סופת וויא ער וויל דיה פר פירן יהיה פתויו וועט זיון אַפּר רידין נאך אלע מאל שטאַרק ווערין הגבוי עליך אונ זיון שטאַרקן אויף דיר וועט זיון נאך גישווינד אלע מאל ומשלו כד אונ זיון גיוועלטיגן אַפּר דיר וחקמי אונר אונ זיון ארום רינגלען דיה און אפּגע אונ פר בּאַרניגע זאכן וועט זיון יותר נחוץ קער איללענדיג בלוּפּר ער וועט זיך נאך קער איליון צו גיוועלטיגן אין דיר ספני שהוא בא עמך וויל ער קאמט צו דיר אים ויעיון דיר פון דר חקקה ומגידו אונר אונ וועט דיה צריין פירן מיט מופתים אשר תנוח וערר וואס דו האפט זיך אויף וויא סופך וועיון וכאשר יפתה שכלך אונ אז ער וועט שוין אַפּר רידין דיין שגל ימה מעליך וועט דר שגל אונעק גינין פון דיר ווארום דר שגל איז נאך גיגען גיווארין אז ער זאל דעם מענטשן פירן אין רעקטן ווע אַפּר דיינס וועט ער אונעק גינין ויעור בו אונ דר יצהיר וועט זיך העלפן מיט דיין שגל ער זאל דיה פר פירן מפני שאתה סופך ווארום וויל דו ביקט זיך אויף דעם יצהיר סופך אויף דעם נוס דו ביקט כספיק ובומה בו אונ פר וזקעקסט זיך אין אים אין דעם נוס דו פר קשיוקסט גיט דרום וועט ער נאך מיט דיין שגל אליון דיה פר פירן וכאשר יגבר אונ אז ער וועט זיך אַפּר דיר שטאַרקן אונ וועט גיוועלטיגן אַפּר דיר דורך דר דילף וואס דיין שגל העלפמ אים כמה שמטעהו בו מיט דעם וואס ער האט אים פר אירט ומימחו בעיני אונ האט אים פאר גישטעלט פאלישע בליקנש דיה וייגע מופתים וואס ער האט אים גגעפן אויף דעם יעתיק אונר כי וועט ער דיה אונעק וקוין פון דר מדרגה וואס זיא איז נאָרענט צום אַפּת אונ דאָס פּאַליקייט איז נאָך פר בּאַרניגע עם איז נאך גיט דייגן אז אפּן דר שגל אונ וועט דיה צריין פירן אל מה שחזרה צו דר מדרגה ונס נאך דעם איז בלוּפּר ער וועט דיה בּרניגין צו אזו איון שלעקטן וועט אונ וועט דיה אזו אלץ פר פירן עד שיביאך ביז ער וועט דיה בּרניגין צו אזו ארדה ונס דר אַפּת איז דאָרטן פר בּאַרניג ומה השק נגוד אונ דם איז דר רעקטור שגל וישרש אונר אונ ער וועט דיה אים וואָרליון ויפילך אונ וועט דיה צארא וואָרסין פון דר גושע מעלה פון שגל עוריה בלוּפּר אפילו דו וועקט זיון אַפּת אונ וועקט לערנין תורה וועט ער דיה בּרניגין אז דו זאלקט לערנין לקחתי ברי דו ואלקט גיט בּאַרניג קוין עולם בּאָה והיה חכמד וועט נאך דיין חקקה זיון צו ביון פר דיר בלוּפּר דורך דיין חקקה וועט ער דיה נאך אַרדך פר פירן אונ דו וועקט נאך קער אונ גיבר און וועיון דיין עולם בּאָה ושכלך אונ דיין שגל וועט זיון סבה לאבדו אַפּת צו דיין פר לירונג דם דורך דיין שגל וועקמו ערשט פר לארין ווערין וויא עם קשיון אין לשעה הוי חכמים בעיניהם וויא גישרען אַפּר אונעלעק נוס באלטין זיך אליון פר חכמים ומר מניהם נבונים אונ בייא זיך זעלפּרם גינין וויא אז וויא וייגן פר שטאַרניג אונ און

שְׁעַר יְהוּד הַמַּעֲשָׂה

וּנְאָמָר כִּי הַחֲכָמָה כְּשִׁמְנֵהֶינָם אוֹתָהּ עַל דְּרָכָהּ תַּהִיָּה רְפוּאָה לְכָל מַדוּה וְכִשְׁנוֹמִים בַּר
 מִנְתַּבְתֶּהּ תַּהִיָּה מַדוּה כֹּלֵל שְׂאֵין לוֹ רְפוּאָה וְלֹא אֲרוּכָה וְעַל כֵּן נִמְשַׁלָּה הַתּוֹדָה
 בְּאֵשׁ כַּמִּשׁ (יְמִימֵי נָנ) הִלָּא כִּה דְבַרִּי כְּאֵשׁ וְגו' סָפְנִי שְׂמֵאֲרִיהָ הַעֲנִינִי בְּאוּרָה כְּמוֹ שְׂאֲמַר
 (סְלִיסִיס) מִצּוֹת ה' בְּרַח מֵאֲרִיחַ עֵינָיִם. וְאָמַר (סְסִיס) נָר לְרַגְלִי דְבַרְךָ וְגו' וְשׁוֹרֶפֶת
 בִּיקוּדָה מִי שְׁנוֹמָה מִנְתַּבְתֶּהּ כְּמוֹ שְׂאֲמַר (יִסְעִיס סו) כִּי בָאֵשׁ ה' נִשְׁפָּט וְאָמַר (סְלִיסִיס)
 יִסְמֹר עַל רַשְׁעִים פָּחִים וְאָמַר (יְמִימֵי כ) וְאִמְרֵתִי לֹא אֲזַכְרֶנּוּ וְלֹא אֲדַבֵּר עוֹד כִּשְׁמוֹ וְהִידָה
 בְּלִבִּי כְּאֵשׁ בּוֹעֶרֶת וְגו'. עַל כֵּן הוֹדֵר שְׂלֵא תִמָּה אֲשׁוּךְ מִדְּרַךְ הָאֲבוֹת וְנִתִּיב הַרְאוּשׁוֹנִים אֵל
 חִבְדִּיאוֹת וְחִסְמוֹךְ עַל שְׂכַלְךָ וְתִתִּיחַד כְּעִצְתְּךָ וְתַחבּוּד בְּסַכְרַתְךָ, וְזֵאל תַּחשׁוֹד אֲבוֹתֶיךָ
 בְּמָה שְׂמַסְרוּ לְךָ מֵאוֹפְנֵי מִוְכוּתֶיךָ, וְזֵאל תַּחֲסוּר עֲצַתְם כְּמָה שְׁהוּדוּךָ, וְזֵאל תַּחשׁוֹד אֲבוֹתֶיךָ
 שְׁתַּעֲלָה בְּרַעַתְךָ שְׂלֵא קִדְמוֹךְ לְדַעַתָּה וְעִמְדוֹ עַל כָּל מָה שְׂמִבְיָאָה אֵלָיו מִטּוֹב וְרַע וְאִפְשֵׁר

מִרְפָּא לְנַפְשָׁא

וְסֵם הַכְּמִיס לְנַעַם: כִּי בָאֵשׁ ה' נִשְׁפָּט וְזֵאל תַּחֲסוּר מִדְּרַךְ הָאֲבוֹת וְנִתִּיב הַרְאוּשׁוֹנִים אֵל
 חִבְדִּיאוֹת וְחִסְמוֹךְ עַל שְׂכַלְךָ וְתִתִּיחַד כְּעִצְתְּךָ וְתַחבּוּד בְּסַכְרַתְךָ, וְזֵאל תַּחשׁוֹד אֲבוֹתֶיךָ
 בְּמָה שְׂמַסְרוּ לְךָ מֵאוֹפְנֵי מִוְכוּתֶיךָ, וְזֵאל תַּחֲסוּר עֲצַתְם כְּמָה שְׁהוּדוּךָ, וְזֵאל תַּחשׁוֹד אֲבוֹתֶיךָ
 שְׁתַּעֲלָה בְּרַעַתְךָ שְׂלֵא קִדְמוֹךְ לְדַעַתָּה וְעִמְדוֹ עַל כָּל מָה שְׂמִבְיָאָה אֵלָיו מִטּוֹב וְרַע וְאִפְשֵׁר

אֵין יִרְמָקָה שְׁמִיטִי תִּמָּה בְּרַבֵּר ה' מֵאִסוֹ חֲכָמָה מַה לֹּחֵם אֶזְוִיָּא הָאֲבִין יִרְדֵּי פִרְ מֵאִסְרָא וְסוּם פִּר
 אֶזְרָקְכָה הָאֲבִין זִין: אִנִּי הוֹשַׁע קִטְמָא וְנָאֲמָט כִּי יִשְׁרִים רִבִּי ה' וְכִי דְעֵן נָאֲמָט וְעֵנִין זִינָן רִעֵבִים פְּרַמָּג: וְנָאֲמַר
 אִנִּי עֵם אֵין יִנְאֲמָט יִנְוֹאֲרִין כִּי הַחֲכָמָה כִּי אֵין מֵעֵן גִּיטִים מִיטְ דְּרֵן רִעֵבִים אֵין זִין יִנְוֹן רִעֵבִים פְּרַמָּג: וְנָעַן
 וְנָעַן (וְנָאֲרֵם) דִּי רִעֵבִים אֵין דְּרָאָה יִנְעֵבִין יִנְוֹאֲרִין גְּדִי זֵאל יִפְרִין דְּעֵם מֵעֵנִין שְׁמִיטִין אֵין רִעֵם
 גִּטִּין וְנָעַן מִקְלָא אֵין מֵעֵן גִּיטִים מִיטְ אִיר אֵין רִעֵם וְנָעַן (וְנָעַן) תַּהִיָּה רְפוּאָה אֵין זֵאל יִנְוֹן רְפוּאָה צוֹ אֲלַע
 וְנָיִסְרָא וְכִשְׁנוֹמִים אִנִּי אֵין מֵעֵן יִנְיִסְרָא אֲנָוֵקֵם מִיטְ אִיר פִּון אִיר וְנָעַן תַּהִיָּה מַדוּה פִּוּט זֵאל זִין אֵין גְּרָוִים
 וְנָיִסְרָא וְסוּם הָאֲמֵם אֵין זֵאל אֲלַע וְנָיִסְרָא וְסוּם אֵין גִּיטְ פִּרְ הָאֲבִין קִין רְפוּאָה אִנִּי קִין הִילִיכָא וְעַל כֵּן
 אִנִּי דְרוּם וְנָעַן דִּי תִרְבֵּה גִלְבִּין צוֹ פִּיגְעֵר אֵין עֵם שְׁמִיטִים אֵין יִרְכָּה הִלָּא בַּת רִבִּי כְּאֵשׁ וְגו' פִּרְ וְנָאֲרַם
 מִיגְעֵר רִייד זִינָן אֵין וְנָיִסְרָא מִגְעֵר מִגְעֵר שְׂמֵאֲרִיהָ וְנָיִסְרָא דִּי לִיכְטְ דִּי אוֹיִנִי מִיטְ אִיר לִיכְטְ וְהִיא עֵם
 שְׁמִיטִים אֵין תַּהִלִּים מִצּוֹת ה' בְּרַח מֵאֲרִיחַ עֵינָיִם דִּי מִצּוֹת פִּון נָאֲמָט וְנָיִסְרָא לִחְסֵר זֵאל דִּי לִיכְטְ דִּי אוֹיִנִי
 אִנִּי נָאָה שְׁמִיטִים דְּרָקְרִין נָר לְרַגְלִי דְּבַרְךָ דִּינֵעַ רִייד אֵין אֵין לִיכְטְ צוֹ מִיגְעֵר פִּים בְּלִוְכֵר זֵאל פִּרְן
 קִיךָ אֵין גִּטִּין וְנָעַן וְשׁוֹרֶפֶת בִּיקוּדָה אִנִּי זֵאל פִּרְעֵקְטִים מִיטְ אִיר בְּרָאָרְךָ מִי מִנְטוּשָׁה מִנְטוּבִיהָ דְּעֵם וְנָאֲמָט
 גִּיטִים אֲנָוֵקֵם פִּון אִיר שְׁמִיטִים וְהִיא עֵם שְׁמִיטִים אֵין לִשְׁעִיָּה כִּי בָאֵשׁ ה' נִשְׁפָּט דְּעֵן מִיטְ פִּיגְעֵר פִּוּט נָאֲמָט
 מִיגְעֵרִין דִּי רִשְׁעִים אִנִּי תַּהִלִּים שְׁמִיטִים יִסְמֹר עַל רַשְׁעִים פָּחִים עַר וְנָעַן מִכְּאֵן רֵעֵבִין פִּיגְעֵרִין וְנָיִסְרָא
 קִלְיִן אֵין דִּי רִשְׁעִים אִנִּי יִרְמָקָה שְׁמִיטִים וְאִמְרֵתִי לֹא אֲזַכְרֶנּוּ וְלֹא אֲדַבֵּר עוֹד כִּשְׁמוֹ אֵין רָאָב וְךָ גְּמֵרָאֲקֵם
 אֵין וְעַל גִּיטְ גִּיטִין קִין דִּי גְּמֵרָאָה אִנִּי וְעַל שְׂאֵין מֵעֵן גִּיטִים רִעֵבִין פִּון זִין נָאֲמָט וְהִיא בְּלִבִּי כְּאֵשׁ בּוֹעֶרֶת
 אִנִּי דִּי גְּמֵרָאָה אִין אֲבִר גִּוֹעֵן אֵין פִּוּט הָאֲבִין וְהִיא בְּרַעַתְךָ רִעֵבִים פִּיגְעֵר עַל כֵּן הוֹדֵר דְרוּם זֵין יִנְוֹאֲרִינִים
 שְׂלֵא תִמָּה אֲשׁוּךְ דוֹ אֲלַקְטִים גִּיטִים אֲנָוֵקֵם יִגִּין זִין קִרְטִים פִּון דִּינֵעַ עֲלִישְׁרָן וְנִתִּיב הַרְאוּשׁוֹנִים אֵין פִּון
 דְּעֵם שְׁמִיטִים פִּון דִּי עֲרִשְׁטֵם אֵל הַבְּרִיאוֹת צוֹ דִּי אוֹיִם יִנְפֵרָאֲבִיקֵם בְּלִוְכֵר דוֹ וְנָעַן דִּי וְנָעַן דִּי וְנָעַן דִּי אוֹיִם
 פִּרְאֲבִיקִין גִּיטִים דְּרָכִים וְסוּם זִינָן יִנְאָר לִיגֵן אִנִּי פִּאֲלֵשׁ אִנִּי אֲנָוֵקֵר עֲלִישְׁרָן וְנָיִסְרָא אִין דִּי דְרָכִים גִּיטִים
 יִנְאֲבִיקֵן וְחִסְמוֹךְ עַל שְׂכַלְךָ אִנִּי וְנָעַן דִּי מִכְּאֵן זִין אֵין זִין שְׂכַלְךָ וְאֲלַקְטִים עֵם גִּיטִים מִכְּאֵן וְנִתְחַבֵּד כְּעִצְתְּךָ
 אִנִּי פִּרָאָם זֵאל וְעַל פְּעִקְטֵם וְתַחבּוּד בְּסַכְרַתְךָ אִנִּי פִּרָאָר אֵין זֵין פִּרְאֲבִיקֵן בְּלִוְכֵר קִלְעֵר
 דִּי גִיטִים אֲבִיר אוֹיִב דוֹ גִּיטִים אֵין גִּטִּין וְנָעַן וְזֵאל תַּחשׁוֹד אֲבוֹתֶיךָ אִנִּי זֵאל דִּינֵעַ דִּינֵעַ עֲלִישְׁרָן
 אֵין דְּעֵם וְסוּם זֵאל הָאֲבִין דִּי גִלְעֵרִינִים וְסוּם צוֹ דִּי אִין גִּיטִים וְזֵאל תַּחֲסוּר עֲצַתְם אִנִּי זֵאל גִּיטִים וְנָיִסְרָא
 עֲצוֹת אֵין דְּעֵם וְסוּם זֵאל הָאֲבִין דִּי גִלְעֵרִינִים כִּי אִין עֲצָה וְנָאֲרֵם עֵם אִין גִּיטִים פִּרְ הָאֲבִין אֵין עֲצָה
 וְסוּם אִין גִּיטִים אֵין גִּיטִים אֵין דִּינֵעַ זֵאל קִרְטִים וְסוּם זֵאל הָאֲבִין זֵאל גִּיטִים גִּוֹאֲרִינִים פִּרְ דִּינֵעַ וְנָעַן
 אִנִּי זֵאל הָאֲבִין בְּרִידָאָה פִּרְ שְׂמֵאֲרָן אֵין אֲלַעֲבֵן וְסוּם קִאֵן גִּיטִים אֲבִיר בִּיזוֹ מִיטְ בְּרִידָאָה אִנִּי זֵאל עֵם
 בְּאֲבָם זֵאל דִּינֵעַ אֵין זֵאל אֵין אֲנָוֵקֵר עֲלִישְׁרָן הָאֲבִין אֲמַעֲוֹת יִנְאֲרֵם וְנָעַן דִּי וְנָאָה אֵין נָאֲמָט
 גִּיטִים וְאֲלַקְטֵם פִּרָאָר אֵין דִּי גִיטִים שְׂמֵעֲלִין וְאִפְשֵׁר שְׂקִים לְדַעַתְךָ כִּי וְנָאֲרֵם עֵם קִאֵן זִין אֵין דוֹ הָאֲבָם

שער יחוד המעשה

חסרים . ואמר אחד מן החסידים מי שאין לו תוספת אין לו חובה ואין התוספת מתקבלת
עד שתפרע החובה, וכבר התירו לנו החיובי אותנו להתנהג בתוספת בהצות כמו שאמר
מוסיפין מחול על הקדוש והתוספת בצום ובתפלה ובצדקה ועוזב הרבוי סמוטר המזון
המותרים לנו . והזהירו על השבועה בשם אמילו על האמת ומדרכות הדברים אמילו אם
יהיו נמלטים מן הכוב ומזרחן עוני בני אדם אמילו אם הם נמלטים מן הגנות ומהפליב
בשבח אדם ואם הוא ראוי לכך ושלא יספר בנגות המקצרים וימאסם ואם הם ראויים

לכך והרבה מן הדומה לזה :

והאוי שנבאר עתה מן החלק השני הזה דמיונים שילמדו מהם שאר הענינים ויתר האדם

מראש לבוש

מאסרין ומעלילות ועל מירוש כלל כיון לעיל נקדמם ואחיל ונמרחם את המעשה מה שממנו למשמתי : ואמר אחד מן
החסידים מי שאין לו תוספת בוי ריל אצלו מזה סעיף גורמים שממנו לממנו טעם היקף גנוף הלאו כי כמעט כפי
כיוון אלמד נמשני על פסוק חזק בדרך מוסר ולחיות נדקסו פתחו ריל אל פתך בדרך טובים שבוה לנפש משוכת כיון
שי מוכל למור לרבות נדקסו שבוה שרם כיון שפך שמתחל כליום דבר אין אדם מנוע מיוון גנוף כעוה לכל אל אין אדם
סוף בדרך טובים או לא מוכל לשמו ארוב נדקסו כי אין לזקן נכח וכו' : ואין התוספת מתקבלת כי כי כיומן שעשש
לנפש המורם כיון ומדורם ועשו נפש חזקה ושיון כפס כסודו מ"ב שפארף כס : וכבר התירו לנו שכל חלק שיש בו
כל מוסף : והייבו אותנו להחגיג בתוספת המצות כיון וכמו כהנ"ל שכל כהנעו סומם אף שכל מוסר נמיים כסריס
לחונן כסודם ע"ש ומשט ס"ב וסודו שכל מה שטוב נעמי לסיס ולדס מחויב אדם לנשות הכל ע"ש וכל על פסוק קדוסיס
הוא שבוה לוי על כלל שפס קדום וטוב בכל כהנעווי ומדווח על עמו שסיס כלו קדום וטובו לכהו כל כהנעו
סכונות ע"ש כחודר וסיס כי א"ש מלל מלל מדברוס עיקר כהנעו כמיוול כוס וזכר שפס קיים וטורוס וקדוסיס מהמון
כיו אדם שס מלכסיס עתם תחוחת וכינעוסיס מכל וכסר שמול לחוסיס כסיקו ע"ש : ומדברות הרברים א"ש לוי כיו
כי מדכסיס נכסיס וכעסיס כל חונכ"ס ו' ונכסיס מנוסיס כדס כללז וכתלדו נכסונו יז ע"ש וכללשן על סכון ופסיס חל עשיל
הגדול ע"ש ונרסיס נחמיס : ושפליג כשבח אדם כיו ולמדו חיל מתון כשוה כל לודי נחשו ע"ש ולכמד נמך רעס וקול
כשדו עיקר ככס קלסל פחסיס לו כיו ע"ש : ושלא יספר בנגותם וכו' שכל ירגיל לשאו לרנכ ככיל וסיס לו לענכ שכל

והאוי שנבאר עתה מן החלק השני הזה מה שממנו כיון ללמוד סלסל כיון רח שפספס כענין מירוש וכו

הקדמים האדם נגאגם מי שאין לו תוספת דר ונס מוסר נישנס כע"י וי"א עם שפמיס יגשרדן אין לו חובה
דר טום אוף נים וואס ער איז שולדיג צו פאן דדינו למשל מען פאר אים שפבת ניש ליינין קיין
פיער האבין די בקבים נמאכט אנדר אז מען פאר אפילו איין ניש דדיי אויף ניש זאגן ער זאל
ליינין אפיער הייסט דאס איין (גדר) ווארס וי"א האבין ארס נצאכט מען זאל ניש קאנין עובר ויין
די עבדיה אפר דר וואס האם ניש קיין מערוג איז אים גרינג עובר צו ויין אין התוספת מתקבלת אוב
דס מערוג ווערס ניש אן נגיסן ביז ער האם בפאלט בלאקר כמיס צו ויין די מצות נס ער איז דרוב
והבר מירוד לו כיו ז"א וי"א האבין איין שוין פיער גיווען אוב האבין אינו נאך פיתוב גיווען לדחנת בתוספת
אז מיר זאלין עם קאן מיס אנדר ניש האבין צו מערין אויף די מצות כמו שאמר מוסיפין מחול על
הקדוש וי"א די בקבים האבין נגאגם מען זאל ערב שפבת אדר ערב יום טוב מערין פון דעם זאכאדריגן
קאן צום הייליגן פאן בלאקר מען זאל פון פריא אן נעמן שפבת אינו יום טוב והתוספת בצום אוב צו
מערין אין פאספין בלאקר מען זאל אן הייבן צו פאספין פון נאכט אוב צו מערין מיס תפלה אוב צדקה
ועוב הרבוי כיו אוב צו פון לאזין פיל אפריגע שפיו צו עסן ווס עם איז אפילו כמיר צו אפון הוהויר
על השבועה אוב וי"א האבין אינו פוהיר גיווען מען זאל ניש שפוערע פריא אדס הייליגן נאמן פון נאם
ביה אפילו על האמת ווען אויב ער שפוערע אמת ומדרכות הדברים אוב אוף האבן וי"א אן נגאגם
פון פיל צו הייבן האפישע ער וועט ניש זאגן קיין לייגן וסוכיות אוב פון צו דר קאנין דאס פירונג פון
מעןמשיין אפי אם הם ממלשים האפישע ער וועט מיס דעם מיניגם ניש שפוערין ומפליב אוב פון אפריג
צו לייבן אפענמשיין ואם הוא ראוי לכך ווען ער איז שוין אפילו ראוי דר צו ושלא יספר אוב ניש צו
דר לייבן די שאנד פון די ליסי וואס מען ווייניג מצות אוב צו פאר מאכאב דיא אוב אם הם ראויים לכך
ווען וי וייבן שוין אפילו ראוי דר צו אז מען זאל וי"א שפוערין והרבה מן הדומה לזה אוב נאך פיל זאכן
אז אפליקין :

והאוי שנבאר עתה אוב מיר גיקערין איצונדי צו בשיינין פון דעם אפר ריידן ווס דר יצר הרע רעט
אפר דעם מעןמשיין וואס ער איז אהבם אין דר תורה פרארפין מיר בשיינין דמיונים ועל קע
גליקעניש שלמדו מהם ווס מען זאל וי"א קאנין פון וי"א אפ לערנין אנדרע זאכן ווס דא שפמיס ניש
זאל

שער יהוד המעשה

מהם בע"ה כשידע אדם כי אין ענין מעוניי המובה אלא אם יש לו פנה שישפץ
 אותו, ומי שעמד על אופני הפנעים המפסידים את המעשים יוכל לדעת להודור מהם, ויהי
 שלא ידע כי אם המוב לבדו לא ימלט לו ממנו דבר לרוב הפנעים הכשויים אותו. והיה
 אחרי מן החסידים מצוה לתלמידיו למדו הרע תחלה להכרל ממנו ואחר כך למדו
 המוכ ועשוהו כמו שאמר התוב (יחמ"ד) נירו לכם ניר ואל תזרעו אל קוצים. ואמר רבי
 יהנן בן זבאי לענין הנאות המדות והמשקלים אוי לי אם אומר אוי לי אם לא אומר אם
 אומר שמא ילמדו הרמאים אם לא אומר שמא יאסרו הרמאים אין תלמידי חכמים בקיאים
 במעשי דינו ואסרו אחר כך אמרו או לא אמרו ואסרו אמרו ומהאי קרא אמרו (סוס"י)
 כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם ופושעים יכשלו בהם. ואומר כי כל מה שהקדמנו זכרו
 בשער הזה כמה שמסקם אותו היצר על האדם אם לא יוכל לכפף אותו בהם ידבר עמו

מרא לפנש

אענה כעני סנה. ומה חזו לטעמו : כי אין ענין בו אלא אם יש לו רל שאין לו דבר טוב מלא יסוד לו
 פנש שזול לססיד ונקלן כדבר טוב כסוף וכל טוב יותר וכל לכתלן במהרה יותר כמו בעלש כנגד חוסר ומס'
 שמחלקים כמעט כח נכב וזלע סלנו שנות שקדון יוצר לו חוס' בתחלקת מתקנס עם שאם בתלכות הנשים ונכנס
 כעטס והסקס: לא ימלט לו ממנו דבר בו ר' לא יוכל לסמלו מעטו כטובים אפי' אז מן מהכנס עשית סמשינס
 אולם כמו שכתב: נירו לכם ניר וגו' תחלו חורבין כסדס לנקחס תחלקס והנרקס וזו נומח מתחלס נוקס חלל מי
 שזרע על קולס אין כחולס טובס ומס שמחמת תזרבת עם קולס וזרז כנחלס להס שזרעו קו כנעשית ספוסס כול :
 ובארו אמר ובהאי קרא בו' ומס רלס שאין למעט תלמודי' ולמסס כל תלמי' ככחיה כילע ללסס ולא חישיתו שחל
 ילמדו לשק' מתון כדרכים רק לבי' ללודע כל תלמי' כטובס והכ' ולקיס ילכו כס וגו' : מסה שסמסק' כס כמון סיע' סקס

ואל קען איהו וויסק וואס צו ענטפערן דם יציר הרע איהו ויזעע איבער היידן ויזר האדם אזא און דר
 קענטש וועט זייא וויסק וועט ער דראן ויזארגט זיין מיט נאקס הילף כי אין ענין וזארום עם און
 גיט פו דארין. קיין נישע וואך איהו דר וועלט אלא אם יש לו נאר סיידין אז די וואך דאס עקס אפגע
 וואס וויך דעס זאל ויא קאנין פו דארין ווערין בלויסר עם און גיט דא קיין שום נישע וואך עם
 זאל גיט זיין צו איר קיין פו דארין געט ווי שעמד און דר וואס פו שטייט איהו די אפניס ווס ווי
 קאנין פו דארין די נישע פנעשים יוכל לדעת קאן ער וויסן וויא ער זאל זיך היפן פו זייא ובי' שלא
 יע אפער די וואס וויסן נאר דאס גוטע אללין און פו שטייט גיט איהו דעס שארין וואס דראן
 קאן קיין רל ימלט דר קאן גיט ניש אנטרונין ווערין פון די פנעס וואס זייגן אין די נישע פנעשים
 וואס ער טוט ריוב הפניעס ווענין פול ערלי' פנעמינש אינ שארין וואס זייגן אים און ער קאן זיך
 פו זיי גיט היפן ויהא אחר מן החסידים און איינר פון די חסידים דאס אן גואנט צו זיינע תלמידים
 למדו הרע כי לערינס פריער וואס ביזו און פרי איר ואלט וויסן וויא קען בראיך זיך דר פון אפ
 שייך וואחי' למדו הטוב און דר נאך לערינס דאס גוטע און טוב עם און וויא עם שטייט אין וריסיה
 נירו לכם ניר אקערט איהו און אקער און רייניגט אדם די פעלר פון דערנר און דר נאך וועט איר
 זיינע תבונה וזל תזרעו אל קצים אפער איר ואלט גיט ויזען אז דם פעלר און נאך גיט זיין פון די
 דערנר : און רבי ויהן פו בראי רגס גואנט בענין הונאה המדות אין דעם ענין פון פאלשע כאסות און
 פאלשע גוויבט אוי לי אם אומר אוי לי אם לא אומר עם און סיר וויא אז איר וועל זאגן דם רבאות
 ויא ארום קען קאן נארין מיט די פאלשע כאסן און גוויבט און עם און סיר וויא איר ואל דאס
 גיט זאנין און אומר אז איר וועל עם זאנין שמא ילמדו הרמאים סאפער וועלן זיך די רבאים פון דעם
 אפ לערנן וי אז רבאות צו טאן אם לא אומר און אז איר וועל גיט זאנין שמא יאסרו סאפער וועלן די רבאים
 זאנין די תיח ויזען גיט ביי און פאר שטייגן גיט אין אונזערע פנעשים וויא אז סיר טען דאס
 רבאות וואחי' דר נאך דארין זיי נישענט און דר נכרא אמרו אייב ער רט עם גואנט אייב זיין וואחי'
 דארין זיי גואנט אין דער נכרא אמרו ער רט עם גואנט ומהאי קרא אמרו און ער רט זיך ויבראכט
 אצאיה פון דעם פסיק דרום ער רט עם גואנט וזארום עם שטייט אין דאסע כי ישרים דרכי ה' וצדיקים
 ילכו בהם ופושעים יכשלו בהם כען נאקס וועגן זייגן רעכט פאריג די צדיקים וועלן דרענען זיין בלויסר
 די וואס וואס שטייט מען פאר זיי גיט קאן וועלן עם די צדיקים בייגן זיין און די רשעים ווערין
 דרענען נישענטלס בלויסר זיי לערנן זיך נאך דר פון אפ ווי שיערען צו טאן ווי ארין און נישאפן זאנין
 זער סתבר וואחי' און איר וועל זאנין כי כל מה שהקדמנו אז דאס אללין וואס סיר דארין פריער דער

שער יחוד המעשה

עליהם מדרך המענה והסופת לכמל עליו אמרתויו וכשתעמוד על במולו (ס"ה בהולו) והלשות ראיתויו ולא יוכל לעמוד כנגדו ולא לכמל מה שידעת אמרתו וברורו במה שקדם לנו בשער הזה ישוב לפתוחך ולהטעותך בנפשך ויאמר לך, כמה אני שמח בעניינך על אמונתך הזוכה ולכך השלם לאלהים וכבר הגעת ממעלות החסד מה שלא הגיע אליו וזאתך קודמת צו יותר מדאי מהודאתך לכבוד על מוכתו וראוי לך להנהיג עצמך גם כן בפרוע דעות וטובות בני אדם, כי כבר ידעת כי הם סבות תועלתך והוקףך, וכבר נתברר לנו כי ברצונם אותך תהיה תפארתך ובהתקצפם עליך יהיה חסרונך על כן השתדל במה שייפיק רצונם ותמצא חן בעיניהם כמו שאמרו רז"ל כל שרוד הכריות נוהה הימנו רוח המקום נוהה הימנו השב עליו ומה ויעיל לי בהתרצות אל השלש כמוני אשר אין ביכלתי להועיל לי ולא להיזק ואמר הכתוב (יפיע נ) חדלו לכם מן האדם ונ', ואפילו אם היה חובה אירי אוכל לרצות כל בני דורו ואין ביכלתי לרצות בני ביתי כל שכן וזולתם. ומה

מרבא לנפש

כלל האדם: ישוב לפתוחך ולהטעותך בנפשך על כל אלה לא תאכזב ונה תכמע חינו רק תחפש הסתק במוט ובמחשבה טהור שומר האין יכיר מוטג כן וזאתך נרד לכבדו עליו ונראה כאז יאמר ורדק רב סוד שידעו כטון וזרד עליו לפתוחך: בנפשך יכל נעשור ובתקנתך אכז אכז: וכבר הגעת ממעלת החסד יכל נעשור אמר סתבה וזכוחה כלומר מהם סמטוים וסמטוים: וראוי לך להנהיג עצמך ג"כ כול' ל'ל נעשות מעשך סתמלא חן כעניי ככוחו ונ' או סתם לך סעולת מוס: ואמר הכתוב חדלו לכם וגו' אשר נשמה באפנו בי במה נחשב הוא פרכסי' אה כל מחטו וכחו הוים

קאנט אין רעם שער כמה סמטע פון די זאָן וואָס דער זַך דער וויל דעם מענטשן אין אַין ספּק בריינגען און וואָלט אַים געווען פאַר פּרין אם לא יוכל אַז ער זעקט אַז ער קאַן אַים קוין ספּק ניש בריינגן מיט די מענטש וואָס אויפן אַז גלישטאנען ידבר עמי הַיבט ער מיט אַים אַן צו ריין אויף די זאָן מיט מענות און צייגן לכמל עליו אַים מבטל צו זיין אַז צו גלישט באַפּן זיין אַמת און זיינע קלאַרע זאָן וכשתעמוד על במלו אַךְ אַז די וועקט זיך פּר שטיין אויף זיינע פּאָליטיקייט און אויף זיינע שלאָפע באַיות וואָס ער וויל דורך מיט זיי מבטל זיין פּון זיין אַמת ולא יוכל אַז ער וועט ניש קאָן בלשטוין קעגין דיר ולא לכמל און אוד גיט מבטל זיין וואָס דו באַקט שוין קלאַר און גוים פּר שטיאָן אום רעם וואָס מיר האָבן גשְרַפּן און אין דעם שער שוב לפתוחך וועט ער זיך ווירד קענין און וועט דרך אַךְ רידן אין דיר אַליין בלוּך אין בין תְּבַמֵּך און אין דינע מעשׂים טובים ויאמר לך און וועט דיר אַז וואָס כמא אני שמח וויא וויער בין אַךְ זיך קשטמט מיט זיין פּירודג און דעם וואָס דו באַקט אַיין גוטע אַמנה אין גאט ביה ולבך השלם און און זיין באַרְךָ וואָס אַיין גאָנגן צו גאט וכבר הימנו און דו ביקט שוין גיקופן צו דער מעלה אַז דו ביקט שוין פּון דיא פּרזעק לייט מה שלא תגיע וואָס אין דיין דור אַז קוין אַנגערין גיט גיקופן צו זיין מעלה ויש כן יותר מדיא און דו באַקט שוין קער גילויקט דעם בשעפּר אַיער מען בראַך אַים צו לויבען פאַר זיין טובה און פאַר זיין חסד וראוי לך להנהיג און דאָ גיהעקסט זיך אויף גוואונען צו באַזאָלען אַפּיקעל וואָס דו בראַרְקסט טאַן צו די מענטשן בלוּך דו בראַרְקסט זענען חשב צו זיין ביי לויפן אויך דרום בראַרְקסט זיי ברינגן און אַךְ אַנגערע זאָן טאַן כי כבר ידעת וואָרום דו וויסט דאָך אַז זיי זיינען זיי סבות דעם דורך זיי האַקסט גהאַלפּן ווערין אַךְ שאַדן וכבר נתברר און מיר ווייסן דאָך גוים אַז נעם דיא לייט וועלן דורך באַוויליגן און דו וועקט זיי גאר גופעלך תהיה תפארתך וועט דעם זיין זיין שיינטיים און וועקט דך פּון האַפּן בבוך און חשיבות ובהתקצפם עליו און אַז זיי וועלן און דיר צאָלענען ויהי חסונך וועט עס זיין בין פּתּלך על ג השתדל דרום פּליים דרך מיט אַמלעך זאָן וואָס דו באַקט וויא זיין באַוויליגן ותמצא חן און דו וואָלט געפינען חן אין זעענע אַךְ וויא זיינויך תבטיים האַפּן גאַנט כל שרוד הכריות נוהה הימנו פּון וועקען וואָס לייט האַפּן גבתי רחב ויהי חסונך נוהה הימנו גאט ברוך דאָ און גבתי רחב פּון אַים אַז וועט אַלץ דער זַך דער בער צו דיר ריין השב עליו ואַלכטו אַים ענטפּרין ומה ויעיל לי וואָס קאַן מיר דאָס העלפּן וואָס אַךְ וועל מיר באַוויליגן צו אַמלעך וואָס ער אַז אַז שלאָף וויא אַךְ אשר אין ביכלתי וואָס עס אין גיט אַן זיין פּולת צו העלפּן מיר אַרער שאַדן טאַן און דער פּסוק זאָנט אין וישעיה חדלו לכם מן האדם וגו' פאַר מיט צייף פּון דעם מענטשן ואפילו אם היה רחב און אפילו אַךְ ואל שוין ביקב אין דאָס צו טאַן

שוכרת מדברי רבותינו דל בענן הזה אינו מחייב להשתדל במשיכת רצון כל הבריות כמו שכתוב (תהי טו) ברצות ה' ררכי איש נם אויביו ישלים אתו, וכן מי שכל הבריות מקטנים ועד גדולם מודים ומשכחים אותו ורוצים את מעשיו ראוה היא כי האל יתברך ידע לו אהבה בלכות בני אדם ושם לו שם טוב על לשונם זה אין הבורא עושה אותו לשונאיו והוא לראיה ברורה ותדולה על רצות הבורא אותו, אבל שהיה האדם החסיד משתדל וטורח במה שישגבנהו בני אדם על עבודתו לאלהים אין זה מנהגי החסידים, על כן הודיר מה והדומה לו מפתויו היצר לך כי הוא משתדל להדריךך כזה עד שיופילך במצורת החנופה. והשב עליו בשכחו אותך ופה הוא שתאשר אותו עליו מדעתי חובות האלהים עליו וכי הוא כי אם למענה עלי לאלהים מפני שאיני טובל לעשות כפי דעתי ואפילו אם הייתי עושה כפי דעתי היספיק הכל להודאת הבורא יתעלה על הקטנה שבמכותיו עלי ופה היא מרת ימי כבודי ימי העולם וכלם לא יספיקו לספר מובות הבורא

טרפא לנפש

במחש אדם שהל רוח מוח נפשו טעם בו ומת תל ממונו ט"כ: והוא לראיה וכו' על רצות הבורא אותו מוס מלס סכסי חוצ בו ונכפשו מאחר כניא נוחס ומרוס נמכשו כי כסא שמתלל טס נמס כספר טרשס ממונו נלווי ונולוי מוס סוכס מוכס וכדל אה כי אף כסר ס"כ"ס כמרו עליו נלווי: אבל שיהיה האדם החסיד כפי כי זה סוף הטוב כמנו טענה לנ"א וזה כעוד כוכים כמס למל ס"ד ט"ס: והשב עליו כפי מדעתי חובות האלהים עליו ריל פס טלמס טכנה אורח טלמי תמס גדול וכר מלמס ט"ס כי כיל אמי יודט טלמי מחייב ע"ז לטודס לנפשי וסר כסר אומיס טלמס יודטס כ"כ וכמס ח"ל נוס ומל ט"ס ט"כ: וכי הוא כי אם למענה עלי כמו שחמל טענה פמוד טולס וזון ומלמ

טאן איה זאל גריינין וון בריא אלע מענטשן איר אכול לרעות כי וויא אז וועל איה קאנן באווייליגן אלע מענטשן פון מין דור וויין ביכלתי כי אונ איה דאב דאך דאב מאכט ניט מין דוין זינגער צו באווייליגן כל שכן וולמס און שון אכל טען אז איה דאב. קיין מאכט ניט אנדערע מענטשן צו באווייליגן וועל איה טיף אום יוסט סתין אין דעם ומה שוכרת אונ דיא ראיך וואס דו דאקסט זיבראכט אויס דעם וואס דו הקמים דל זאגנין אינו מטייב דאס וויינט ניט אז מען איז תיב זיך צו פרייזיך אונ צו כאן זיינע ווערד פון דעקס וועגן קריי פוען זאל אויף זיך זעהן דעם ווילן פון ליט נאר מען זאל דיא בעזשים טאן פון נאקס וועגן אונ דאס קוקט שון קמלא אז ליט דאבין אויס ליב וויא עס טעמיש אין משלוי כוונת דרכי איש נם אויביו ישלים אתו ווען פאר נאמס אין באווייליגן זיך וועגן פון אפענטשן וועלן זיינע פייגד אויף שלום מיט אים מאכט וכו' כי אונ אז איה דעם וואס אלע מענטשן פון גלויין ביי יודים לזבין אונ באריימן אויס ורוצים את מעשה אונ ווילן זיינע בעזשים אונ דאבין דנאך פון זיי רוחי ווא איר דאס איין ראיך דס נאמס יתברך הט אים זיגענען ליבשאפט אין די הערדן פון די מענטשן וסס לו את. ער הט אים איין גמלין לשם בריא זיי זיגענען זיי זאלן פון אים נוקס ריידן זה אונ דס טומ דר בשעפער ניט צו זיינע שונאים ווא לראיה ברורה דרום איר דס איין קלארע אונ אנדערע ראיך אז ער בשעפער הט אים באווייליגט אבל שיהיה האדם החסיד אכר דר פוקדן וואס אונ זיך פלעקן אונ בקידון כמה שישכחותו קרי לייט זאלן אים לזבין וייל ער דינט נאמס אין זה מסנהגי החסידים איר דאס ניט קיין מונד פון חסידים על כן הודיר מה דרום דרום דך דער פון אונ פאר נאך אזעלכע זליגעניש וואס איר פון די איגרי ריידן וואס דר יצר הרע ויל דך איגרי ריידן כי הוא משתדל ווארום ער פליקט זיך אריין צו פירן דך אין דעם דבך אריין עד שיופיל ביי ער וועט דך מאכט פאלן אין דר גען פון איין רינג קדוקר ער וועט דך אז פר פירן ביי דו וועקט ווערן איין רינג וחסב עליו אונ אז ער וועט דך רובין זאלקטו אים זענטערין ומה וואס איר דען דס וואס דו לזקט טיף אז דר יגרי מדעתי דען איה וויס ווא וויא מער בעלות נאמס הט מיר זיגעמין אז פיל מער ביי איה שולדיג דער פר צו לזבן נאמס וכי הוא אונ דאס איר נאר איר מיר איין מענה צו נאמס דר פר סמני וויל איה קאן ניט בעצאן איר זאל אז רינג נאמס וויא מין ויחין לשם: וס איר קלוקר דר מענטש זאל זענענערין דעם יצודיר דר מיט וואס דו לויבסט טיף איה ביי אנדערק חלק אונ אנדערע בעלות וועט נאמס ביה דאבין אויף מיר אפענה ווארום לויט מין דבקה וואלט איה אים בבראמט נאך מער דרינגען וואפילו אם הייתי אונ אז איה זאל שון אפילו פאן גמלין בעזשים נאך מין ויחין שאפט נאך חספס רבל איר דען דס זאלן וואס איה טומ זינגען צו לזבין דעם בשעפער יתעלה

על הויך אוכל לשלם מה שאני חייב עליהם לאלהים וכבר אמר הכתוב (יעקב ט) כל הבשר חציר וכל חסדו כצמר השהה ואמרנו הכמינו דל אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני ואם לא עכשיו אימתי :

וכאשר יתיאש היצר מפתוהך בפנים האלה ישתדל לפתוהך מצד אהבת השבח והשם טוב בעה"ז ואמר לך , שמח אני על עבודתך לאלהים עם בשתוהך הטוב עליו והשתבחך כל ענייך אליו ושפנית לכך סתומלת הברואים סכלעדי הבורא ואתה הוא הבורא באלהים באמת וכל שלם ואין ראוי שתסתיר מבני אדם מה שאנתה עליו מן ההסודות, אבל הגבון לך כיון שמשלת בעצמך וגברת על תאוהך שתראה מעשיך לבני אדם ותגלה להם לבר ויהיה לך בזה בעולם הזה כבוד מהם חזר טוב ושם טוב בתוכם כמו שאמר הכתוב

סרפא לגפוש

ומימי הערס מחר קבלם מדקדק עם מיניו כמות הערס: כל הבשר חציר כמו חמר מעט סודו חסר ויחול ויבט מבטסו כן נאל: וכל חסדו כצמר השהה חסר שמוט טמן כסודו ויחול מסרס מכסדי ולעט מפקיטו כן חמש כל איטו מפקיעטו ולכ' אף ויחולס כלום: ומהול' אם אין אני לי מי ידלג כשעט: וכשאני לעצמי ר'ל אם לט שטס כל מעשיו קלעט ולכחולו מה לט מעט כל לא חמש לט' ולמה נחם נחם לטונו: ואם לא עכשיו ענדוט ח' לעשות:

וכאשר בר מצד אהבת השבח כי יתים חורו חתלכט שיענדו חותק הול' לך עם טוב נעסול': והשתבח כל ענייך אימתי שמה לארס מיטק ולו חלם חמטו מן סלחנה ויין חלם בטוח לכות חל' טעם חלח: מעטו כמותו לגלגל כדי שיתכחכו ויקטט כסס וככבוד ועליו חלם לארס שכבר פרט חונות סכנול' די כש מתעבת חורו כנגד פס קינול טוחות סכנול' וישתדל לגרות רוחה כל' ודימיו טיעפס מפשטס לחועלסו למי שליטס מעטין פקדוה ח' כדי שילכנסו

ותעלה אני צו בצאלין איים פר די קלעקסעט מטרות וואס ער דעם קינד גיטאן ומה היה מדה שיש אנו ויהא פול ויגין נאר די קאס פון מיינע מענע כמות לוס די ארצן ויהא פול די העלם שקייטם שון און וועט שקייטן וכלם לא יספיק און אלע הארצן בלובר אף גאל שון אפילו אזו לאנג קעגן אז די העלם - האלס אף אף די באגצע צייט ניט ויינג גראם צו קענין אפילו איס דר אידלן די מטרות וואס דר בעשער דעם מיד גיטאן וויך אוכל לשלם אנו ויהא אזו וועל אף קאנן בצאלין שו גאט וואס אף בין פר די מטרות שלד'ג'י. און דר פקוד דעם גאנצם אין השקפה כל הבשר חציר אלע מעניןשין ויינען גיט מער ניצקטם אז נראו וכל חסדו כצמר השהה אנו אלע מיינע רבדים אין נאר אזו ויהא שפראצונג פון דעם פעל' . און אונזרעם רבדים באבין גיטאנעם אים אין גלי די ווען אף וועל אליין פר מיד גיט קאן מי לי ויער וועט זיך דען ויארגין פר מיד וכשאני לעצמי מה אני אף אזו ויהא מדה דיא מטרות נאר שון מיינע וועגין און פון מיין הנאה וועגין וואס אף בין נאר חלשוב אז אף מדה יהא גיט לשלם שקייטם (מרפא לגפוש). וואס לא עכשיו אנו אז אף וועל איצונד אף דער וועלם גיט קאן קיין מעשים טובים אימתי ווען דען וועל אף קאן :

וכאשר יתיאש היצר מפתוהך בפנים האלה אנו אז דער יצר דעם וועט זיך קבאלש ויין ער וועט ועקין ער קאן דיה כמט די אלע זאבין גיט איבר בידן ישתדל לפתוהך וועט ער זיך שליטין ער גאל זיך איבר בידן מצד אהבת השבח ודיך דעם די זאלקט ליב האבין מען זאל זיך לוקין אנו צו קריין איין געטן לשם אף דר וועלס ויאמר לך אנו ער וועט דיר זאגין שמה אני אף שקייא מדה אף דעם וואס די דייקטס אזו וואול גאט אנו האקטס אף איים איין גיטין בקדוה והשתבח כל ענייך אנו קעקטס אום צו איים אלע ביינע זאבן בלובר אין נאר ביינע זאבן האקטס נאר אפיקוחן אף גאט ושפנית לכך אנו די האקטס צוועק ונקערט ביין בארצן אנו פראקטס נאר גיט אז מעניןשין זאלין דיר קאנן העלסן אז גאט וייל גיט ואתה יהא אנו די ביקטס דער וואס פר וייקערט זיך אן גאט כמט אמת אנו מיטן באגנץ בארצן ויין ראוי שתסתיר אפער די גוקערטס אף דיין פרויקטיט גיט צו פאר בארצן פר די מעניןשין אבל הגבון לך נאר עם איין העקטס פר דיר כיון שמשלת בעצמך וייל די האקטס די בעלה די האקטס איבר דיר ועלביקטס גוועלטיגן אנו קאנקטס זיך שקייארן איבר דיין גלויבטיקייט איין העקטס שתראה מעשך די זאלקטס ווייזן ביינע בעשיות פר די לייט בלובר די זאלקטס קאן ביינע מעשים פון האקטס וועגן נאר לייט זאלן ועקין ווי די דייקטס גאט ותגלה להם לכך אנו זאלקטס ויהא אנגעלעבן ביין בארצן עיין מרפא לגפוש). ויהיה לך בזה אנו ודיך דעם וועקטו קבדו פון ויהא באבין אף דר וועלם ויכר טוב אנו איין גיטין גיקעקעטש ושם טוב בתוכם אנו איין גיטן לשם וועקטו האבין צווישן ויין

טו) ונתתי להם בביתו ובחומותיו זה ושם טוב מבנים ומבנות ואמר (שמול' ב' ז) תעשיתי לך שם גדול כשם הדולים אשר בארץ ועוד שילמדו ממעשיך ויהיה נשבר עליהם ע"כ אל תסתיר ממעשיך אלא מה שאי אפשר לנלותו ולהראותו לבני אדם ויהיה לך בזה כבוד ושם טוב בעוה"ז והנמול המוב לעוה"ב. השב עליו ומה יועילני שבת ב"א והשם המוב שיהיה לי בתוכם עם ידיעתי בקצורי במה שאני חייב לבורא יתעלה ומה הנאתי ככבודם והדרום ואין להם יכולת להועילני ולא לדהות הנזק מעלי והלא הם בזה כמו הצמח ובעלי חיים שאינם מדברים ואולי כשאתכוון לה במעשי לא יתכן לי מהם הרצון המבון אליו יועלה ברעתם כי אני הנזק במעשי ולא אהיה ראוי אצלם אלא למאוס ולננות ואז אהיה מפסיד מעשי בכונתי בהם בלתי האלהים ולא יעלה בידי מה שקויתי מבני אדם בעוה"ז ונאמר למלך אחד והיאך לא ערבה לך קריאת פלוני והיה קולו ערב ובקי בטעמים של קריאה אמר להם והיאך תערב לי קריאתו והוא איני קורא אותה אלא כדי שתערב לי

מראש לבשר

כ"א ומכוננו וכלן נחלם מן הפסול המכרוס ומ"מ ופסול טעוה כפי' בדרך כולו לא יושמוחו על נפשות (פס' מ"ב): ואין להם יכולת להועילני בו' כמו ככלם ובע"ל אין יכולתם להועיל ולנסות לאדם סבולת ויתכן כן אין סבולת לא להועיל לו לטוב כמו שנתפלג בשער כנסתון ע"כ: ונאמר למלך אחד ממלכי ישראל. כן מלאכי: ולא ישאר

זו ווי דר פסוק ואתם אין ישיעוה ונתתי להם בביתו ובחומותיו יד און איה וועל זיי געבן אין מיין הוד און אין מיניגע מערין אין ארם ושם טוב מבנים ומבנות און אין בעקערין נאכטן פון זין און טעקער - און אין שמואל שטייט ועשיתי לך שם גדול כשם הנדולים אשר בארץ און איה וועל דרין מאכטן אגרוקן שום גליה ווי דר שם פון די געקעטע חשוקים וואס זיינן אויף דר וועלט ועוד און אויף נאך אפעס געקערט צו טאן דיינע מעשים אז ליט ואלן זענן שילמדו ממעשיך זיי ואלן זיך אפ לעבן פון דיינע מעשים ויהיה נשבר וועקטו דר פר האבן שער על כן אל תסתיר ממעשיך דרום ואלקטו גיט פר פארגן פון דיינע מעשים נאר אועלגע מעשים ווס איז גיט מיגלעך זיי פגלה זיין ולהראותו לבני אדם און צו זיינן פר געמיטשן אפך די אברגע מעשים ואלקטו יא זיינן פר געמיטשן ויהיה לך בזה כבוד וועקטו דער מיט האבן קבוד און אגומין שם אויף דר וועלט והנמול און גומין שער און געטר וועקט אזו וועט דר יצהר אלץ וזגון השב עליו ואלקטו אים אויף דעם ענטפערן ומת וועילני ויא קאן מיר דאס העלפן וואס זייט וועלן מיר להבין והשם המוב און דעם גומין שם ווס איה וועל האבן צווישן ויא עם ידיעתי בקצורי וייל איה ווייס דאך זעלבסט אז איה מאי גיט זייגט וואס איה בין שולדיג צו טאן צו דעם בשעפר והעלה ומת הנאתי ככבודם און וואס פאר האבן קען איה האבן פון וויגר קבוד און פון וויגר שטיינטיט ואין להם יכולת און זיי האבן דאך גיט בין פאקט מיר עפעס העלפן ולא לדהות הנזק און גיט אנועק צוא עטרוסן דעם שאדן פון מיר והלא הם בזה כמו הצמח כו און זייא זייגן דריגען גליה צו שפראצונג וואס וואקסט אויס דר ערד און אזו ויא גיא לעפענדיגע בשעפנס וואס קאנן גיט היידין קענן מיר גיט העלפן אזו קאנן מיר דיא ליט אויך גיט הערפן ואולי כשאתכוון און אויך טאמיר אז איה וועל מיר קיך מכוון זיין מיט פינגע מעשים איה זאל קריגן קבוד פון ליט אז יתכן לי מהם וועט מיר נאר גיט ערפילט זיין מיין רצון וואס איה וועל זיך אויף דעם קבון זיין און איה וועל פון זיי מיין קבוד גיט קריגין און עם וועט מיר גיט גיבטאין ויעלה ברעתם און זייא וועגן קלערין דאס אז איה פון איין חלק מיט פינגע מעשים ולא אהיה ראוי וועל איה בייא זייא גיט ראי זיין נאר קען זאל איה פון זיך מבינה ויא און שענדן ואז אהיה און רעקסט טאל וועל איה פינגע מעשים נאר פר האבן בכונתי בהם וייל איה האב מיר קבון גינען מיט ווי גיט פון נאמס וועגן וועל איה שוין בין שער ביי נאט גיט האבן פאר זייא ולא יעלה בידי און דאס ווס איה האב גיבטאין איה וועל האבן אויף דר וועלט פון די מענטשן וועל איה אויך גיט האבן ונאמר למלך אחר און עם איז אפאל ופערטע גינארין צו איין קלך שראל היאר לך ערבה לך קריאת דר גיט דאס ליגענן ויא דר בן מרענט אין דר תורה והיה קולו ערב און זיין קול איז אזי ווס גינען און איז וואול גיט דר דא מראש פון דעם ליגענן אמר להם האם דר קלך זייא ווענטערט והיאך תערב לי קריאתו ווי זאל

ימצא חן בעיני בעבורה אבל אם היתה מותנה בה לרצון הבורא בלבד היתה ערבה לי.
 וכן נאמר בכל מי שמכין בתפלתו מהתפללים בצבור ובעלי החזון בפיוטים החדשים
 למצוא חן בעיני בני אדם מבלעדי האל יתברך שאינה מקובלת אצל הבורא. ותאמר לו עוד
 שמה אם יהיה לי הכבוד בעולם הזה על מעשי לא ישאר לי לעולם הבא על הנמול עליו
 כלום מפני שקבלתי סדרה בעולם הזה, ואמרו על אחד מן החסידים שנכנס לשוק לקנות
 חמץ ובא לחנות אחד מן המוכרים לקנותו ממנו ואמר לו שבנו. ותר: לו ועשה כרצונו כי
 הוא מאנשי היראה והתורה, אמר לו החסיד איני צריך ליתורך כי לא באתי לקנות כי
 אם כמטוני לא בתורתו וסאן לקנות ממנו החמץ ובקשו אצל זולתו שלא היה יודע ענינו,
 ומה שזכרת מענין ועשיתי לך שם הוא * כשאר מאווי בני אדם בעולם הזה מעושר וכבוד
 אשר הבורא מפיץ בהם לעבדיו כשהכמתו מחיבת להם זה כמו שכתוב (מלכי ב נ) וגם
 אשר לא שאלת נתתי לך גם עושר גם כבוד וכתוב (משלי ג) אורך ימים בימינה בשמאלה

מרפא לנפש

לי לעוה"ב וכן כלום כמו שצ"ל מ"ז מן כוסה שצ"ל לו מן כוסים רגל מוטלת על זכך לתן עניוה ואלשי רכס שכל
 פדיוסו סמו על שולחן על ד' רגלים וכוונתו מסך רגל אחת הספגל מקומהו ממנו ולא רכס לטכות ממנו כשס"ו וכן אמרו ברי"ב
 פ"ד שם חולטם ע"ש: ובה שוכרת ר"ז סוגר חלוצי עבודתו וזולתם דקיים סן מחליטים סן כופרים כמ"ה גרמולו על כל מספן:
 * (כ"ל סמונה סוס ככמתוהו וי' על כסס כמו שפסל כמתוהו בשער וכו' סגל סין סוטה סמיק סכנוהוהו עולסס. ס"ל):

סוד דים זיין אונ גיפעלן זיין ליעגן והוא אינו קרא אותה כי אז ער ליעגן נאר פון דר פוננה
 זעגן עם זאל סוד גיפעלן וימאן חן אונ פרי ער זאל גיפגן דריבער חן אין פייער גיגן דרום
 גיפעלם עם פיר גיט אבל אם היתה כוונתו אבער ווען זיין פוננה זאלס נאר גיוען פון דעם
 פלעפעקס רצון וועגן אליו היתה ערבה לי זאלט עם סוד זים גיוען אונ עם זאלט סוד גיפעלן
 וכן נאמר און אזו איז אויף גיזאנט גיזארין אויף איסקליכן ונאם ער אזי זיך סכמן אין זיין הפיקה
 פון לייטקום וועגן מהתפללים בצבור דרייני דיא ונאם דאגעגען פאר קדל ובעלי החזון אונ די חונים
 ונאם זיי וינגן גייע פריטים למעוה חן אונ ויאי סעגן עם נאר ציא גיפגן דריי דעם חן פיי ליים
 אבער גיט עם פלעפער זיך פרה שאינה מקובלת איז די הפלה גיט אן גינמן זיך דעם פלעפער
 זיך פרה והאמר לי עוד אונ דו זאלסט נאך זאגן צו דעם יצהיר סאמר אז אויך ועל האגון כבוד
 פאר פייער מעשלים אויף דר זעקס לא ישאר לי זעקס סוד גיט גלייבן קיין שלר פאר ויאי אויף
 זעבר זעקס מפני שקבלתי תיורי אויף האב דעם שלר תיפך אוב גינמן אויף דער זעקס והאמר אונ
 ויאי האגון דר איצלט פון אייגס פון דיא חסידים ונאם ער אזי גינאנגן אויף דעם סאמר קויפן
 אזאדק ובא לחנות איז ער גיפקן אין אקראם פון איין סוטר לקנותו ממנו דיא זאך צו קויפן בייא
 אים והאמר לו שבנו האם דר שלבן פון דעם סוטר גינאנט צום סוטר לאז אים עפעס נאך אונ פאר
 קויף אים אזו ויאי ער וייל כי הוא זוארם ער אזו פון דיא פרוקע לייט אונ פון דיא לוחמים אמר
 לי החסיד האם דר חסיד צו אים גינאנט אינו צדיק ליתורך אויך פראך גיט דו זאלקסט סוד לייגן
 כי לא באתי דען אויך פון נאר גיפקן קויפן פאר מיון געלד אפך גיט פאר מיון תורה וסאו אונ גיט
 שוין גילקס גינאנטס בייא אים דיא זאך קויפן אונ האם דיא זאך גינאנט בייא אנגדריין ונאם זעבר
 דעם אים גיט גינאנט אריב ער איז אפרידקס פון אונ ווייפר זאל ער זאגן דעם יצהירי ומה שזכרת
 אונ ונאם דוא האקס סוד גינאנטס זארהא אוס דעם פסוק ונאם דאקס לשטייט אויך ועל דר
 סאכין איין שם הוא דאם מיינט קען אזו ויאי אנדרי זאכין ונאם דיא סעמישין גילוקסן אויף דר
 זעקס ויאי עזיקר אונ כבוד אשר הבורא ונאם דר פלעפער בעליינט זייגע קעקט כשהכמתו מחיבת
 להם הי אז זיין חכמה אין מרחיב ויאי צו געבן פלוקר דאם ונאם ודר באשפער האם צו גינאנט אין
 פסוק ועשיתי לך שם אויך ועל דר סאכין אנרויסן שם איז אזו ויאי ער זאגט צו דיא צדיקים
 אין אנדרי גילוקסטיים פון דר זעקס דרייני עזיקר אונ כבוד אונ לאנג לעבן אזו ויאי זיין חכמה
 אין מרחיב אפך גשעת אזו די צדיקים דען אים סאריין ויאי גיט פלעפער וזיקר פוננה פון דעקס
 וועגן ויאי עם לשטייט אין פסוק נאם האם גינאנט צו שלמה חכמה וגם אשר אונ אויף ונאם דוא
 האקסט גיט גינעמין האב אויך דר גינעבן גם עושר גם כבוד אויך עזיקר אונ כבוד אויך גינאנגן

שער יהוד המעשה

עשר וכבוד . אבל החסידים אין כונתם במעשיהם לדבר כזהם אלא לשם הכבוד יתעלה
 שהוא מטיב בהם למי שירצה באנשי עבודתו וולתם מאמינים וכופרים כפי שמחייבת
 חכמתו יתברך כמו שנאמר (ד"ס ח כפ) והעושר והכבוד מלפניך . וזה הוא העוה"ז אפילו
 אם יושט זכרי וכלו וזה מדת ימי ואם יצא בו שמי כ"ש שוכרי לא יעבור בו חלק קמן
 בחלקי הישוב כשיגדל ויפשמ ולא יתמיד כי אם זמן מועט וישבח כאלו לא היה . ואמר
 הכתוב (סבלס טז) אך הבל בני אדם כוב בני איש וגו' ואמר (סס קמ) תצא רוחו ישוב
 לארצתו ואמר (קבלה ח) אין זכרון לראשונים , אם כן מרוד נפשי בו וכונתי אליו פחיתות
 נראה ומעות מנונה ממני , וכבר אמרו על אחד מן החסידים שאמר להכירו הנשמות אמר
 לו באיזה ענין אמר לו נשתוה בעיניך השבח והנגות אל לא אל א"כ עדיין לא הגעת ,
 השתלה אליו תנע אל המדרגה הזאת כי היא העליונה שבמדרגות החסידים
 ותכלית החסדות :

וכאשר יתיאש היצר מפתותך בפנים האלה ישתדל להכל את מעשיך במרוד לכך בעולם

מרא לנפש

זכבר אמר כי הנשתוה כלומר כלט טוב לך : השבח והנגות כמו שלט מנעם אותך לין אלט שמע בוס ק יוסכ כשיך
 אלט מעשך אותך לא יושג כך עומט מעשמיס שככז לעל בוס זכליס ככוז מוס מס עאלמ דוד אלט לא מוסי וגו'
 שכול מלס כווסמיס ע"ס :

וכאשר בו ישתדל להכל את מעשיך במרוד לכך כו' כל שמנעם נלנך שמדל ומכוז סמד על כוסכ ולך יוסכ
 אז נאם בוס דאם אים נאר גיליינקט אג גים פאר קיין שלכר אויף ויינע פנעם אג אכל החסידים
 זכר די פרוקע ליט איו אין דיא גוטע פעשיס וואס דיא טעג ויינע פנעה גים צו קיין שום
 זאך פון דיא זאכן אלא לשם הכבוד פון ווענין דעם נאכן פון דעם פישער יתעלה שהוא מטיב בהם
 וואס ער באנימיגט מיט דיא זאכן צו וועפן ער וויל מאנשי עבודתו סייא פון דיא ליט וואס דיען
 אים ויא אג ויס דיען אים גים מאמינים סיי דיא וואס גלויבן אין אים וטריים אג סייא דיא וואס
 זייקענן אין אים כפי שמחייב אלץ וויא זיין הכפה פאר שטייט ווי עס שטייט אין דברי הימים
 והעושר והכבוד מלפניה אג דס ביינקייט אג פכוד קיט פון דיר אג נאך זאקטו אים ענטפען וסח
 הוא העולם הזה וואס אין דען נאר דיא וועקט ווען מען נאל שוין מיה גיליינקט אויף דר גאנצ
 וועלט וסח מדת ימי אג וויסר זיינן נאר די כאס פון ביינע טעג ווס יא בו שיי ווען אז אויף וועל
 שוין אפילו דאבין איין שם וויא פול וועל אויף עס נאר לעבין כל שכן אז שוין אפשטא או שוין
 גידעקענעס וועט גים מאנן גרייבן אפילו דאס קלענסט הלך פון דר וועלט כשיגדל ויפשמ אפילו
 ווען עס וועט שוין גרויס זיין אג וועט זיך שוין פאר שפרייטן וועט עס פארט גים זיין אפילו אויף
 אקייניגס הלך פון דר וועקט ולא יתמיד אג גים וועט נאר גיווערן אקלינע צייט וישבח כאלו לא
 היה אג דר לשם וועט דר נאך פאר געסין ווערן גלייך וויא ער אזו נאר קיין קאל גים גיווען אג
 דר פסק דאם גינאנט אין תהלים אך הבל בני אדם נאר נארישקייט זיינן דיא פענטשן אג נאך
 שטייט דאקמן תצא רוחו ישוב לארצתו אז זיין אטום גייט ארום פון אים קערט ער זיך ווייך אום צו זיין
 ערד . אג אין קבלת שמיים אין זכרון לראשונים עס אין קיין גידעקענעס גים צו דיא ערשטע אס כ
 מרוד נפשי דרום וס אויף וועל מיין לייב דיען מרוד פאבין אג מיין פנעה אויף דעם דאבין אז אויף
 נאל קיינן אנטן שם ביאלי שטיין שוחות נראה אין דאס אשילעקטע זאך וס ווערט געקען אז עס
 אין שלעכט ומעות מנונה ממני אג איין שטענדיגער שעות פון מיר זכבר אמרו אג זייא דאבין דר
 ציילט פון איין חסיד וואס ער האט גיוואנט צו זיין חבר הנשוחות פוסקו ביא דיר גלייך אמר לו
 באיזה ענין האט אים דר חבר גיענטפענט אין וואס מיר זאך פרגענקטו מיה אמר לו דעם אים דר
 חסיד גיוואנט אויף פקעג אויב עס אזו ביי דיר גלייך אז מען לויבט דיע אג אז מען שענד דיע
 אמר לו לא האט נאך דר אגנדר גיענעקערט גיין עס אזו ביי מיר גים גלייך אמר לו הט אים דר חסיד
 גיענטפענט דען פוסקו נאך גים גינאנטן פרוקמיט השתלה פלייס דיע נאר אז נאנטן
 דיעסס פאקד וועקטו סקין צו דר מעלה כי היא עליונה ויארום דאס אין דיא העכקעט מעלה פון
 די מדרגות פון חסידים ותכלית החסדות אג דאס געקעט פון אלע גילוסטיגע זאכן :

וכאשר

הוא וכאשר וכאורך מאריך ושכחת קצך. וכאשר יראה כי אתה רצה לפנות את לךך לעולם הבא בתפלת טובה או רשות או בעת שאתה קורא בתורה רצה לומר שום חכמה מחכמות האמונה המוסר מבלבל אותך ומטריד לךך כדברי העולם כסחורות ומסך ומסכך ויורה והפסד, ויאמר לךך אח"כ יש לך לקבל עת הפנאי הזה בשמחה ושענת הבטלה הזאת אשר לא תוכל עליה בעת אחרת מפני רבות העסקים עליך, חשוב עתה עם שותפך וזכר מה שיש לך ומה שעליך ומה שקבלת מחובותיך ומה שנשאר לך ומה שראוי לך לזתעסק בו מסבות הפרפים ומה שאינו ראוי לך ומה שקדם ממעשיך ששפתת או שנתהרמת עליו, ואם יש לך דין עם אדם העובר על לךך כל מענותיו ומענוחך, וכל מה שתוכל להתחכם לו בו בעת דינך עמו ותנצתהו, וכן אם יהיה לך מסון או צנא ובקר או ארמה לזרוע או עכרת שרים או עם הארץ או חשבון עם השר או עם עם הארץ או אם יש

מרפא לנפש

מרכוק והחוקר והמחמך והמחמך אלא עוד עסק בשום חכמה רוצה לספול לו לנחוד שום חכמה ממש מלך מלך אוחסין מירל כמו חכמים: ויאמר לךך אח"כ חמך חכמים מלך כל זה בשום ספולו ומלמוד לומר לךך טן עשה יד יד פנאי וזהו מלך מלך פסקו טוב כזה למחז טעם כל מסך ועניו נוסך כי כופטו חמרי חכמים מרוב צמח ולמדות נוסך וכאשר יראה שמתחן בפנים החלה זין או דר יצדיר ועם דיה דר מיט אויה גיט מעין אויבר היידן שיהל לחבל את מעשיך ועם עד ויה קליטין צו פאר בארין רייגע מעשים כשרוד לךך מיט רעם וואס ער ועם פרה מאכין ביין הארץ אויף דר ועלמט אג אויף די לייט ובאורך מאריך אג ואלקט עקב זיין זלאנגע צייט מיט ביין גלוסקמקייט ושכחת קד אג צו פאר געסן ביין סוף האשר יראה אג אז ער ועם זעקן אז וד וילקט ביין הארץ קערין צו ביין עלמט הקא בתפלה טובה כביא מיט תפלות וואס דו גיסקם קחייב אדר זעלעקע תפלות וואס דרא טוקט זיי מיט ביין נוסין ויולין או בעת שאתה קורא בתורה אדר אין דר צייט וואס דו לענקסט אין דר תורה או לומר שום חכמה כי אדר אז דו לערניקסט זיין חכמה וואס גייט אן צו דיא זמניה אדר פון שטרפא הייד מבלבל אותך ועם עד דיה קבלבל זיין ומטריד לךך את ועם ביין הארץ פרה מאכין מיט דיא וועקלעקע זאקין כסחורות מיט כסחורות ומסך ומטריד אג אין קויפן אג פאר קויפן ויורה והפסד אג מיט די רייה אג זאקין קלמטר עד ועם אריין ברנינגן אין ביין הארץ דרא ואלקט מבראקטן די זענגינס פון דר וואס אג זיין און ביין משא ומכין זאל זיין אג אין נואקטין כסחורה דראקט גיבאט רות אג אין וואקערע דרא האקט זאקין איהאט ויאמר לךך אג רעד נאך ועם עד ציא דיר זאקין יש לך דו ניהערקט דיר די ליידיגע צייט אן געמן מיט שפיקה ושענת הבטלה הזאת אג דיא זאקיע צייט וואס דו גיסקם פקטל פון קלאבות אג פון משא ומכין ניהערקטו ויא אן געמן מיט פרייד צו מבראקטן ביין משא ומכין אשר לא תוכל וואס דו ועקט, געס אנגערעסן קאל גיט זאקן זאן מפני רבות העסקים פון ווענין דיא פול עסקים וואס דו האקט אוף דיר וחשוב עתה אג דעקין דיה זאונד אפ מיט ביין חבר אג קלער אפ וואס פול דו האקט זיינגס ומה שעליך אג וואקערע ריבות געם אין פאר באנדן אויף דיר ומה שקבלת אג וואס דרא האקט אפ געמן פון זיינע ריבות ומה שנשאר לךך אג וואקערע תפלות זיינן דיר נאך ניהליגן וואס דו האקט נאך גיט אפ ניעמן ומה שראוי לךך אג וואקערע זאקין ויילן ראי ציא דיר דרא ואלקט אין ויזיא עסק זיין קדי דו ואלקט דורך ויזיא האבין ביין שפייז ויה ישאית ראי לךך אג וואקערע זאקין ויזיא גיט דיר צו דיר דרא ואלקט אין ויזיא עסק זיין ומה שקדם ממעשיך אג קלער דיר אבר רעם האנדעל וואס דרא האקט פריער גיסקט ששפתת אויב דרא גיסקט זך שפיקת מיט רעם משא ומכין אג ברארסקט אים ווייטך פאן אג אויב דו האקט תרטה אוף אים וואס יש לךך דין אג ווען דו האקט אין מקטמט מיט אפגעקניש העבר על לךך ברנינגן דיה אין ביין הארץ צו אלע זיינע מעלות אג זיינע מעלות וכל מה שחובל אג קלער דיר איבער וואס עד קאן מען אג וואס דרא קאנקט אים אויף רעם ערקערין פגשעת אז דו ועקט דיה מיט אים קארין ותנחתה אג ואלקט אים דר מיט כניעה זיין וכן אם יהיה אג אזו אויף ווען דרא ועקט האבין געלך אדר זאקין היידר או ארמה לזרוע אדר אקעלד צו זיינע או עכרת שרים אדר אין דיקט ציא הארין זאן או עם הארץ אדר ביאט

עלך חובות ואינך יכול לפרעם או אם יש לך חברים שאתה צריך להרניש על ענינם ולחשוב עם נפשך עליהם ועביר על לבך בעת שתפנה לעבודת שמים איה מין שהיה מן המינים האלה להמרידך בו ולהפסיד בו מעשיך לפני שאתה בעת עשותו מוזמן בנוסף ואינך מוזמן בלבד ומצפונך, ואם לא ימרידך כמה שזכרנו יעביר על לבך חידות וחברים ארוכים. ואם יהיה האדם מן השתקיים בקוביא או בפספסים והדומה להם מראה לו כאלו הוא לפניו הושב כמה שצריך לו להקדים ולאחר בו ואופני התחבולה לנצח. ואם ימלט מכל מה שזכרנו ויהיה מאנשי החכמה והבינה יעביר על לבו ענין קשה מעניני החכמה וימריד אותו * בכשאלה ותשובה ובקושיא ובפירוק ומה שנתעלם ממנו מה שהיה צריך לעיין בו ומה שנשאר לו ללמוד מן החכמה, ויהשוב עם נפשו לעסוק בו וימרידהו כזה בכל

מרפא לנפש

ועתה נעשה כתפלה מוכח לחשוב על כל אלה כוונת שהיא מכלול סלקן והחמקן ומש טעמן ומש טעמה חיוב לחברים: מפני שאתה בעת עשותו מוזמן כדורש ממי מה מלא חקם להכניס בלבך כל אלה ממי טעמה מזרע חמקן בלא מונח לך הכל עם מיני החכמה בכל כוונת לטעון כל דבר מה שחולף מחך לא ירע לך כל אלה: או בפספסים בלא כוונת כפול (ובכונת קרא דאין סמכטאחווים) או חרדין: * [כשאלה והשובה לטעון דבר חדש דיע אם יוכל לך מן דיע זה וקרא טעם חכמה וקראו וזכור כולל חכם קראם לחדש כחם טעם דבר והוכיח לזה וקרא פינות. מ"ז:] ויסיר עליו וכו' אט"ז שחשוב כדענו בעת חכמה לעשות מלוח ודקדוק ולחן קושיות טעם דברים טובים וחקם חלל הכסדר מה שמסדר חכמה זו ומתעורר וזהו ענין חכמה כדורש טעם חכמה בלא וילא טעמו וטעמו חלל זמן מוכח לחד זמן חכמה

פראסקע ליטט או חשבון עם השיר אדר אין תשובה צו האבין מימן לטענה או עם עם הארץ אדר מיט פראסקע ליטט או אם יש לך אדר אוב דו האקט אופ דיר חובות אונ קאנקסט ווי גיט בצאגן או אם יש לך חברים אדר ווען דו האקט חברים וואס דו בראקסט אקטונג צו געבין אויף ווער פירונג ולחשוב און זאקסט מיט ביין מתשקה אף ווי פראקטין יעביר על לבך וועט דיר דר יצהיר דם אלץ אדר פירון אויף ביין בארצין בעת שתפנה אין דר צייט וואס דו וועקט דך וועלן קענין צו נאקסט דינסט וועט ער ארוף ברעיינגן אויף ביין מתשקה אונ אין ביין בארצין איה מין שהיה וואקער אואף ער דיא זאכין וואס דר האקט נאר להשייר בו פרי ער זאל דך דר מיט פירון פירון פראקט אלהסיד במעשה אונ צו פר בארצין דר מיט ברעייני טעם מעשים אונ פאר וואס וועט ער עם קאגן דר אלץ ארין ברעיינגן דיא מתשבות סמי ווייל בשעת אז דו טוקט נעקט פון נאקסט ווענין ביקטו דר צו אן גיבויט מיט ביין טוף ווינך מוזמן בלבד אדר אין ביין בארצין אונ אין ביינע מתשבות ביקטו גיט אן גיבויט דען דו דינסט אים גיט אין זאנצין נאר מיטין טייל זאקסטו ביינע תפלות אונ דאס הארץ מיט דר מתשבה וייגן נאר גיט דר בייא היזם האט דר יצהיר אצטערט צו דיר אם לא ימריד אונ אז ער וועט דך גיט קאגן טורד מאכין אונ מבלבל יין מיט דיא זאכין וואס טור האבין דר נאקט יעביר על לבך וועט ער דיר ארין ברעיינגן אין בארצין אונ אין ביינע מתשבות היחה קעטענשן אונ אונעלכע זאכין נוס מען ברארף אין ווי לאנג טראכטן ואם יהיה אונ ווען איינך איה פון די ווערפיל שפילערס או בסמכים אדר פון דאקען שפילערס אדר פון בארצין שפילערס אונ פון נאך אזו אנלייבין מראה לו ויחוט ער אים אין דר מתשבה וידיא שפיל שמיים פאר אים והושב אונ ער טראכט אונעלכע ער ברארף פריער שפעלן אונ וועלכע שפעט וואפני התחבולה אונ ער טראכט דיא אופנים וואס פאר אמתחבולה ער זאל קאגן דעם יגדרין מנצח און וואס ימלט טור אויב דר מענטש וועט גיביל ווערין פון דעם אלעקען וואס כיר האבין דער פאנגס ויהיה סאנשי החכמה אונ ער וועט ויין פון דיא קלוגע אונ פאר שטאנדקע ליטט יעביר על לבו וועט אים דער יצהיר ברעיינגען אין זיין הארץ אונ אין זיין מתשבה ארין עיני קשה אין שוועקע זאך פון דר תבקה בלאמר ער וועט אים ארין ברעיינגען אזו אואף פון לערנען וואס אזו שווער צוא פאר שמיין וימריד אותו אונ וועט אים דריגן טורד מאכין מיט שאלות אונ תשובות אונ מיט קשיות אונ תרודות ומה שנתעלם אונ וועט אים אלץ ברעיינגן אונעלכע זאכין וואס זייגן פון אים פאר דחילן בעיני דרך דעם וואס ער וואלט בראקסט דעקט קענין זיין דריגן בלאמר ער וועט אים ווייזן ווייל ער האט דריגן גיט דעקט קענין גיביל בשעת ער האט עם גילערניט דריגן קאן ער עם גיט דרום ברארף ער דריגן איינער גיט קענין זיין ומה שנשאר לו אונ ער וועט אים ווייזן אונעלכע וואס ער הט עם

שער יהוד המעשה

וכן מבלי ספק הייתה עושה למי שהיה שואל ממני שום הפך והייתי יודע מלבד מה שידע
בוראי מלבי ואיך לא אבוש מכוראי שארצה לו מנפשי כמה שלא הייתי רוצה לה מחלט
כמוני ולא היה רוצה בו כמוני נברא וכמ"ש הכתוב (יחזק' ח) גם בוש לא יבושו והכלם לא
ידעו, או ינגף היצר :

וכאשר יתיאש היצר מפתותך מן הפנים האלה ישתדל לפתותך כדנהת החונף ויאמר לך
לא יתכן שתהיה עבודתך לאל בלב שלם נמורה עד שתרחיק החונף ממך מעוטו
ורוכו. והרחקת החונף לבני אדם מעליך לא יתכן אלא בכמות כל בעשך מהם ובהראות
הפך מה שיש בלבך להם וכאשר תתפלל קצר ואל יראה ממך בה רצון ולא השתדלות.
ובשתרצה ללמוד שום חכמה התיחר לכרך ואל ידע בזה וולתי הכורא ואל תראה כך שם

מרמא לנפש

דו"ס כ' וכל יצר מחשבות הוא מין וזה לו אם מפסוק במחשבות: אהרה לו בדרגים אחרים כגון סתמל מי ע"ס: ואיך לא
אבוש מכוראי כ' כי הוא יודע מחשבות לכנוז ומש עתהוב כגון סתמלנו ואלו לא יבטחו כפי ידיעתו כמ"ס לעיל ככפר
ע"ס סע"ט כלל מלאכי כי כדיון כי ע"ס. יומת: מה עתהכל כלאו בעיניו סתמל חתכנו ספי כלאוך מעיני ויחה
סתמל ע"ס: שארצה לו מנפשי שאלו אהבתי לכפי דבר מה ששטי עמינו לא רשתי מציא חלב כמוז וכן אל שטי עמי כן
ונכרה כמוז ג"כ לא כיה רוחם נכס ואלו לא לרוב עמוראי כ"י :

וכאשר יהאש כ"י בהנת הרונף ל"ע שטיח סתמלס מכל וכל וכיוונה מלא וע"ס דרביס מוסיס במשנה כלא ואל"כ הוא
מניח עמוס סגולה כמכל שכן כ"ל מלא יבחנוכו עמיס וכזה נורה מלאי סקניסו ממוס סתמלס כל אם סתמלס מלא

אויף ועלכע זאבין ווס ער וויל דם גיט אויך כמה נאר ווס דר צארונקט אים נאך אזוי נאך צאשטא
שתיה ענאוו אז זיין שלזאח וועט נאך גרעסיר זיין אויף מיר ומניעהו ממני אזוי זיין פר מיידן דיא
נאך פון מיר יותר ראויי אזי נאך קער נאך קלאךר גיהער ער בנדאצי פיר פירדן פון צו געבין מיר
ד' נאך וואס איך געט פון אים וכן מבלי ספק אזג אזו אויך אן ספק וואלט איך גיטאן לבי שהיה שוואל
צו קעם וואס ער זאל ביי מיר בעמיין עפיס אצאח הייתי יודע אזג איך זאל פון זיין ראיין אזו וואל
פר שטיין אז ער איז נאר גיט דער בייא אצור אז ער וויל מיר מיט זיין בארין קער צעקלן אזו וויא
דר בשעפער פר שטייט פון מוין בארין וואלט איך דאך בנדאצי אויף אים ד' נאך גיט געקען אזג
וואלט אים נאך פיינט גיראט וויא לא אבוש אזו וויא זאל איך מיר קיך גיט לשעמען פון מוין בשעפער
שארצה לו אז איך זאל פון אים וועלן אז ער זאל פון מיר אן געבן אזו אפירונג וואש איך וואלט עם
גיט גיטאן אן וואלט אן געמיין סתלס כמוני פון אזו אשלאמיין מענטשין וויא איך בין אז ער זאל עם מיר
מיין ולא היה רוצה אזג קיין שום מענטש וואלט עש פון מיר אויך גיט גיטאן לבידן אזו וויא עם
שטייט אין וויכחה גם בוש לא יבושו אויך לשעמיין וויא זיך גיט הכלם לא ידעו אזג ווייכן גיט פון קיין
שאגד. ווען דאז וואלטעם דעם יצר דרע דאס אץ זאגן אז ינגף היצר געקנאטלס וואלט דער יצר
הרע דער שלאנין גיווארין :

וכאשר יתיאש היצר מפתותך מן הפנים האלה אזג אז דער יצר הרע וועט דך קיט קעם אלעמען גיט
קאןן איך ריינן ישתדל לפתוך וועט ער זיך פלייסיין ער זאל דיה איך ריינן בהנחת החונף
אז וואלטעם קעם פאלשקייט נאר אונקעל לאין דם אזי ער זאל קיין שום פרומקייט גיט ווייזן פר
לייט ד' קען זאל גיט מיין אז ער מיט עם דרום ד' קען זאל אים האלטן פאר אפירונקט ויחבר
לז אזג ער וועט דיר זאגן לא יתכן דאז וועקט אנדערש גיט קאןן ד' קען זאל אים פאר אפירונקט ויחבר
שתרחיק חונף דו סתמל דו סתמל פון קצה פון העיפה ד' ווייפון פון דיר פיד און ווייניג דם דו זאלקט מאיל
ווייניג גריפה אויך אין דיר גיט קאןן והרחיק חונף אזג דאס דער ווייפון פון העיפה זש מענטשין
קאן אונדערש גיט קעכט זיין אלא בכמות נאר אז דאז וואלטעם פר בארין אלי דיני נפש בעשים פון
וייא ובהראות אזג דאז סתמל פר וויא ווייזן פר קערט פון קעם וואש דאז קאכט אין ביין בארין דאש
אין בארין וואלטעם קאןן נאם צוא ד' קען אזג פון זיי וואלטעם ווייזן אז דאז וואלטעם אים גיט ד' קען
וכאשר תתפלל אזג אז דאז וועקט תמלה קאןן מאה ויא זינגין קרין ואל יראה ממך רמח אזג לאו דאז
דיר גיט גיטען וועקן אז דאז סתמל ויא מיט פונקח אזג מיט פלייסיקייט ומשתרצה למיטוי אזג אז דאז
וועקט וועלן לעבן עפיס זיין פר שטאנדרינג וואך התיחר לכרך לערין זוף אזו זיין אצרט ווס בקיך
אזי דארטין גיטאן ואל ידע בזה אזג לאו קיינ' דער פון גיט ווייזן נאר דער בשעפער ואל הריחה כ' :

שער יהוד המעשה

מדה טובה והראה העצלה והכבדות במעשה העבודה כדי שלא יצא לך בה שם ותפסיד שברך ולא תצוה על הטוב ותזהרו מן הרע, ואל תודיע חכמתך ואל תלמדנה לזולתך ואל יראה עליך סימן יראת שמים ולא אות מאותות העבודה שלא יכבדו ב'א בעבורם ומהשלמת אופני וריוותך (ס"ו הדורותך) שתתרע לכל כתות ב'א ותתנהו במטותיהם ותלך בדרכיהם ובנתיבותם בענין דברי האמת והשחוק, ואל תשמר כל כך מן הכוב והשכועה והתחבר עמהם במאכל ובמשתה ובחירות ובמותרי הדברים רוב השחוק ולדבר בהם לזכר נגתם וכל אשר ירחיש, ואם תשיב עליו ותאמר לו כבר עזרת לאויבי בהלחמך כי והתחכמך לי להרום כחי ולמדר ספלותי ואין אברת מן האש הקטנה שלד האש הגדולה ואני לא ברחתי מאהבת השם והכבוד אלא שלא להודין לכני אדם אלה מצוה אותי להודין להם בהגות עבודת האלהים אך כה שראוי להסתירו סמעשי הוא כל מה שישלם

מרא לאנש

ישעס טוס מעסיס מוסיס לחם לחם: ומתשלמת אומני וריוותך ואלמר עוד סיעל אם פולס לסיזם גרם נעלמס: שתתרע און לאו קיין נכחי מדה פון דיר גיט גינעקן וועקן והראה העצלות און ותיך פאר לייט פולקייט און שוועקייט אין נאָמס דינקט גלייך וויא דא ביקט פויל און עס קימט דיר און שווער נאָמ צוא דיין כחי פרי דא ואלקט קיין נעמן שם גיט קריין דודך נאָמס דינקט ותפסיד שכד וועקטו דאך דיין דבר און ווערין בייך שבר ולא תצוה על הטוב און גיבויט קיינעם גיט נעמס צו מאן און וויא קיינס גיט מוקר פון קיין ואל תודיע חכמתך און ווי גיט מודיע בייך הקמה און לערין צו קיינס גיט ואל יראה עידי און לאו פון דיר גיט גינעקן וועקן קיין סימן פון יראת שמים ולא אות מאותות העבודה און קיין שום צייכין אין נאָמס דינקט שלא יכבדו קרי לייט זאלן דך פרי ווי גיט ערליך האלטן וועקט דאך און ווערין בייך שבר וואס דא וואלקט פרי וויא גיטם ומתשלמת און פון די אופנים וואס בייך זריות זאל וין אין נאָמס קלמר און ווען דו ווילקט רעקט פרום וויא תתיעע דם דא וואלקט דך גינעקן צו אַלערלייא קעגנשטיין ותתנהו במטותיהם און וואלקט מאן אזו וויא וויא מאן תלך בדרכיהם און דא וואלקט גיין אין ווייער וועקן ובנתיבותם און אין ווייער שטענען בענין דברי האמת אין רעם ענין פון אמת און לייענט מבייךן בלומר פייא וויא בייך וועקט פון אמת און פייא וויא מבייךן לייענט ואל תשמר און וואלקט דך גיט אזו ווייער דיין פון לייען זאגן און פון שווערין התחבר און בהקטם דך גיט וויא מיט עקן און מרינגן ובחירות און מיט רעפלישן ובמותרי הדברים און מיט אפרעקע דיר בלומר ווען וויא זאגן רעפלישן אדר וויא בייך און נציעע דיר מוא און אזו ורוב השחוק און פיל לאגן און שפעקן ולדבר בהם און צו בייך פון וויא ולזכר נגתם און אַמאל צוא דער מאנען ווייער שאנד וכל אשר ירחיק און וואלקט מאן אזלי זאגן וואס דודך וויא וועמ פון דיר דער ווייערס וועקן שם תפישות רעם נאָמן פון פרוקייט אין דער וועלט ביי דא לייט בלומר נאר עס זאל קריין אויף דיר גיט זאגן אז דא ביקט פרום אזו וועמ דיר דער דער רעע זאגן זאגן דער סבבר ואם תשמע לו בזה און אז דא וועקט רעם יצר הרע דריין פאלגין ישלם מטר וועמ ער פון דיר אונקע רויגן בייך אַמקנה ולא תרגיש און דו וועקט גיט פילן ואם תשיב און ווען דא וואלקט אים ענגשפעדין ותאמר לו און וואלקט אים זאגן כבר עזרת לאויבי דא דאקט דער מיט נאך גיבאגן מין פיינד בהלחמך בי אין רעם וס דו שטרימקט קענין מר התחכמך לי און מראבאקט מיט קלוגשאמט אייך מיר צו פרי שוועקן מין קראמט ולמדר ספלותי און צוא מאכן מיר גוף פאלן בלומר גיט נגת וואס ואל העלקטם מיר דער מיט גיט נאָמ צו דיין נאר דו ווילקט מיר נאך דער מיט מאכן פאלן אך ואל דאך מיר עבירות מאן ויך אברת און וויא אזו ואל אך אַמקלישן פון אַמקלישם פיער צוא אגרוימן פיער וני לא כרחמי און אך בייך דאך גיט נאָמלאשין גיווארין פון די ליגשאמט פון זאגטן שם און פון קבוד אלא שלא להודין נאר וייל אך ואל מיר גיט צירין און שייך מאכין פרי לייען ואתה מצוה און דו גיבוסקט מיר להודין להם אך זאל מיר צירין פרי ווי בהגות עבודת האלהים מיט רעם אך זאל אַמקען לאָן נאָמס דינקט און זאל מאן אזו וויא ווי אר מה שראוי נאר וואס אך גייער דא

שער יחוד המעשה

ונמר מכלי דעת בני אדם בו, אבל להתפלל בצבור ולצוות במוב ולהזהיר מן הרע ולמור
 החכמות ועשות חסד והדומה לזה אין מן הרוצות (כ"ס הזהירות) להניח אותו ולעזב
 בעבור עילת ההונף אך אני חייב לעשותו לש"ש ואם ישכחוני ב"א עליו או יכבדוני בעבור
 לא יזיק בשכרי מאומה מפני שלא היתה כוונתי לו בעת המעשה, וכבר נאמר כשתעשה
 מעשה שיוצרו בו בני אדם ותריצה לעמוד על כבודו כוונתך בהן נפשך בו בשני פנים -
 אחד מהם שתדע מה אתה מקוה במעשה ההוא מן הנמול וסמי אתה מקוה אותו אם מן
 האלהים הוא שלם ואם מולתו איננו שלם. והשני שתדע מנפשך שאם היית מתייר
 ההיות עושה המעשה ההוא על הענין ההוא ואם יתברר לך זה מעשך שלם לאלהים הרבה
 ממנו ואם יהיה פחות מזה הניחהו עד שיוזכך לך בשם שהוא יותר דק מזה והוא דרך הנמול
 היצר דרך לפתותך מהפנים האלה יתחכם לך במה שהוא יותר דק מזה והוא דרך הנמול
 והעונש בעוה"ז ובעוה"ב ויאמר לך הנה אתה מחסירי הבורא ומסגולתו וכמוך הוא ראוי

ברפא לנפש

כל תחום יע ומגר כמו רוע דוד: שלא להרויין כל לכהטא ולפוח טעמו ללא: והשני שדע מנפשך שאם היית
 כתייר כל נתיחות בני עולם: ההיות עושה המעשה וכו' האם חייב עומד כדבר בני אדם: הרבה ממנו או מכל
 לכוונת עווד מנעמב סכסו לטעו כפטי ככס ביא ולא חיק וחס לאו כמדיוין לין לנך מלס כל' מועט סימט פוחט ולא יעסס
 פון מייני בעששים פר בארנן צו האלקיין פר לייטט הוא איז דס כל מה שישלם נאר אַנְוְעֵלְכִי בעששים ונס
 זיי קאנן אין באַנְנֵן גיטאן ווערן אונ גנבר ווערין אז מענטשין זאלן רער פון גיט וויסן דס בראַרף
 אַיך ווא פר באַרנן פר ליטן אבל להתפלל בצבור אַפּר צו דאוינין מיט קהל ולעוה כפוט אונ צו גיטלין
 לייטט זיי זאלן וועסס טאן אונ זיי מוהר צו זיין זיי זאלן קיין גיט טאן ולמד החכמות אונ תורה
 לערנן ועשות חסד אונ צו טאן נאטס והרומה לזה אונ נאך און אַנְלִיגֵן ונס זיי מכן פאר לייטט גיטאן
 ווערן און זה מן הרוצות כו' דס גרייניגט דס פרוקטייט גיט מיט אז מען זאל דס אַנְוְעֵלְכִי לאונ ולעוה אונ
 מען זאל עס פר לאַנן בעבור עילת ההונף פון וועגן דעס טעם כדי לייטט זאלן גיט זאלן אז אַיך טאָעס
 מיט פאַלִקְטִיט אד אני חייב נאר אַיך בראַרף עס טאן פון נאטס וועגן ואם ישכחוני אונ ווען לייטט
 וועלן מיה אַיך דעס לרנן יכבדוני בעבור אַרר זיי וועלן מיה וועגן דעס עלהיה האלקיין לא יזיק וועט
 עס מיר צו מייין שבר נאר גיט טאדין טאן כלומר פון דעסט וועגן וועל אַיך מייין שבר פון די בעששים
 גיט אַן ווערן מפני שלא היתה הווייל בשעת אז אַיך ראב גיטאן די גוטי מעששים און מייין כוונה דררף
 גיט גינען אז אַיך זאל עס טאן פון לייטט וועגן וכבר נאמר אונ עס איז שון לאַנן גיטאט גיטאן
 כשתעשה מעשה אז די ווילקט טאן אגוטי ווערן ונס לייטט זאלן דר פון וויסן ותריצה אונ רוא ווילקט פר
 זימיין ארף דיין פוננה אוב ויא איז קלאר פון נאטס וועגן אוב גיין בהן נפשך פרוב דרף דרנין מיט
 זיווי זאָן אחר מהם איינס פון זיי איז שדע מה אתה מקוה די ואלקט וויסן ונס פר איין שבר די האפקט
 פר דעס דאוינין ווערן וכמי אתה מקוה אונ פון וועמען די האפקט דעם שבר אם מן האלהים האפקט
 אַנְוְעֵלְכִי דעם שבר פון נאטס הוא שלם איז דס נאנין כלומר איז דס גוט אונ די מענקט עס טאן ואם
 מולתו אונ אוב די האפקט דעם שבר פון אַנְוְעֵלְכִי איננו שלם איז דס גיט נאנין. והשני אונ דס
 אַנְדִיִיִי איז שדע מנפשך די ואלקט וויסן פון דר שאם היית מתייר ווען די ואלקט זיין אליין אַן לייטט
 ההיות עושה המעשה אוב די וואלקט גיטאן די איינעני מעשה און ווי די סוקט זי איינדין ואם יתברר
 אז דס וועט פיי דר אום גינלערט ווערן אז די וואלקט זיין נאר אליין גיט זייליט מענטשין וואלקט
 דס ווערן אַיך גיטאן זיו ווי דייניט מעשך שלם לאלהים זאנן דייני מעששים נאנין צו נאטס והבה ממנו
 מענקטו נאך מען פיל זעלבע זאנן טאן אפילו פר לייטט ואם יהיה פחות מזה אונ אַפּר אז די וואלקט
 זיין אליין וואלקטו ווייניג טאן אז דייניט הניחה לאז ליבר אַנְוְעֵלְכִי פון זאנן דיין הארץ וועט
 ליכער וועגן אונ ריין זיין די וואלקט עס גרינקט מיינען צו נאטס אז דענקאלט אן רוא וועקט דעם
 יצהר דס זאלן ענטפערן ינגה היצר וועט דער יצר הרע דער שלאַן וועגן ואם לא ימצא אונ אז דר
 יצר הרע וועט גיט טינין קיין דרף ער זאל דרף קענין אַיך ריין גיט די זאנן יתחכם לך וועט
 ער גרינן אַיך דר ער זאל דרף אַיך ריין מיט און אַנְוְעֵלְכִי דר פון כלומר
 עס איז זיק נאך שווער צו טיטוסן אוב דס איז פון וייני אַיך ריין הוא דר הנמול אונ דס איז ער
 וועט

לנמול העולם הזה והבא וצריך שתשתדל כפי יכולתך אולי תגיע לזה במעשיך ובהמשכך
 אחרי עבודת האלמים בלב טוב ובשמחה רבה כמו שאמר דוד (סלמס ל) אור ורוע לצדיק
 ולישרי לב שבתה. ואם תשמע אליי ותסמוך על דבריו (פילק) כמין סמיני השתוף
 הנמטר והוא ששמת מעבדך לנפשך ממה שאתה משתדל כמה שחמשתך בו הנאת עצמך
 דשחתך ותדחה בו מעליה הראגות והיגנות וללא תקותך לזה היית כופר בטובות האלהים
 המתמידות עליך ולא היית מחייב את עצמך עבודה עליהם עם שאינך רואה שהעבודה
 *תאות לו לנדרתו ועוצם יכולתו ואותות חכמתו וכוה אמרו רז"ל אל תהיו כעבדים
 המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס אלא היו כעבדים המשמשים את הרב שלא על
 מנת לקבל פרס:

וכאשר יתיאש ממך מן הפנים האלה אשר זכרנו ישליכך בים הספיקות מעניני

מרא לנפש

דבר מופך כמנות רעות: אולי תגיע לזה במיעד ובהמשכך אחרי עבודת בו ר"ל ובחמשוך עמך אחרי עבודת כזה
 או תגיע נגמול כמול' וסוכיכ' אל' וס' לך כמיוף כוסכר: והוא ששמת מעבדך ר"ל עמך: לנפטר נגמול כמול
 עמלו סיסס לו עמול' או עמול' וס' לך לא היס' עובד עבודת כפי' נכח טוב: ושכחה עמל' עמס' מלא חוסס כפי' כס
 שמתס: ר"ל: [האות' י' יסוח כמול' רל'ו וכו']:

וכאשר כח מעניני ההכרח והצורך כמו כמנאל' ועל' ככער עיס' ש"ס עמס' דכרס' כמלס' כמלס' וס' לך וס'
 וועט מיט דיר און הייבן צו הייבן פון דעם שפך אונ עניש פון דער וועלט און פון געניער וועלט
 ויאמר לך און ער וועט דיר און וואגן הנה נן דו ביקט פון פרומע לייט פון דעם פשעפך ומגולתו און
 פון ניני גליקלע וכוונת און אגעלקער וויא דו ביקט איז ראוי צו האבן שפך און דר וועלט און
 און עולם הפא צוריד שתשתדל און דו מןס ויה פליקטן נאך דיין וכולת נאך דוא ואלקט ויישר
 פרס ויין אולי תגיע ממך וועסטאן מאגן קמון דורך ביני מעשים צו דעם שפך ובהמשך און וייל
 דו וועקט ויה ציין נאך נאמס דייקט מיט אונט בארץ און מיט גרום שפחה וועסטאן מאגן דער
 פר ונפן שפך האבן וויא דוד בסקה המ גואמס אור ורוע לצדיק איין ליבס מיינט מען דעם שפך
 פון עולם הפא און געניעט צוא אצדיק בלומר' און וויא מען וועטס תבואה וואקסט דאך אריס
 כער אויך מען וועטס און און וועט מען דעם צדיק מער שפך געבן און יענר וועלט אייך מען
 וואלט אים געגעבן תיפף דעם שפך פר די מצות און דר וועלט ולישרי לב שמת און צו רעקט
 פארטיגע הערער איז געוויס פרייד וואגט דר כהנר ואם תשמע אליי און אז דו וועקט אים צו הערין
 און דו וועקט ויה כוכה היית מחייב אלא וינע רייד יסילך וועט ער דיה אריין בריוון צו איין פר פארטיגס
 אהנה והוא און דס מיינט מען ששמת דו ואלקט מאגן דיין דייקט צו דיר אליון און קלוגר דריקר
 דייקט עם שתוף הנמטר ווארס דו וועקט אין רייגע פר פארטיגע מתשבות גיט נאט אליון דייגן
 נאר דיר און כמה שאתה משתדל כו וייל דו פליקט ויה נאט צו דיין און דעם גרי דו ואלקט
 אליון הנאה דר פון האבן אף דר וועלט און און יענר וועלט ושמתך און שפחה דר פון צו האבן
 ויהיה בו און וועקט דורך דעם פשיעקט ווערין פון די נאך און פון פרטיקייט מולי תחוד לך
 און ווען דו וועקט גיט ניהאפט און דעם היית כופר וואלקטא גליקלעט אין נאמס מובות ווס
 מוט דו וועקט ויה אלע צייט אלא היית מחייב און וועלכט דך גיט מרוב גועין פר וינע נאט צו דיין און פר
 ווס דען דייקטא אים גרי ער זאל דיר געבן שפך און עולם הנה און עולם הפא דייקטא דאך דך
 אליון און עם שאינך רואה וייל דו וועלכט גיט פאר שמתין אז דו דייקט איז רעקט און שוין צו
 אים לנדולתו פון ווערין ויין אפטיקייט און ויין פשיעקע מאכט און פון ווערין די צייכין פון ויין
 דקמה וכוה אמרו רז"ל און דר פון האבן אונטער תככים זיל נאמס אל תהיו כעבדים כו יאר ואלקט
 גיט ויין וויא דו געקעט נאמס דיין דעם בארין פון ווערין שפך צו געבן מלא הו כעבדים נאך און
 ואלט ויין און וויא די געקעט ווס דיין דעם באר שלא על מנת לקבל פרס גיט פון ווערין שפך צו געבן
 נאר פר ויין גרוקקייט און פר ויין פארקט און פר די מובות ווס ער קאמ וינע שוין נאמס:

וכאשר יתיאש ממך מן הפנים האלה און אז ער וועט דך מיט דעם וואס כיר האבן דר מאגט אויך
 גיט מאגן איך הייבן ישליכך וועט ער דך אין פל פקפדת אריין ווארפן וויא פיל וואס

ההכרח והצדק וכאשר יראה אותך מתעלם במעשה העבודה ונוטה אל דרך העבירות
 שתהיה לבור אצלך ענין ההכרח במענות חוקות מן הכתוב ופן תקבלה כדי להרחיב
 האמתלאות עליך ויאמר לך אלו היה רצוה הבורא שתעבדוה היה מכריחך בזה ומורו אותך
 עליו ולא היה אלא מה שהוא נחר וכי תוכל לעמוד כנגד נורוהו ולנצח דינו אין לך
 לעשות אלא מה שנגזר לך לעשותו כי משמלת כל הדברים ביד הבורא יתעלה כמ"ש
 (ישעי מד) אנכי ה' עושה כל . ואם יראה אותך מתעסק במעשה מעניני העוה' ועסקי
 יאמר לך הזהר מן העצלה הרפיון ואל תסמוך על זולתך כי הטוב והרע ביבולתך
 והמעשה וההנחה בכחך השתדל בכוח ושרח בכל יבולתך תגיע אל מה שתתאוה מתענוגי
 העוה' והזהר מן סבת הפגעים הרעים בכל כחך תמלט מהם כמו שאמר החכם (משלי כג)
 צנים פחים בדרך עקש שומר נפשו ירחק מהם ואמר (ש"ס) אולת אדם המלך דרכונו'
 ואמר (מלכי ח) מידכם היתה זאת . והוא מרמז המענות פעם בהכרח ובנורה ופעם בצדק

מראש למש

דיעו שפעם מלא טהור מזה נל טמאו ל"כ אין לו עקר וטוב ונלה לסיך ששזי מהו נלה לעמוד
 ושם לו עקר וטוב כל מעשיו כסודים וכסודים וכל זמן מלאו ית וט"ס כחוק וכסודי כך מלא כ"כ מקום לפתח אם כלהו
 ולסך טענות מה שמחזיקו : [התכרח וטם טעמים עבר לזיק ועינם נרעם טוה מלא לזיק או שכחתיס טעמים וטכנ
 פן ים מעניני ההכרח פן די פראגען איב זר סענקש אי גגיים עד מה סאן נטס ארד פון אב
 עם קיסט גיט קיין סענקששין שבר ארד ענקש הצדק ארד עם שפיט אין זיין וילן אין זר שבר אב
 ענקש טים גירעקמקיים וכאשר יראה אותך אב אז ער וועט זעהן אז רז פיר דילקס זיך פון נאפס
 זינקט נוטה אל דרך העבירות אב דוא גירקסט זיך איהר רעם וועט עבירות נאך צו גיין שתלה לבר
 וועט ער זיך פילסן ער זאל ירד אים קלערין אז אפענקשט כח סאן נטס ארד שלעכץ אב וועט
 זיר דס זרנגן במענה החקות מיט שטאקע מענות מן הכתוב פון די פסקים אב פון די קבלה אב
 די תבקים כדי להרחיב קדי ער זאל נאך פרייפר סאבין זיינע מעשים דאם זיינע מענות זאכן ואלו בייא
 זיר עקער זאן נגזרן ווערין יאמר לך אב ער וועט זיר זאגן אילו היה רוצה ווען די פשעט זאכן ואל
 וועלן אז דוא זאלקס אים רען היה מכריח בזה וואלס ער זיר איהר רעם גגיים ומורו אותך אז
 וואלס זיך גישטאקסט צו דיין קלמר ער וואלס שוין אז נאכטם אז דוא וואלסט נכחן אים דיין
 ולא היה אב עם וואלס דאך אנדרש גיט גיוען נאר ויא ער אין גזר וכי תוכל לעמד אב וועקסט
 דען קאנין בששיון קענין זיינע גרזות ולנצח דינו אב אבר ווערין זיין דין קלמר קן תבסם ווען ח
 גיקסט גיט קיין זעדיק דאם גיזיין זיר בשעפר אז גזר גיוען דרם אין לך לעשות קאנקסט אנדרש
 פון סאן נאר וואם אין אף זיר גזר גיזיין דו וואלסט עם סאן כי ממשלה ווארונם דם גיועלמקיים
 גיט זאלע וואבן ביד הבורא תעלה אין זיך דענד פון רעם בשעפר ויא עם שפיט אין ישעיה אנכ
 ה' עושה כל איך נאם מרא אלץ וואם יראה אותך אב אז ער וועט זיך זעהן די ביקס עולס אין ז'
 וועלשליכע זאבין אב אין זיינע עקסס יאמר לך וועט ער זיך זאגין החד מן העעלה דעם זיך זיין
 פון פולקיים אב שלאקקיים ואל חסוד על מלח אב פיר לאו זיך גיט אף אין אנדרין הטוב ותי
 ווארונם דם טקין אב דאם בייז אין זיין סאבם המעשה והתורה אב צו סאן זי וואך ארד אותע
 לאזין זיך אין אלץ אין זיין פן השתדל בכחך דרם פליים זיך מיט זיין פת ושרח בכל יבולת אז
 זיאל זיך בקרים שם נאר זיך זיך וועלם תעלה אין זיך וועלם תעלה אין זיך וועלם תעלה
 היה פון די פגענים פון זר וועלם החד סבת הפגעים אב דעם זיך מיט זיין נאנצין פת פון די בייז
 בגענגיש חסלם מהם וועקסט פון זיאל נצל ווערין אז ויא זר תכס שלמה הכלף הם נאנצין אין מלע
 צנים פחים בדרך עקש קעלט אב היץ זייגן אין זיין גרזון וועט שומר נפשו ירחק מהם זר קם היט ז'
 לייב סאן זיך פון זיאל זר ווייטערין אב נאך שפיט דאקסן אולת אדם המלך רכנ דאם גאישען זי
 פון רעם סענקשטן כוים פון קריכן זיין וועט אב אין (מלאכי) שפיט מירט היתה זאת ודיך זיך א'
 דם גשעקן ווא סודק מענות אב ער פיר קערט זאלע פאל זיינע מענות פעם בהכרח אכאל אב
 ער אז זר סענקשט אין גגיים נטסם צו סאן ארד בייז אב ער קאן אנדרש גיט סאן נאר זיך נא
 אין גזר אף אים קיסט אים גיט קיין שבר אב ענקש ופעם בצדק ובנורה אב אכאל זאבם ער
 זר

זכבחרה כפי מה שיאות לו לפתוח ולרפות ידך . ואם תיקץ ותחן אל לבך מה שאמרו רז"ל הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים תשתדל בעניני התורה השתדלות מי שנתברר לו כי במעשיו יהיה לו נטול ועונש כמ"ש (ויג' לו) כי פעל אדם ישלם לו וכאורה איש ימציאנו . ותתנהג בעניני העולם מנהג מי שנתברר לו כי קשר כל תנועותיו והתהפכות עניניו בנזרת הכורא יתעלה והוא כוטח עליו בכלם :

וכאשר יתייאש היצר ספתותך מהפנים האלה אשר זכרנו משתדל בזה מצד הנאות והגאון ומעוט הענוה ויאמר ככר הנעת אל המעלות הגדולות שהגיעו אליהן החסידים והצדיקים באמונת לכבד ובמעשיך השלמים בעבודת האלהים ואתה הידי בדרך ואחד באנשי זמנך וראוי לך להראות יתרוגך עליהם כמאוס ובהפניות ותוכור רעותיהם ותפרסם רוע לבכס . ותכליסם ותוכיחם על זה עד שיכלמו וישובו אל האלהים ויתחרטו על מה שקדם להם ותתנהג בזה מנהג הנביאים כמו שכתוב (יחזקאל מ) אתה בן אדם הנב את בית ישראל את הבית ויכלמו מעונותיהם . ואם תשיב עליו בזה ותאמר לו

מרא לנפש

ועוט הוא נלקח . ר"נ :] ואם תיקץ ותחן אל לבך כו' ר"ל שמיסס אחת דכיתו כעטני בעולם : הכל בידי שמים כן כבחרים וכן נגמור סיכך או לא אלל נולאם שמים כבחרים כידך לנחור כמעטם כסוים אעיס בעמר כל כדנדים נידו יח' כמו מנהגך לעיל כשער ככותון כס' האן רכיש וסס פתאל מרגוע נפסך מלא ויכו כומרים וס אה זס : ומעטני הענוה כמו לא ויכל לפתוח מלל כנולס וכלס שיהיס לך מעוט עוט . פ"ל : ותוכור רעותיהם כו' ותוכיחם כו' מין מ"ס כסוף דר מענטש האם די פרייה זך אליון אוס צו דר ויילין צו טאן ווי ער וויל אונ דר שפר אונ עזש איז מיט גרענקייטן כפי מה שיאות לו ויזא עם שקיט זך אים דיה איפר צוא ריינן אויף איין געדיה לרשות ידך אונ שלאף צו מאכן ביינע הענך אין גאטס דינסט ואם תיקץ ותחן אל לבך אונ אז דוא וועקט דיה אפר דר וועקן אונ וועקט דיר נעמן צו דיין הארצן מה שאמרו ז"ל רב וס אוינרע כתיבים דארבן נאטם הכל בידי שמים ארדינג איז ביזא גאט אין די הענך הוי מיראת שמים אוס נעמן פון וירת שמים דס האט גאט אפ געגען די פרייה צום מענטשן ער זאל טאן ווי ער וועלן גוטס ארצן ביי השתדל בעניני התורה וועקט זך פלייטן אין דעם פירונג פון דר הוינה השתדלות אזו אפלייכונג ווס הענך זך צו פלייטן מי שנתברר לו אועלער וואס איז אים אוס נקלערט גוארן כי במעשיו אז הויך זיינע מעשים וועט ער דארבן שפר אונ עזש ויזא עם שטייט אין איוב כי מעל אדם ישלם לו דען גאך דעם וועק פון אפענטשון וועט מען אים בצאליו וכאורה איש מציאנו אונ גאך די וועג פון אפענטשון וועט אים גרייך ותתנהג בעניני העולם אונ דו וועקט זך נוהג זיין מיט די וועלטליכע זאכן מנהג אזו אונ געבט מי שנתברר לו ויזא דר ווס איז אים אוס נקלערט גוארן כי קשר כל תנועותיו אז דר בונד פון אלע זיינע תנועות והתהפכות עניניו אונ דאס פר ענדרונג פון זיין פירונג איז אלץ בנזרת הכורא יתעלה מיט דר גויה פון דעם פשעפר יתעלה דרום והוא כוטח וועט ער זך אין אלע זיינע זאכן פר אליון אוף גאט . וכאשר יתייאש היצר ספתותך אונ אז דר יצר הרע וועט זך כנאש זיין פון איפר צו ריינן דיה דוה די אלע אופנים ווס מיר האבן דר כאנט משתדל בזה מצד הנאות וועט ער זך פלייטן דיה איפר צו ריינן דו זאלקט האבן גאיה אונ אז ער וועט דיה נטקאן אונ ריינן מיט גאט גאיה ומעוט הענוה וועט ער ווען אז דוא זאלקט האמשע האבן וייניג ענדי ויאמר אונ וועט דיר אונן כבר העת דוא ביקט זען גקובן צו די גרוקע פעלות שהגיעו אליהן וואס די חסידים אונ צו צדיקים האבן ויזא גרייכט אונ דוא ביקט דר צו גקובן כאמונת לכבד דוה דעם גלובונג פון זיין הארץ ובמעשיך השלמים אז מיט ביינע מעשים וואס וייגן נאנץ אין גאטס דינסט ואתה הידי בדרך אונ דו ביקט אין צדיק אין זיין דור ואחד באנשי זמנך אונ איינר צווישן די נייט ווס וייגן אין זיין צייט וראוי לך דרום גהעקטנו זיין חשיבות איפר ויזא צו וייזן כמאוס אותם מיט דעם דו זאלקט ויזא פר מוארנך ותוכור רעותיהם אונ זאלקט ויזא דר כאנט זיינע רב ווס ויזא סתכן חפרים אונ זאלקט מפרסם זיין וייגער בייין הארץ ותכליסם אונ זאקסט ויזא אוף דעם פר שפען אונ שפרארבן ער שיכלמו כו' ווי וועלן פר שקיט ווערין אונ וועלן תשובה טאן צו גאט ויתחרטו אונ וועלן דרטה האבן אוף דעם ווס ויזא האבן פריער גאטן נהג בזה אונ זאלקט זך דרינגן נוהג זיין ויזא די גביאים

האבי

שער יהוד המעשה

איך אמאם ואכלים מי שאינני יודע עניני לבבו ומצפוני לאהדים ואם הוא בנראה סמנו נמאם אפשר שאין מצפוני כנראהו . ואם הנביאים הכלימו הזוכיה בני דוים עשו ברשות הבורא שהיה משקף על לבבם ורוע מצפונם אבל אין ככה חכמתי ודעתי לדעת מה שיש בלבבות ומצפונם ושמה מצפון הנמאם בעיני טוב סגליו הרבה ואינני יודע בו ואולי מצפוני טוב משלי אצל הכורא . ואם הוא בנראהו רע אפשר שגנרם לו זה סכלותו במה שהוא חייב לכורא ויש לו מענה יותר סמני מפני יתרון חכמתי על חכמתי עליו כי הבורא איננו תובע האדם אלא כפי חכמתו ואני יותר ראוי שאהיה נמאם סמנו מפני יתרון קצורי במה שאני חייב בו מעבודת הבורא עם דעתי אותו על קצרו עם סכלותו בו והוא ממרה את האלהים בסבלות ובשוננה ואני ממרה אותו בדעת ובמדון , ואפשר שרעתו נראה ונללה וטובות צפונה נסתרת ואני בהפך זה והוא לרהמי האל וכפרתו

מרפא לנפש

סדר עיס סלח ויטס סוכר וזלז : בני שאיננו יודע עניני לבבו ריל פס לכו ומלפוס ספח לזונתו לזוס : ורחמני לכו בני : ויש לו מענה יותר סמני ריל סוס לעיס הירון ועטס כלל וכו' נעטס כיכ כל עוס מפני ספס סוכיס ככנס סכ סממס סוכרס וזיס סרוס סכיס סול' סכנס סמנוד סולס זיון : ספני יתרון חכמתי על חכמתי עליו כיל סלמי סממנו עליו יוסר סממנו עליו : סמני יתרון קצורי סקורי סס סלטי סקל' נענהו וסי סוס יוסר גדול ורע : על קצרו סס סמסו

דיאָן נטאן אזו וויא עס שטייט אין יחזקאל אחת בן אדם הגד את בית ישראל את הבית דאָן אָז אָזים זאָג צו דעם דזו גיירט פון יִשְׂרָאֵל וויא אַז דס בֵּית הַקִּקְלֵשׁ וועט נעטן ווערן וזבלט מענטשהיים און גלאָן וויא פֿר שְׁעָמֶן ווערן פון ווערע זינד אַז וועט דיר דר יִצְרָאֵל אָזן זאָגן וואָס תשיב עליו כזה אָזר ווען דו וועסט אים דרוף ענטפֿערן וואסער לו און וועסט אים אַז זאָן זאָגן איד אמאם וויא אַז אָז קאָן איד פֿר מיאסן און פֿר שְׁעָמֶן מי שאינני יודע אָנעלען נוס איד ווייס גיט וויא ער אַז אין זיין באַרץ און אין וויינע כחִשְׁבוֹת צו גאַט וואס הוא בנראה און ווען לויט קען ווערט פון אים אַז ער פֿר מיאסן און וויינע גיט אויס פֿר קיין נטפן אפשר אָפֿשֶׁר אַז זיין פֿר פֿאַרְרֵינשׁ גיט וויא ער ווייסט זיך אום און סאַכר אין באַרץ און די כחִשְׁבוֹת אַז ער ווער נוס וואס הנביאים און וואָס דאָ וואָקסט די נביאים האָבן יא פֿאַר שְׁעָמֶן און גיִשְׁמָרְאָפֿט די לייט פון ווער דר עשו ברשות הבורא וויא זאָגן וויא גיט מיט דעם גלשת פון דעם בִּשְׁעָפֶר שהיה משקיף וואָרום ער גיט נקטס און ווערע הערצִיג און און ווערע ביינע כחִשְׁבוֹת דרום דאָס ער גידיקן די נביאים אַז זיין אָזן פֿר שְׁעָמֶן און שְׁמָרְאָפֿן וויא אבל אין ככה חכמתי אָזר דס אַז גיט אין דר פֿח פֿון מיין חִקְמָה און פון מיין וויסן לדעת מה עיס בלבבות צו וויסן וואָס וויא האָבן אין די הערצִיג און אין די כחִשְׁבוֹת ושמה מצפון הנמאם אָזן פֿאַר די כחִשְׁבוֹת פון דעם וואָס מיר באַכט זיך אַז ער אַז שְׁלֵעֶכֶס טוב סגליו זיין פֿיל פֿעסר פון וויינע אים וויינע זאָבן ואינני יודע בו און איד ווייס דר פון גיט וואָס מצפוני טוב משלי און אָפֿשֶׁר נפֿעלן וויינע כחִשְׁבוֹת דעם בִּשְׁעָפֶר אָז מיניע וואס הוא כנראה רע און ווען שוין לויט קען ווערט פון אים אַז ער שְׁלֵעֶכֶס אפשר שגנרם לו דס קיבט אָפֿשֶׁר ווייל ער אַז גיט פֿאַר שְׁמָרְאָפֿט במה שהווא חייב אין דעם וואָס ער אַז תריב דעם בִּשְׁעָפֶר צו דיין ויש לו מענה און דר מיט קאָן ער זיך פֿעסר פֿר ענטפֿערן פון מיר סמני יתרון חכמתי ווייל איד האָב קער חִקְמָה פון אים כי הנבוא וואָרום דר בִּשְׁעָפֶר קאָנט פון דעם כעניטשן גיט מער אַז ער זאל אים דיין נאר לויט זיין פֿר שְׁמָרְאָפֿט ואני יותר ראוי כי הוא איד גיקער מער פֿר מיאסן זיין פון אים סמני יתרון קצורי כי ווייל איד האָב מער נקדרט אין דעם וואָס איד בין שולדיג גאַט צו דיין עס דעמי אותו האַפֿשֶׁי איד ווייס אַז איד בין אים שולדיג צו דיין און האָב אים פֿאַרט ווייניג גינט דרום אַז דאָס ערָך על קצרו אַז זיין קרָען וואָס ער האָט נקדרט אין גאַסט דינקסט מיט זיין אום פֿר שְׁמָרְאָפֿט פֿלומר איד וועל מער בִּשְׁמָרְאָפֿט ווערן און ער וואָס איד האָב ווייניג גאַט גינט אַיידר ער וועט בִּשְׁמָרְאָפֿט ווערן און ער דעם וואָרום איד האָב מער פֿר שְׁמָרְאָפֿט אין גאַט פון אים און ווייס בעסר וויא איד בִּרְאִיף אים צו דיין והוא ממרה את האלהים כי און ער דר פֿאַרְרֵינשׁ גאט סממתי זיין אים פֿר שְׁמָרְאָפֿט און אָפֿשֶׁג ואני ממרה אותו און איד דין פֿאַרְרֵינשׁ אים מיט וויסן שאַפֿט און בְּמִדַּת וואָרום אַז איד ווייס אַז קען בִּרְאִיף אים יא דיין און דין אים פֿאַרט גיט היקסט דאָס אָבֿיד ואפשר און עס קאָן נאָך זיין אַז זיין

שער יתרו המעשה

יותר מסני-זכות אחת ממנו שוקלת זכות רבות משלי מפני שאין משקוף עליה זולתי הכורא ואין משכחים אותו עליה ולא יכובד בעבודה ואני בהפך זה מפני שהנראה שלי הוא טוב מהנראה שלי, וכן בשער העבירות כי העבירה האחת מפני שוקלת עבירות רבות משלו מפני שעבירתי מכוסה וצפונה ועבירותי נראית ומפורסמת ובגנות בני אדם אותו עליה מוכיח לו מעונשו וחסר שבר מעשי בעולם הזה מפני פרסומם אותו בני אדם שבר מעשיו בעולם. ויחסר מעונשו על העבירה בעולם הזה מפני שמכנין אותו בני אדם עליהם וישאר עלי עונשו עבירותי לעולם האב. ועוד כשאמרתי לבי לפקוד מומי בני אדם ולענין בסדרותם הרעות ימועני זה מעין בחסרוני ומעמד על מומי עצמי שהוא יותר צריך לי ואני חייב בו יותר. כמו החולה אשר ימרידו מרדו מפחד מדה בני אדם ורפואת עצמו מרפואת זולתו, אז ישבר היצר וינגף לפניך :

מראם לגוש

פיר מהי מהי מלא וממס אם סוכל דעם ובכתי וסכסוכא כגון ובסכול : וכן בשער העבירות ר"ל מדלי וכסכסוכא על סכסוכא : ועוד כשאמרתי לבי כי כמו שאמרתי מלא כסוסכו וקסו קסעו עמך ולח"י קסוע לחמיס :

בין וסם ער טוס ווערט געהן און און אונספילעקם וטובתו צפונה און ויין גוטס טוס ער פראקטיש און פרי פארנין ואני בהפך זה און איה טוא פאר קערט נד פון פון הוא רוי לחמיס הוא און ער איז ווערט און גאט זאל וך איך אים נד פארנין און ויגע זיך צו פרי געבן יותר מפני קער אייך איה קי דס ווערט זכות אחת ממנו און און זכות פון אים שוקל ווערט איך קיל מייע זכות מפני שאין משקוף עליה ווארם און ויגע זכות אים נים נאר נד פלשער גליין ווארם ער טוט ויא פראקטיש ויין משכחים אותו און מען לוקט אים נד פרי גוט און דאס קיין קבוד נים צו ליב דעם ואני בהפך זה און ביא מיר און פרי קערט מפני שהנראה שלי ווייל וס עם ווערט פון מיר געהן הוא טוב כי און דאך פערט פון דעם וס ווערט פון אים געהן ווארם איה נין דאך גאט איפליר זאל גען גוט מען מיר דאך אפ קבוד און דעם דאך איה שון נד פרי וויינער שבר איה ער וועלט וכן בשער העבירות און און אז מיר וועלן קלשער ויין ניא עבירות פון און בייע וועלן איה מייע גערט ויין כי העבירה האחת ווארם און עבירה וסם איה טוא שוקל עבירות ומה ווערט איך ויגע פיל עבירות מפני שעבירתי מכוסה וצפונה ווארם און עבירה וואס איה טוא און פראקטיש און פרי פארנין מייר גייע ויין זא נים ועבירות נראית און ויין עבירה ווערט געהן און און כפרתם ובגנות בני אדם און וייל מענטשן שעדין אים און איר מוכיח לו כמאכט מען אים גרינג דעם עקש און געשער נעלט ויחסר שרי מעשי און נד שבר פון מייע טוטע מעשים וסם איה טוא און נד וועלט ווערט גמירט מפני פרסומם וייל ויין כפרתם איפליר ויין פון ויין גוט מען נד פרי אפ קבוד וישאר לו שבר מעשיו און עם וועט אים איך בלייבן נד שבר פון וייע מעשים אויב ערדיב ויחסר עונשו און ויין וועלט פון נד עבירה ווערט גמירט און דר וועלט ער קימט אפ איה נד וועלט עקש פאר ויין עבירה מפני שמכנין אותו וייל ליית וייען אים סבה איך ויא דרום וועט ער שון און ער וועלט אפאקליין עקש האבן וישאר עלי און און מיר בלייבט איך נד עקש פון מייע עבירות אין גאנצן און ער וועלט ועוד און גאך קער וועל איה דיר זאנין כשאמרתי לבי כי און איה וועל ביין האבן פריד סאכן צו פראקטיש און צו וכן פלעכטקייט פון מענטשן ויענין במהות היצות און קעגן צו ויין ווייניג צו פראקטיש ואני חייב בו און איה בין דס קער של נדיב צו מאן צו פראקטיש און וכן מייע עבירות איה זאל און ויא תשובה מאן אייך גאך צוא וכן פראקטיש עבירות כמו החולה ויא און קבאך נים ויין ווייניג מאכט אים פריד פון צו גרינג פון ווייניג פון און און און און און ווייניג און ויין פראטה פראקטיש ער מען פון דעם און דעם ווייניג און דעקס פאל און די וועלט דעם נאך דעם דס און ענפליך ישבר היצר וינגף לפניך וועט דער נאי דעם צו פראקטיש און גאך ווערט פאר דיר :

ואם

שער יהוד המעשה

ואם לא יגיעך חציו כמה שזכרנו יארוך אותך בעתות הצלחתך ובצר לך ובאשר יהיו ענייך הולכים כרצונך ואמר לך זה פרי השתדלותך ותחבולתך והכמתך על כן השתדל בעניני עולמך ומרה בהם תימדי לך הענין הזה ותעלה למעלה ממנו וקבל הימים האלה בשמחה ותתנעם בהם כי עוד מעט מזער ויקרא בשמך ותענה אל מחשבי הקבר מקום שאין חכמה ולא תנועה ולא הנאה ולא צער, וישים ראיתו על זה מה שאמר החכם (קס"ה ס) כל אשר תמצא ויד לעשות בכחך עשה כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאלו אשר אתה הולך שמה. ובצר לך יעביד על לכך טובת הרשעים והצלחת הכופרים כמ"ש (איוב יג) ישליו אוהלים לשודדים ובטוחות למרגיזי אל ויאמר לך לא נכנס עליך ההפסד הזה אלא מפני שרבתך בעבודת האלהים ובמצותיו ואין ביכלתך לעמוד בה מפני כובד משאו ודוחק* תכליתו ואלו היית מסיר הענין הזה מלבך ותניח לו ממנו היית צ"ו והק

מרא לפניש

ואם כן בעתות הצלחתך ובצר לך כל' או לצ' לך: ויקרא בשמך ותתנה לבן עיניו כמו אם תענה אל כוונתי כלומר מסים מעוט נחמתי בקרב. ויש לשינוי ויקרא בשמך לכל לביות מוזמן אל מחשבי קבר ולאס עטני ותחמדי כתי על ככך. למי: כל אשר תמצא וגו' וכתב כח"ו כס' ע"ג כפי' כחמתי וזיל כל מה המלא ויד לעשות ולו קוד בעוד שמה נכתב ר"ל כפודך מתיים פו"ו ע"ס כי אין מצינה סס מ"ע החמתי לך ססס נקלא"ס ע"ס: והחשבון על פניו ל"ס לעשות סס המוסר לתן סטנכות: ודעת על ידיעת החוכים ע"ס ר"ל לתן סס פ"ס על"ס למד: בשאלו אשר אתה הולך שמה רק סיס לעשותם כי לתח סטנכות כול מעוות ס"ל וזיל לתן ומכיון לא וזיל לכמות ע"ס: ודוחק חבליה ע"ן לכל למלית סטנכות וסוס אל ע"י גבר ודוחק גדול: (או ר"ל בחכמים של עבודת ס"י כול סטנכות בוחן. ר"ל): והנה לו סכנו מל"ס לו ע"ס אל סלג כלומר מנה אל לך מן סטנכות מי סיס ע"ס: רק אחכס ידיעתי וגו' אלקוד

ואם לא יגיעך חציו כמה שזכרנו וגו' או יגיע פייך ויען דיה גיט קאָן טרעקן מיט דעם וואס מיר האָבן גיטאַנט יארוך אותך וועסט ער אוף דיר לאַען פיי אין דער צייט אז עס גייט דיר גוט ובצר לך אונז כיי אז עס גייט דיר גוט ובאשר יהיו ענייך כו' אונז אז ביינע זאָן גייען דיר נאָך ביין ווילן נאָך אונז עס וועט דיר גוט גיין ואמר לך וועט דיר דער יצר הרע זאָן זה פרי השתדלותך דם אז די פּרוּבט פון די פּלייסקייט ותחבולתך אונז פון דיין פּטראַבאָטאָג אונז קלויזשאַפּט וויל די פּלייבט יוד אין מיטאַ וצאָן אונז סטקט גרוסקע פּרובלעות מיט ביין דאָס דרום גייט דיר אז גוט על כן דרום סטראַבט ויקרא אוף די וועלטליכע זאָן וטרה בהם אונז ויי יוד מפרנין מיט ווי תימדי לך וועט פיי דיר דאָס גוטס וואָס די דאָקט ויין פּאָדיר ותעלה אונז דאָ וועקט נאָך דער פּאָדיר קאָן אונז וועקט נאָך מער עווער ויין וקבל הימים האלה אונז נעם אָן די צייט מיט פּריד ותתנעם בהם אונז מאַך דיר דם אונז טראַ דיר אָן פּענעניגס אין דער צייט כי עוד מעט וואָרונד נאָך אָן וווייניג צייט אַרום ויקרא בשמך וועסט מען דיה רופן פיי ביין נאָמן ותענה אונז די וועקט סען ענטפּרן איד פון אָן גרייט צו גיין אל מחשבי הקבר צו דעם פּינצטערניש פון דעם גביר מקום שאין חכמה כו' דם אז אין אָפּט וואָס דאָרט אין גיט דאָ קיין קלויזשאַפּט אונז קיין פּענעניג אונז קיין האַר אונז גיין צער וישים ראיתו אונז וועט דיר נאָך אוף דעם צראַפּה פּריינגן פון דעם וואָס דר חכם שלמה האַרף דעם גוט אָפּט אין קבלת כל אשר תמצא ויד לעשות בכחך עשה אונז ווייט מן דיין מאַכט גרייכט צו פּאָן הידך ביין קראַפּט דם טראַ כי אין מעשה החשבון וואָרונד עס אז גוט פּר האַרן גיין ווערק אונז קיין רעקנינג ודעת חכמה אונז קיין וויסן שאַפּט אונז דאָס בשאלו אשר אתה הולך שמה אין דעם גרוב וואָס די גייקט אַרין, דם וועט ער דיר זאָן וועט דיר אַרין גריינגן אין האַרן דם גוטס וואָס ריאַ רשעים קאָן והצלות חבורים אונז די הצלחה פון ריאַ וואָס התקענין אין נאָמן ווי עס שטייט אין אַזב ישליו אוהלים לשודדים די געזעלט פון רשעים זייגן הצלחה ובטוחות למרגיזי אל אונז די וואָס דר צעקנו נאָמן ווילן והרגו ויאמר לך אונז ער וועט צו דיר זאָן לא נכנס עליך עס אין דיר אַנדרש גיט גאָקט דר שאַרן אלא מפני שרבתך כו' נאָר וויל די דאָקט דיה פּוהעקט אין נאָמס דיקטס אונז אין ווינע מצות ויין ביכלתך אונז דו קאָנט דער פיי גיט ביימיין ספני כובד משאו פון ווען ווינע שווערע לאַקט דוחק חבליה אונז פּרומט מען קאָן אַנדרש גיט קאָן צו נאָמס דיקטס בישלומת נאָר הידך גרום יודת אונז צער אונז ואלו היית מסיר אונז ווען די וואַלקט אָפּר דעם עקן פון פּרום צו ויין אָפּ גאָט פון ביין האַרן ותניח לו ממנו אונז וואַלקט

שער יהוד המעשה

שמח בעניןך כמו שאתה רואה עליו הרשעים, היא תראה מ"ש הכתוב (ויקרא י) בקרובי
 אקדש ואמר (פסוק) רק אתכם ידעתי וגו' על כן אפקד וגו' והדומה לה, וכשהוא רואה
 וזאתה מסכים לעשות מאומה ממעשה העבודה ינדל עליך ענינו ויפחידך ממנו, ואם
 יהיה מענין הצום יאמר לך הוזהר כי יהישי אותך ויחליאך וימנעך מעניני עולמך ואהריתך.
 ואם יהיה מענין תוספת תפלה בלילה יעלה על לבך כי השינה טובה לך מן המזון
 ושומרת בריאותך ומחזקת גופך יותר מן המאכל והמשתה, ואם יהיה מעניני הצדקות ירמה
 בעיניך אבדת ממנוך וישים לנגד עיניך ויזכירך דלות המסכנות והחסרון. וכן בכל
 מין ממיני המצות והחסדים ישתדל להפחידך ולהגדיל הענין בלבך כדי שתרפה ממנו.
 וכאשר תחשוב לעשות עבודה יחבב לך הנאתה וישכיחך עונשה ויזרו אותך לעשותה
 ולגמולת אליה. ואם תרניש לה ולדומה לו ממנו השב עליו כי כל צער שעבר עליך במה
 שקדם מסיך לא נשאר ממנו בך אות אך חלק מהרה ועבר ושכרו עומד לך לעולם לא

מראה לנפש

עולם אם כל מופתים: ינדל עליך ענינו ר"ל מאלה לך כי מלוא זו רמז להם מסוב טוואר ולמטק סוף גדולם
 ומלפנים: החסרון וכמאזון מטעם מזה לעשות כפי. פ"ל: כי כל צער שעבר עליך כשנל עבדתי כפי: ועבר
 דר פון דין הארץ רוא מאןן היית שמה ואלקטו דך איה גפרים אין ביון פירודג כמו שאתה רואה
 גליה ויו דו. ועקט ויו עם גיש די רשעים ואלט דיר אויה אזו גוט גענון הלא תראה געם דיר
 אראיה פון דעם וואס עם שפיים אין גקרא בקובי אקדש דרך פינע צדיקים ועל איה גניחיליגט
 זען. און אין עמם שפיים רק אתכם ידעתי וגו' נאר איה קאב איה לוב עיב אפקד עליכם את כל
 וננוחם דרום ועל איה איה גריינן אייערע זינד והדומה לה און נאך אזו אנליכן. איה דאך
 ידוונגן אז קען איו אצדיק ועקט קען קער גישקראפט. וכשהוא רואה און אז ער וועט זעןן שאתה
 מסכים לעשות כ"א אז דו געקסט דיר פאר עפס צו טאן אין ועקט פון נאקס דיקסט ינדל עליך ענינו
 וועט ער דיר וויין אז דו נאך איו פ"ר דיר צו גרום ויחידך ממנו און וועט דיר מאןן פאקדן פון
 דעם שארין וואס דו ועקסט דורך דעם דאןן וואס יהיה מענין הצום און אז דו ועקסט ועלן פאקטין
 יאמר לך וועט ער דיר זאגן הוזהר היט דך דר פ"ר כי יהישי אותך ווארום עם וועט דך שלאף פאןן וימנע
 און עם וועט דך פ"ר מידן אז דו ועקסט גיט קאןן טאן די זאכן פון דער ועלם און די זאכן וואס
 גהער צו עולם הבא וואס יהיה כ"א און אז דו ועקסט פאקטל ביי נאקט ועלן קער תפלה טאן איינד
 דו ביסט שולדיג צו טאן יעלה על לבך וועט ער איה גריינן איה ביון הארץ כי השינה טובה לך אז
 דך שיקאף איו צו דיר פ"עך אז דס עסקן ושומרת בריאותך און דך שלאף היט דיר ביון גוונדקייט
 ומחזקת גופך און שטאקט ביון גוף יותר מן המאכל קער אז עפס און פריינן וואס יהיה מעניני הצדקה
 און אז דו ועקסט ועלן געפן צדקה ירמה בעיניך וועט ער דיר איין מברא מאןן אז דו ועקסט דורך
 דעם פ"ר לירן ביון געלט גלויבך אז דו ועקסט געפן צדקה וועט דיר גלייבן ווייניג געלט וישים תריש
 און וועט דיר דס ארוקייט שפעלן פ"ר ביינע אויגן ויזכירך דלות און וועט דיר כ"א מאןן ווי ארוקייט
 איו שלעקט און די תרונות וואס דר פון קמט ארום צו נאקס דיקסט ויר בכל מין און אזו איה
 אין אצילעליי קצות און גושין וואס דו ועקסט ועלן טאן ישתל להחידך וועט ער דך פלייבן דך
 גו מאןן פאקדן דך פ"ר ולהגדיל הענין בלבך און וועט די זאך אזו גרום פאר שפעלן פ"ר ביון הארץ
 כדי שתרפה ממנו קב"י דו ואלקט דך אפ לאון און זאלקט עם גיט טאן וכאשר תחשוב און אז דו ועקסט
 עפס פראקטן אין אצורה צו טאן יחבב לך הנאתה וועט ער דיר מאקען גליבט די תפלה וואס דו
 וועקסט דאןן פון איה וישכחך עונשה און וועט דך מאןן פ"ר געסן איר עגלש ויזרו אותה לעשותה און
 וועט דיר חשק מאקען דו זאלקט דא טאן ולגמולת אליה און צו גיין צו איר וואס תרניש לה אזו און
 דו ועקסט דס דר פילין איר נאך פענות פון אזו אנליכן ווי ער רעם דך אייך השב אלו זאלקט
 אים געטפען י כל יער אז נאר דעם צער וואס דו קאמט גלייבן ביו אדער פון ווען נאקס דיקסט
 און אייך די קצות לא נשאר ממנו איו קער פון ב"י דר קיין אייבן גיט גלייבן דך חלק מהרה ועבר
 נאר עם איו ש"ו דך אונקען גנאנגן און פ"ר געסן ויחזקן וישכרו עמך לך און דך ש"ב פון דעם נאקס
 דיקסט און פון די קצות גלייבט שפיים ב"י דיר איה אייבניג לא יתם עם וועט דך אים לאון

יתם ולא יכלה והמתענה כשיצום ביום ויאכל כלילה כאלו לא התענה וישבו אליו כחו וישאר לו שכרו שמור וכן הנעור בקצת הלילה כאשר יישן ישוב לקלות נופו וכאלו לא נעור וישאר לו נמול עמו ושכר תפלתו לעולם. אבל ענין הצדקה כבר בארתיו בשער הבטוחו באר הטיב. אך ענין העבירות צריך שתשיב אל לבך ותעביר על מחשבתך הליפות הנאותה מהרה המותר והאסור שבהם ותשאר חרפת המנוה מהם עליו ועונשה בעולם הזה ובעוה"ב אז יהיה היצר נגף לפניך ותהרץ למעשה הטוב ותרפה מכל מעשה מנוה: וכתאשר יאבד סברו ויבך בפנים האלה ועשית מה שהסכמת עליו ממעשי העבודה ישתדל להכניס הדאנות בלבך ולהתמיד עליך היגונים כדי שתתחרט על מה שקדם לך פן המעשה הטוב וימנעך פן הנמול עליו ושיקבלו הבורא ממך ואם תעשה דבר עבירה משתדל להבנים השמחה בלבך והששון כמה שקדם לך כדי שתתחוק בדבר ותהרץ עליו.

מרפא לנפש

ועבר ומדוק. מ"ל: הנאחד סתרה המותר והאסור שבהם ר"ל כל סאזו טעמוס. כן מותר או אסור סכל סול רק לפי שם ואח"כ חק ועבר וא"כ לא יעלה נידון אם תעשה דבר אסור לכאן רק איהו טעם והתענה וסכנוס על מעשים סא עליו ענינו' ובעוה"ב אם כן למס חסכה סס לענך לנכחך. בס"ל נמך כניס חמיר סמתך לעולם: וכאשר כח ושיקבלו הבורא סמור ר"ל ימנע סיל סל יקבל סכרל ית' אם מותר וסחך סבל ססס ססס ססס עוליס א"כ חק וימנע עוליס. כ"כ מ"ס. ואסל לפס יקבל סכרל נמנך ססס סל חן על פשעך וימנעו לער סכנו

אני עם ונעם נים פר לענט ונען והמתענה אני רעו ונאם פאקט כשיצום ביום זכר או ער פאקט איין איין נאנען פאג אני אוף דר נאכט עקט, ער כאילו לא התענה איז רעו נאך גליהו ביי אים ווי ער היט נאר נים נפאקט וישבו אליו כח אני ויין כח קערט זיך ויודר אום צו אים וישאר לו שכרו אני זיין דר פר דעם פאקטן בלייבט פר אים פון אירינט וכו הנעור אני אוף דר ונאם ונאכט אפילו פון דר נאכט אני מוט הפלה צו הלשי אדר ער לערניט כאשר יישן אז ער שלאפט דר נאך ישוב לקחו נמו ונעם ויין גוף ויודר פריש וכו' לא נעור אני עם איז גליהו ווי ער ונאכט אוף גליטאנן וסכר נאכט וישאר לו אני עם בלייבט אים דר שבר דר פר ונאם ער איז ביי נאכט אוף גליטאנן וסכר תמלו אני דר שבר פר דר תפלה לעולם בלייבט עם אים אוף אייביג אבל עני העדקה אדר אין דעם ענין פון צדקה ונאם מען נאל דרוף ענטפערן דעם גר דבע כבר בארתיו ראב איך שון דר פון נים בלייבט אין לשער הקטרין אד עני העבירות נאר אז ער רעט דיה אן עבירות צו פאן איד שתשיב אל לבך כמנטו בריינגן אין בייך הארען ותעביר על מחשבתך אני רח כמנט דיר ענין איין זריין חליפות הנאחד אז רינע הנאות ונאם רח האקט רעו פון רי וועלן זיך אונעם גיין מי ריא נאכן ונאם ויין סתור אדר ונאם ויין אסור ותשאר תרפת המנוה אני רי דרפה אני רעו ענין פון דר עבירה ונעם דיר איך בלייבט בעוה"ב אוף דר וועלט אני אוף ענין וועלט או דעקספאל אז רח ונעם דעם גר דבע דס אליו ענטפערן יהיה היצר נגף לפניך ונעם רעו גר דבע פר רי דר דעו שלאנן ונען ותרחץ למעשה הטוב אני ונעם זיך פלייפן מיט קלוישאפט נעם צו פאן תרפה מכל מעשה מנוה אני רח ונעם זיך אפ לאין פון אלע שענדליקע כעשים אני ונעם שון קיין עבירות נים פאן:

כתאשר יאבד סברו ממך בפנים האלה אני אז רעו גר דבע ונעם זיין האפגן פון דיר פר ליין את ער ונעם זיך אני רח ונעם נים קאנן איך ריין ועשית מה שהסכמת אני רח ונעם פאן באקט דיקט ונאם רח האקט דיר פאר נעמן ישתדל להכניס ונעם ער זיך פלייפן ער נאל אריין בריינגן רי נאך אין בייך הארען והתמיד עליך אני ונעם וענין זיך תמיד פון ענין סאכין כח שתתחרט פון רח ונאכט הרטה האנן אוף דעם נעם רח האקט פריער נאמן וימנעך פון תגמול אני פרי ער נאל זיך פר מידן רח ונאכט אוף דעם קיין שבר נים האקט ושיקבלו הבורא אני דר בלשער נאל ביי דיר דעם שבר צו ענין ונארום וייל רח האקט הרטה אוף דעם נעם ונאם רח האקט נאמן קקט רי שון זיין שבר נים אני ונעם נעמן צו אנגיד צדיק בייך תלק ואם תעשה דבר עבירה אני אז רח ונעם פאן איין עבירה משתדל להכניס השמחה ונעם ער זיך פלייפן ער נאל אריין בריינגן שיקטה אין בייך הארען הששון שקדם לך אני ונעם דיר אריין בריינגען פרייר אז רח ונאכט זיך אריינען אוף דר עבירה ונאם רח האקט פריער נעמן כח שתתחוק פון רח ונאכט זיך דרינגן שפאראן

שער יחד המעשה

ואם תניש לתרומותיו תשים לכך למיני מצדעותיו תורה נזהר בהם ותעזר באלהים להנצל מהם ואם לא תניש להם יפילך פתאום ויריק הציו כך בפתע כמו שאמר (ממלו) עוד יפלה חץ כבדו: ואם תעמד כנגדו בכל זה ולא יוכל לפתותך כמה שזכרנו ישתדל לך מצד חכמתך, ואם יראה סכך הדיעות ללמוד החכמה יאמר לך, הלא יספיק לך מה ששמעתי לגדולי דורך חקידך לדעת תורתך הנאמנה הלא ידעת כי החכמה אין לה קץ ולא תכלית שים מנמתך אל עיקר האמונה ושרש התורה ואח"כ למד מה שתורה בו אצל בני אדם מענין השיר והמקצב וצפוני הדקדוק וההירות הנבריות והמשלים הגוהנים והנח לך דברי הדינים ומחלוקת החכמים בהם, ואל תכניס עצמך בחכמת שרשי המופת ואיכות הדבור ומני הקשות ואופני הראיות ואיכות הלך העילה עם המעולל והתחברות החכמה הנראית

מריא לנפש

ממחלוקת שנתחמה על המעמד כמ"ל ועל מלך כ"י: ותעזר באלהים להנצל מהם כמ"ל תויל יחד על דלם ממנכר כ"י. כמ"ל לעל וכמס ממיל סתפלוו רחאנא וילעו מלכ"י: אל עיקר האמונה ושרש התורה די לך ללמוד מה שזכר שוקר ודורס דסיוו כחומס ויזאל וזאל קטרי דועס: ואח"כ למד מה שתורה די מה שהתקדש וחסיד וכבר נבטי עט דלם: מענין השיר והמקצב שסאנל ללמוד לך ששון שרים כקלס ומלקס ותקוים ככסיס דלס ומכרי ויפד וקטועס כרדוע לו סטול הכמס כמקווקא סקסס אסיס גלו וסמסס כמכמות סללו: והנה לך דברי הדינים וכי להם לך ללמוד סתפוסס לראשונים ורחוקים: ומחלוקת החכמים כנגד וי' ס"י ומשפיע כן למד קלוייס ומלכי יוסס קח ממלון וסכסו כדלס לכל דור עמם ש' מלל למד נחלל וספיקס לא ויעו סין ויטו למחלו מלויס קלויס לבי: ואיכות הדבור סמנאר כנלסמ סיון. למ"ס: ואיכות הלך העילה עם המעולל וזך ממנא סטול סול סכועל סמ סמטולו סול סקנל סטול כ"י כן סלך סטול לעלס פד סטוקן כן לעלס כל סטולס וסכס כל סכמות סול סכ"י וסעלס כלכר סכסל כעס סמול וככויסס פ"ל: והתחברות החכמה כ"י סין סתפסס סרלס וסידוע גלו וכל לדוע ולסודיע סתפסס סכססס וסעלויס כ"י סמנר

ותרמי עלי אגן נאה ברבאבסין ועלך ועלך צו סאן אם תריש אגן אז דו וועסט דר פלין צו וייעע כקאול וואס דו פאכט דך מו'ערני אויף דעם געטס וואס דו קאכט גיטאן וועיסט לך אגן דו וועסט וואס דו ביין הארץ צו וייעע געצין וואס ער לשפתיים אויף פד דיר צו רחמיין מיט דעם וואס ער בריוונט דיר צריין אשפעה אין הארצין אויף די עברות וואס דו קאכט גיטאן תורה נזהר וועסט ער וך היטן פון זיי ותונו באלוים אגן וועסט פון גאט גיטאלען ווערין אז דו וואלסט באגן ניצל ווערין פון וייעע געצין אגן זיין רבאות ואם לא תריש אגן אז דו וועסט זך אויף זיי גאר גיט לשפוקן יידיש פתאום וועט ער דך פלוצלינג באפן פאלן ויריק הציו בר אגן וועט פלוצלינג וייעע פילן גענוי דיר ווארפן אגן לשיקן נוי עם לשפטיים אין משלי ער יפלה חץ כבדו בני דר פיל וועט זיין לעבר דורך לשפאלטן אגן תעמוד כנגדו אגן אז דו וועסט זך אין די אלע זאכן גענוי אים לשפעלן ולא יוכל לפתוח אגן ער וועט דך גיט באגן איבער היידן אין דעם אלעמן וואס מער האבין דר באגן ישתדל לך וועט ער זך פלייסקן ער זאל דיר עקס אין היידן פון ביין חכמה ואם יראה סכך הדיעות אגן אז ער וועט פון דיר ועדען קלוג שאפט אגן גרוות צום לערנין דאס דוא באקמט גוט לערנין יאמר לך וועט ער דיר אזן אגן הלא יספיק לך דו וויסט דאך שון גינג אגן פד לשפטיים אגן אזו סח שסמפיק לגדולי ויחד חקידך וואס אזו גנג צו די גרעסטע השוכים אגן צו די זקנים פון ביין דור לדעת תורתך הנאמנה צו וויסן ביין ווארברספיקוע תורה גלויבר אז די גרעסטע השוכים פון ביין דור זאלן די תורה באגנען וואס דו באקמט וואלט פד זיי אויך גינג גוען חלא ידעל כי החכמה אין לה קץ ולא תכלית דו וויסט דאך ראלו אז די חכמה קם קיין סוף אגן קיין ענר גיט שים מנמתך על עיקר האמונה דרום לשפעל וייעע גראבאן אגן ביין ויזל צו לערנן דס וואס איז דר עיקר פון דר אמונה דס מיינט מען תורה גביאים גרנבים ושרש התורה אגן דעם לערנן דעם שרש פון דר תורה מיינט מען די צדקה דינים אגן דס איז גנג ורחיב למד מה שתורה בו אגן דער נאה לערין אועלכע זאגען וואס דוא באקמט דך דר מים שייך באפן פד לייט מענין השיר נוי מען זאל באגן איין שיר באפן המקצב אגן די באס דר פון ווי דר שיר ברבאך צו פילט ווערן וצפוני הדקדוק אגן די בראשיתיע זאכן פון תקומת ודקדוק ההיחוד הנבריות אגן די פתקיעה דעמנעלען והמשלים הנורמים אגן פשלים וואס גיט אז גלויבר וואס איפליכר קם זיי ליב צו הערן והנה לך דברי הדינים אגן לאו אנוען די זאכן פון נאה צו קלענן אין דר גזרא פון וואנן די דיינים געסן זך ומחלוקת החכמים בהם אגן די מרגלות החכמה אגן די דקדקים גענוי אגן וואס חל חכמים עצמך בהכמת שרשי המופת אגן בריוונג דך גיט צריין אין די חכמות גלויבר אין דעם סלפול

שער יחוד המעשה

עם החכמה הנסתרת מפני עסקם ודקות עיניהם וסמוך על אנשי הקבלה במה שחובל לעמוד על כורו כאשר חסרם עליהם במה שהוא נסמך מסך, ואם לא תשמעו לו ותשתדלו ותתחזקו יורה אותך בחצי הקנאה בחברוך ואם יניעו לחכמה מבלעדך תמור אותם ותשתדל לתלות בהם מומים ולהפחיתם ולדבר בנגותם כאלו הם שללך בינתך ועליון חכמתך. ואם תחכם מבלעדיהם יפחתו בעיניך ליתרון בינתך ותשנאם למכלותם ותראה זה לעמי הארץ ותתנאה לנפשך ותתהלל בחכמתך עד שתטעון שאתה יודע מה שאינך יודעו וינכה רווחך מלמוד וירום לבבך עד שתלמד ותקוץ עד שיקשו עליך ותרבה להחזיק עצמך בתכם ותתכבד מרפא לנפש

כגון מלכות חכם אחד וכו' וכו' כלל מחכמה אחת פני' בענין כוונתו פ' 6: ואם יניעו לחכמה מבלעדך יל' עם חכמים יותר ממך: ואם תחכם מבלעדיהם תלמד חכם יותר מכם: ותתנאה לנפשך לעלך: וינכה רווחך מלמוד ממהם כלמוד ומנו לל' אל' 8: ותתכבד בסכל חבריך ולחזיל סממניו כגון מנינו לך לו חלק לעוסינו: פ' דעם לערנן דו זאלקטס קאנען אוף אונדז געבן אצייכן פון דעם שורש פלוזר פון דער גמרא אונ פון פוסקים ואיכות הרובר אונ צו קלערן וואס די פונקט פון דער זאך איז ומיני התקנות אונ פון אלעלי ונייעניש דו זאלקטס גלייכן איין זאך צו אונדזר זאך וואומני הריאות אונ ווא אונ צו גריינגן באזוח דר צו איכות הילוך העולה עם המעלה אונ ווי געם גייט צו מיט דעם וואס ער איז דר וועקער פון דער זאך מיט דעם וואס ווערט גיוועקטס והתבטות החכמה הנבואית אונ דם ביהעפמנג פון דר תבטה וואס ווערט געווען עם החכמה הנסתרת מיט די תבטה וואס זיא איז פר באייגן פלוזר דר דיא תבמת הטבע וואס אימליכר קאן זיא פר שטיין קאן מען פר שטיין די פר באייגענע תבטה דאס הייסט אז נאטט ביה איז איין אונדז אונדז אונ דיא דעם וואס ניא באשאפן פון גלישט מפני עסקם ודקות עיניהם ווייל דיא פאר באייגענע תבטה איז ווי דער סוף אונ ווערט אייריל צו פר שטיין איר עגן גרום סודע יוד' דרנען גיט וסמוך על אנשי הקבלה אונ פאר לאז דר אוף זאכן וואס דו האפטס קבלל גיווען פון אונדזרעם מיט במה שחובל לעמוד על בירוה וועלכע זאכן וואס דו קאנאסט געם קלאר פר שטיין כאשר חסרם עליהם במה שהוא נסמך מסך איז ווי דו מונט זך אוף ווי סוף זין איז דעם וואס געם איז פון דר פר מיטן פלוזר איז ווי איז דעם וואס דו קאנאסט געם גיט פר שטיין כחטו זך סוף זין אוף דעם וואס דו האפטס קבלל גיווען פון גייט אז אויך אפילו דאס וואס דו זאלקטס זיא נאקאנט פאר שטיין זיא דר אויך אויך ווי סוף אונ בקעה דיר דין קאפ דער מיט גיט. זאנט דר קטבר וואס לא תשמע לו אונ אד' וועקט דעם יצהיר גיט צו דערין ותשתדל ותתחזק אונ דרא וועקט זך פלייטן אונ שטארקן דאס אלץ זיא צו לערנען אונ צו פאר שטיין יורה אותך בחצי הקנאה בחברוך וועט ער דר שטיין מיט די פייגל פון קנאה אז דו זאלקטס זך קנאט זין איז דו יניען תבדים וואס יניעו לחכמה מבלעדך אונ אז זיא וועלן גרייכן צו אז אונדזרעם וויס דו פר שטייט זיא גיט תמור אותם זאלקטס זיא דיימין איין פיינדשאפט ותשתדל לתלות בהם מומים אונ זאלקטס פלוזר ציא זאגן זיא קאנן ווייניג לערנען אונ האבן ווייניג בעשנים טובים זאן זך ולדבר בנגותם אונ ציא היידן פון ווער שאנד כאלו הם שללך בינתך גליה וויא זיא האבן אונדז גרייבט זין פר שטאנד גורד חכמת אונ האבן אונדז גגולת דין תבטה וואס תחכם מבלעדיהם אונ אז דו וועקט ער דעם זין פון זיא יפחתו בעיניך זאכן זיא בבונה זין איז דו יניען אויגן ליתרון בינתך פון וועלן זין גרוים פאר שטאנד ותשנאם אונ זאלקטס זיא פיינד האבן למכלותם פון וועקן ווער אים פר שטאנד גרייבט ותראה זה לעמי הארץ אונ דו זאלקטס דאס ווייזן פאר דעם פראקטיש עולם אז דו הייסט פר שטאנד ויתנאה לנפשך אונ דו זאלקטס זך דר מיט בעל זאנה האלטיג ותתהלל בחכמתך אונ זאלקטס זך פארקן מיט דין תבטה עד שחטעון אונ ער וועט זך אז זייט פרייגן דו זאלקטס זאכן שאתה יודע אז דו ווייסט וועלכע זאכן מה שאינך יודע וויס דו ווייסט געם נאר גיט וינכה רווחך מלמוד אונ דו וועקט זך דר הייבן פון וועלן זין לימוד וויס דו קאנאנט וירום לבבך עד שתלמד אונ דין הארץ וועט זך דר זך האלמן ווען דו וועקט לערנען פלוזר דו וועקט לערנען מיט גרום זאנה וחקוץ עד שיקשו עליך אונ דו וועקט פר מאוסן איז דו מענטשן איז דער צייט

בסכל חבריך ותודיך בהכלים בני גילך ותהיה שולל סמוסי החכמים באלהים ובתורתו :
ואם לא ישלם לו מה שכחון לפתוחך בו בשער דעת האלהים ותורתו ישתדל לפתוחך
בשער מעשי העבודה וכשהעשה לאלהים מעשה יגדלוהו ונשאוהו בעיניך וישימך
להתנאות בו ויקלה אנשי דורך אצלך ויקל עליך למאסם ולהכליםם ולביישם ואפשר שהם
טובים ממך לפני האלהים, ואם יהיה בחברך מי שיש לו יתרון עליך בעבודת האל
ומעשהו טוב מעשיך והוא משתדל להתקרב אליו יותר ממך יסתרן היצר בו ויאמר לך,
כל אשר יראה כשהשתדלת וזולתך בעבודה הוא חסרון נראה ממך ולולא הוא היית נראה
בעיני בני אדם צדיק מכל בני דורך השיא עליו וקנא בו ושמום אותו וחקור על מומיו
ונגותו ואירוב למבשוליו ואם תוכל, להוציא עליו דבת שקר כדי להפחית שמו אצל בני
אדם עשה, או תשיב עליו ואך אמאם מי שאהבו האלהים ואננה מי ששבתו הכבוד ולא

כרפא לבש

ותהיה שולל בו כלומר מל וסוף כמלפנים והאז כחוף טעום וז'ל ומסס סלול במצול ואם ערה וז'ל למח נלחה ויך
פטר כחומר וטעום סמסם מוכחמים לוד מח ס' וזה חרמו. וכבר ר' יעקב בן חז'ל גרם כסמו ומסרו כאלסים
וכסומו : השיא עליו כסמסו בו כמו אל יסוף להכסו חרמוסו :

צייטם אז ויי ועליון דיה קרפן געקעט פקענין און וועקסט זאגנין וום קאמ איה צו פאר עקומפענין דייא
קשיותה פון אעקעבע עמי הא צימ'ותיה לתחית עענד כחבם און וועקסט מערין צו האקמן דיה פאר
אין תבם ותחבכי בסכל חברך און דא וועקסט געקלאכט ווערן דורך דעם וואס היינע תבירים
זיינן נאקעלש און קאמן ניש לערנן ותחית בהכלים בני גילך און דו וועקסט דיה דר מיט צידין און
אין מאכן אז ביי פריינד וועט פאר לעקסט ווערין ותהיה שולל סמוסי החכמים באלהים ובתורתו
און דו וועקסט פארדיקט ווערין פון די שפראך הייד ום די תבמים האפן און געלערניש פון נאקסט
זאקן און פון זיין תורה :

ואם לא ישלם לו מה שכחון לפתוחך בו און אז עס וועט אים נגמר ווערין דאם וואס ער דאמט ויה
קבנו וינען אייגר היידן דיה בשער דעת האלהים ותורתו אין דעם וויסן שאקט פון נאמט און
אין זיין תורה ישתדל לפתוחך בשער מעשי העבודה וועט ער זיה פלייסיך דיה אייגר צו היידן אין די
פעשים פון נאקסט דיקסט ובשתעשה לאלהים מעשה און אז דו וועקסט געקעט צואה פון נאקסט
וענין יגדלוהו וישאוהו בעיניך וועט ער ריר די זאף ווער גרום און השוב מאכן אין ביינע איינין
וישיב און וועט דיה מאכן להנאות בו דו ואלקט דיה דער מיט בעל גאון האלטן ויקלה אנשי
דורך און דיא לייט פון זיין דור וועט ער ביי דיר מבנה מאכן ויקל עליך למאסם און ער וועט איה
דיר גרינג מאכן אז דו ואלקט וימא פאר מאקסן בייא דיר אין הארץ ולהכליםם ולביישם און דורך
דעם וועקסט קרפן אז דו ואלקט זיי פאר לעקט און קבלש זיין זאמט דר כחברך ואפשר שהם טובים
ממך און אפילו זיינן זיי בעקר פון נאמט אז דו וואס יהיה בחברך און אז עס וועט זיין צוויילן ביינע
תבירים אייגר וואס ער איז בעקר פון דיר אין נאקסט דיקסט ומעשהו טוב סמעשך און זיינע כפעשים
זאם אנטקענין מענטשן זיינן אייך בעקר פון ביינע והוא משתדל און ער פלייבט זיה קער פון
דיר צום נאמט וועט און יסתרן היצר בו וועט דיה דר יצהיר קענען אים פון הייצן ויאמר לך און וועט
דיר זאגן כל אשר יראה וואס מען זעהעט אז דר אגודר פכמיט זיה אין נאמט דיקסט והוא חסרון
נראה ממך וועט אלץ קער דער תבירן פון דיר גינעקן דאם דא ביקסט ניש פיהם לולא הוא און
ווען ער זאל ניש זיין יהיה נראה כו ואלקט אגעקעקען גינעוון פאר לייט קער צדיק פון אלע
מענטשן וואס זיינען אין בייין דור דרום השיא עליו הייך דיה קענין אים וקנא בו און צארון אויף
אים ושמום אותו אירוב למבשוליו ואם תוכל, להוציא עליו דבת שקר כדי להפחית שמו אצל בני
אדם עשה, או תשיב עליו ואך אמאם מי שאהבו האלהים ואננה מי ששבתו הכבוד ולא
אזיך אמאם וימא זאל איה פאר מאקסן אעלעכן וואס נאמט דאם אים ריב ונאנה און וימא זאל איה
שענדין

די לי עצלותי לקיים עבודתו כמהו עדי שאשמוס מי שיעברתו ואין זה נמול מה שאני חייב לכבודו יתברך אבל חייב אני לאהוב את אהוביו לאהבתו ולכבדלפכבדיו לכבודו כמו שכתוב (מסלס'ט) ואת דיואי ה' יכבד , וכבר דעת מה שארע את מרים בענין (גמלני יב) והורכר מרים ואהרן במשה ומה שהיה מענין קרה ועדתו בקנאם במשה ואהרן בקרבנות אל ה' : פרק ו אבל ההורדות במחשבה ושמידתה ראוי לך שלא תתעלם לפקוד מחשבתך ורעיוונך ושרעמי לכוך כי רוב ההפסד והתקן מעשים לא יהיה כי אם מהתקן כפי תקונו והפסדו כמו שאמר הכתוב (משלי ד) מכל משמר נצור לכוך כי מסנו תוצאות חיים ואמרת תורה (כנלס'ט) כי יצר לב האדם רע מנעוריו ואמר (דברים ל) כי ידעתי את יצרו ואמר (ד'ס כה) כי כל לבבות דורש ה' וכל יצר מחשבות מבין ואמר (דברים ל) כי קרוב אליך הדבר מאד כפיך וכלבכך לעשותו ואמר (ט'י) מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה הוראתה אינה אלא אלה הרעיון והמחשבה , ועל כן יש לך אחי להשתדל להיות כל מעשיך מיוחדים לכבוד יתברך ואל יהיה עמלך לריק וטרודך לשקר כמ"ש (ישיע'טו)

מראא לנפש

פרק ו אבל ההורדות ב'י ל'י ט"ס ב'חזה ובכ"י ט"ס כחצקנס ובכ"י טמנס ומכלל נס ועתה כוא מנע'ט : מכל משמר וישר תכל דבר כהמור לור מתחזות לך נור : כי לסת תשקלו כסף בלא לחס ויגעכם בלא לשבעת כמו מי טמנס מתולוס ועמדות קסום עדי שישמכר כסף ויכב וכן מי שיגיד לו כסדס וכמס וכף טלון לו מס לזלול ולכנוד שפענדין מי ששבתו הכראד אונל'ק'ין וואם דר' בשעפ'ר לזיבם הלא די לי עצלותי אונ עם און נים נגב מר מין פולקליים צו קמליים זיין נאמס דניקסם ויהא ער קלוקר נים גינג און מר אהר'פה וואם איה קאן נים נאט דניקען און ויהא ער מי שאשמוס זאל איה נאך פינד'ר האפין קעם וואם דניקס אים ויהא און גבול אונ דאם און נים דאם בצאלונג וואם איה קין טיב צום בשעפ'ר זי'ה'ה אבל חייב אני גינקרש אין איה קין טיב לזיב צו האפין דיא וואם האפין נאט לזיב לאהבתו ויאל איה האב אים לזיב ברארף איה זיינע לזיב האפער איה לזיב האפין ולכבד האפין נאט און ער'אד צוא האל'ק'ין צוא דיא וואם האל'ק'ין אים ער'לאך לכבודו פון נאמס קבדו ווענין ויהא עם שפייט אין הקדמים ואת ירא ה' יכבד און נאמס פאר'כבד וועט ער ער'לה האל'ק'ין וכבר דעת און דו וויקסם דאך וואם דאך זי'פראפין מיט מ'ק'ים אין דעם ענין אז ויהא דאט גינקעם פון משה ומה שהיה מענין קרה און וואם עם און גינען מיט קרה און מיט זיין ענה בקנאם במשה ואהרן ויאל :

אבל ההורדות במחשבה ושמידתה אפער ווי קען זאל גינאר'ניט זיין מיט דר' פהש'בה און זיא וויקסן ראוי לו בראר'פ'קסן וויקסן שלא תתעלם דו זאל'ק'ים זיה נים פר דזילין פון צו גינדינקען מחשבתך ורעיונך דיין פהש'בה און דס נים דו קראכקס אין דיין האר'צין כי רוב ההפסד וואריום די מיינקסע שאר'ין אפער נטום פון דיא וועק'ון קימס פער גישטם כי אם מחסום נאר דיהך דיא פהש'בות כמי תקונו והפסדו לזוט וישר נטום אפער וישר פאר נאר'קענ'היים אז די פהש'בות זיינען נים קימען דער פון ארדים נטפע מעשים און אז איינער דאם שפעקסע פהש'בות קימען דער פון ארדים שפעקסע מעשים ויהא עם שפייטם אין קש'גי מכל משמר נצור לכוך קער אז אעלע זאקן וואם קען בראר'פ' היקסן זאל'ק'ים היקסן זיין האר'ץ כי מסנו תוצאות חיים דען דרדים קימס דאם לענין און דר' הורה זאמס אין בראשית כי יצר לב האדם רע מנעוריו דען די גינאר'קען פון דעם פנענס'שינס האר'ץ זיינען זיין פון זיין זינקס זאן און אין דר'די ויקסם ל'טיים כי כל לבבות דורש ה' דען נאט פאר'ש'טם אעלע הער'דך וכל יצר מחשבות מבין און אעלע די איינעווייניקסע פהש'בות פ'ר שפייטם ער און אין דר'ב'ים שפייטם כי קרוב אליך הדבר מאד כפיך וכלבכך לעשותו דען די זאך איך דיר וישר נאר'ק'ים דו זאל'ק'ים עם קאן מיט דיין מול און מיט זיין האר'ץ און נאך שפייטם דארטן מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה ווס קעט דען נאט ביי דיר נאר אז דו זאל'ק'ים זיה פאר אים פאר'כבדן והוראת מחשבות ועל מי דר'ום מין גו'ת'ער גינקר'קס צו קראכק'ין להיות כל מעשיך מיוחדים זאן אעלע זיינע מעשים זאל'ין נאר זיין פון נאמס ווענין זאל'ין ואל יהי עמלך לריק און זאל נים זיין מיוחדים אים

למה תשקלו כסף בלא גאם וז' , ואל תתעלם סמה שהעירוחך עליו כי כבר קבצתי לך בשער הזה כל שרשי מפסדי המעשים המיוהדים לאלהים והתת כל שרש מהם ענשים כמעט שאין להם קין על כן אתה צריך להשמר מהם בכל יוכלתך אולי יהיה מעשך שלם לאלהים ומיוחד לשמו יהיה רצוי ומקובל אצל הבורא קבול טוב . ונתח בו מנהגך כעניני עולמך מן היתר הושב על המוב שתמצא במיניהם ואשר יהיה רחוק מן הפגעים בהם ונטוהך מן האות ודך בן הכלכול , ובין שאתה עושה זה בעניני עולמך הכלה כל שכן שתעשה כפלים כעניני אחריתך הקיימת ובמה שתתקרב בו אל האלהים והשתדל בכחך לוכך מעשך ואם ימעט יותר ממה שתשתדל שיהיה רב בלתי דך כי המעט הדיק הוא רב הרב בלתי דך הוא מעט ואין בו תועלת וכ"ש שיהיה מעשך עם מעוטו העזירותו בלתי דך לאלהים . והזהר שלא יהיה ענינך במעשך לאלהים כענין העוה שאמר עליה הכתוב שהיא

מרפא לנפש

מסמח כמס מעשות שגלה בקיים וז"כ סיס ונטו ועמלו לרוח וטרחו לרוח ועמלו למה תשקלו כסף בלא לרוח ולכלל ואין מרוב עולמם שכל אחת כחוחו סיס לנר חרז וכן אמרו גמ' שאמר רבא לתלמידיו במסופא מטיבו לא קיימו מרזו ויטכס ויטכס ויטכס ויטכס : וז"ל : בו מנהגך בעניני עולמך בו' ר'ל ותבא לניסון בעבודת ססי כמו שאלהס נוסב נמשני מוס"ס : כי אתה חושב ומסכל ססיס ססי על נכון מדי לטכות נמוס"ס כן תעמס עכ"ס נעניני סמוס"ס : ואם ימעט

אם ותקם וסרח לשיך את ריין סררה צו פאלט ווי ישעיה הנבואה המ נאנמם למה תשקלו כסף בלא להם נאף תם טוט איר ווענין וילבער אז איר קרינט דר פר קיין בריוט גיט אגן צו וואס זאלקט איר דס געלד אונעק געבין אזו איה אז איינר דינס נאמ פון לייטיגם ווענין געקט עד דר פאר קיין שר גיט אגן לייט האקן אים איה פיינד נקמא איו זיין סררה אגן דס ווס עד קום גימיינט פאלש - זאגט דער כחבר חל תתעלם אגן זאלקט דך גיט פר הילין פון דעם וואס איה קאב דר דא דר וועקט כי כבדו קבצתי ווארם איה קאב דר זיין צו זאקען גענטיקען און דעם לשער כל שרשי מפסדי המעשים אלע דו שרשיים גערנד זאקין ווס קאן שארין טאן דו פשעים פון צו מאן זיי פון זאקסם ווענין זאלין והת כל שרש אגן אנקסער אימליקען שרש פון ויזא איו פאר באגריין צווייגן קלדיק גלעבער זאבין וואס טעןן שארין פון צוא מאן זיינע פשעים פון זאקסם ווענין כמעט שאין להם קין ווס עם דעם קבעט קיין סוף גיט על כן דרום כחטן דיה דויטן פאר ויזא קיט דין גאנצן ויכרז אולי ויה מעשך מאקער וועלין ביינע פשעים גאנצן זיין צו נאמ ומיחד לישט אגן וועלין זיין זאיינציקט פון זיין זאקען ווענין ויהיה רצוי ומקובל אגן עם וועם זיין באוואלנט אגן וואול אן גיטקען פיי דעם פלעקער והת בו מנהג אגן ויזא דך נהג אין זאקסם דינקט ווי דו ביקט דך נהג אין די וועלקיקע זאבין כי אתה חושב על המוב דען דו טראקסט דך איה דיא בעקטע זאבין ווס דו קאנקט גיפקען פון זיי ואשר יהיה רחוק אגן איה טראקסט דך איה אונעלע זאבין וואס עם ווייט עם זאל אין ויזא גיט זיין אשארדן ומנקה אגן עם זאל זיין ריין פון פאלשקייטם דך מן הכלכל אגן לויפר פון צוצמישונג וכין שצעה עושה זה אגן ווען דו מוכס אזו די זאבין ווס גידיערין צו דר וועלט וואס ווערט פר לענד כל שכן שתעשה איו זען זאל געבן אזו דו גידיערסט פיל טאפול מאן בעניני אחריתך אין דיא זאבין וואס דו ברארפקט צו ריין סוף ווס גלייבט איה ארייביג דס קום עולם הבא וכמה שתתקרב בו אגן אין אונעלע זאבין וואס דו קאנקט דך קיט ויזא כקרב זיין צו נאמ והשתדל בכחך אגן פלייס דך קיט דין פנה צו לויפר מאכין ביינע פשעים וואס ימעט האקטען ויזא וועלין אפילו זיין ווייניג יותר ממה שתשתדל איו בעקר איינד דיא זאלקט דך פלייטן פיל פשעים טובים צו טאן ווס זיינען גיט דין כי המעט הדיק אגן רב ווארם הדיק אגן רב וואס טובים ווס זיינען לויפר אגן ריין אגן ווענין גאנצן נאר פון זאקסם ווענין זאלין זען אנארד סתעבה אזו דס פיל הרב בלתי דך אגן פיל פשעים טובים וואס זיינען גיט לויפר הא מעט ואין בו תועלת איו דאס ווייניג אגן ויזא קיין גיט צו גיט וכל שכן אגן דאס איו זען אפשיטא שיהיה מעשך עם מוטו אז ביינע פשעים זאלין זיין ווייניג אגן גיט לויפר צוא גאט דאס איו פונדיא גיט גוט והדר שלא יהיה ענינך בו אגן דעם דך אין ריין פורנג אגן דיא פשעים וואס דא מוכס צו נאמ זאל גיט זיין כענין העף אזו ויזא דאס פורנג פון דעם פויגל שאמר עליה הכתוב וואס דער פכוק

שְׁעַר יְהוּד הַמַּעֲשָׂה

יולדת הברצה ומחממת אותה על פני הארץ ממועט שמירתה אותה עד שיפסדו שאר
בעלי חיים ולא תעשה אפרוח כמו שאמר הכתוב (ויג' לב) כנף רננים נעלה וגו' כי תעזוב
לארץ ביציה ועל עפר תחכם והשכת כי רגל תזורה ושאר הענין, וכבר שכת החכם מי שהוא
בהפך הענין הזה בודדותו והשתדלותו המוכה בעולמו וצונו לבחון בו וללמוד ממעשהו
ואם הוא חלש שברמשים כאמרו (מש' י) לך אל נמלה עזב וגו' תכין בקיץ לחמה וגו'.
והנה זכרנו לך מעט מדרבה ואל ירבה בעיניך ואל תקיץ בו כי כפי מעלות השכיבות
המלאכות יהיו הפגעים הקורים אותם ומתקרנו בספר הזה אין מעלות וחשיבותו נעלמת
מפי שמבין: האלהים ישימונו מן השלמים עמו והעושים לטמו הגדול ברחמי אמן:

שְׁלָמַת שְׁעַר הַחַמִּישִׁי. בעזרת אלהי קדושי:

מִרְמֵא לַבַּשָׂה

נאמ' מַעֲשֵׂה מַעַט וּבְלִבִּי שִׂמְחָה וְכִי טוֹב מַעַשׂ כְּבוֹדִים הַסְכִּיחַ מְלַח כְּבוֹדִים: וְכִשׁ אִם נָס סַמַּעַט טוֹחַ נִלְקֵי קָד: וְתַשְׁכַּח
כִּי רָגַל תְּזוֹרָה וְסוֹף סַעֲטוֹן לִקַּח יַעֲשֶׂה בְּלִי פִתּוֹ כִּי סָסַם (דָּהֵם) אֲלֵסֵם הַמַּעַס (מַלְכֵם) וְלֹא הֵלֵךְ לֹם טַעַס: וְהַבַּיָּת וְזִכְרוֹ וְכוּ'
וְאַל תִּקְיָן בּוֹ לֵיל אַל סִקָּה נְעוּדֵם סָפֵי מִן הַמַּלְאָךְ מִלְכָּךְ אִךְ לֹאֵל לַמַּלְאָךְ כֻּל אֵלֵם וְעַשׂוֹת כַּגִּד סִיֵּל וְחַמְסָלוֹ כְּמוֹ
עֹבֵד וְסִיֵּלֵה מִזֵּי כֻל אֲחַר נוֹר אַל יִדַּן לְכַבֵּד לֹא סִיֵּרָה וְלֹא סָסַם כִּי ס' אֲלֹכֵי הַיָּם כֹּהֵן לִשְׁנָן לְכֹסֵס וְלִמְוָה לְאוֹת מַמָּשׁ
לִמַּעַט רַעַם לַמִּקְוָה נָוִי: כִּי כְּפִי מַעֲלוֹת חֲשִׁיבוֹת הַמְלָאכֹת כִּי בִי דָבַר מְנַלְמֵם לְעִטֵּם טוֹחַ מַלְכֵם דָּבַר סִיֵּרָה יוֹתֵה כְּעוֹלָם וְס'
לוֹ דְּבַחֵם נְרוֹס כְּמַעֲשֵׂים וְסַמְסָדִים אֲרוּם כְּמוֹ סַמְסֵךְ לְעוֹל כִּי לֹאן עֲטוֹן כִּי עִישׁ וְעִישׁ וְלֹאֵר סְוֹסֵם כְּדַמְסֵם כְּמוֹ יִקְרָאוּ
וְלֹאֵר חוֹךְ וְיִחָזֵק לִכֵּן וְקוֹס אֵל סִיֵּרָה וְיִחָזֵק לְכַכֵּס כֻל סִיֵּרָהִים לִסִּי. וְס' יִסְתָּךְ לְכַכֵּס וְלַכֵּן כְּדִי מַעֲשֵׂה לִבּוֹ מַעֲשֵׂה
לְמַט סַעֲדוֹל כְּדַמְסוֹן אֲמָן:

דָּאֵם גִּיְהָנָם אִיָּהּ אָרֵךְ שְׂוֹאָה יוֹלְדַת הַבְּרִצָּה כִּי דָּאֵם יָאֵר גִּיְוִינָם אִיָּהּ אָרֵךְ דָּעַר הַרְצֵם עִם אִיָּהּ
דָּעַר עָרֵךְ מַמְעוֹט שְׂמִרְתָּה אֲוֹתָהּ וְיִחַל יָוִא דָּעַם עִם וְיִיָּנֵי עַד שִׂמְסִידוּהוּ אֲנֵן דָּעַר פִּן קִבְסֵם אָרֵךְ
אַז אֲנִיעֲדַע לְעִבְדִּיעָה בְּשַׁעֲפִיגִישׁ קִיָּן אֲנֵן פִּר דְּאֵרְבִּין עִם וְלֹא תַעֲשֶׂה אֲפִרּוּחַ אֲנֵן עִם קָאֵן לְשׁוֹן דָּעַר
פִּן קִיָּן עוֹף גִּים יִמֵן וְיִוִּא עִם שְׁמִיָּים אִיָּן אִיָּוֵב כְּנֵף רַנְנִים נְעִלְמָה דָּעַר וְיִגְעַנְרִיעַ פּוֹגֵל פְּרִיָּים וְיָךְ
כִּי תַעֲזוֹב לְאַרְצָה בְּיַצִּיה דָּם ז' פִּר לְאֹשֶׁת אִוְף דָּעַר עָרֵךְ אִיָּרִי אִיָּיעֵר וְעַל עִפֵּר תַחֲמֵם אֲנֵן יָוִא מִיָּנֵם דָּר
לְסוֹבֵב פִּן דָּעַר עָרֵךְ אִיָּן וְיִאֲרַעִם וְיַעַם זִיךְ דָּר הַרְצֵן דָּם אִיָּי וְתַשְׁכַּח כִּי רָגַל תְּזוֹרָה אֲנֵן יָוִא פִּר נִקְסֵם
אַז דִּי פִיִּם וְעוֹלָן עִם צוֹ סַקְעָטָן אֲנֵן אֲזוֹ וְיִוִּא תִיַּסְרֵר שְׁמִיָּים דְּאַרְבָּן. וְכִיָּזָה אִיָּן דָּאָךְ אִיָּר מִזֵּה נָאֵר
אַזִּים יִקְסֵם דָּרָם גִּיהֲעֲקָבֵם דָּרֵה הִיָּמֵן דוֹזְאֵלְכָם גִּים גִּלְיָהּ זִיָּן צוֹ דָּעַם פּוֹגֵל אֲזוֹ דִיָּן מִזֵּה זֹאֵל אִוְף
זִיָּם וְיִין אָם וְזָקֵם וְכָבֵד שְׂכַח תַחֲמֵם כִּי שְׂוֹאָה בַּחַף הַעֲנִין חוּה אֲנֵן דָּר תִּכְסֵם דְּבִלְקָה בְּקִלְקָה לַמַּט אִוְף
רָעֵם וְסֵם סוֹסֵם פִּר קַרְעוֹת דָּר פִּן כְּרִיוּתוֹ וְהַשְׁתַּדְּלוֹתוֹ מִיָּם וְיִיוֹת אֲנֵן זִיָּן פִּלְסִיכְגָּן צוֹ סִרְאִיָּקָן
אִוְף דָּעַם וְסֵם אִיָּן אֲנֵן צוֹ בְּעִסְקִין אִוְף זִיָּן עוֹלָם וְצוֹנוֹ אֲנֵן דָּבַם אֲנֵן גִּיְבָאָטָן לַבְחוֹן בּוֹ אִיָּן רָאִיָּה זֹאֵ
נָעִקָן זִיָּךְ פִּן אִיָּם אֲנֵן אָפֵס צוֹ לְעִרְבָן זִיָּךְ פִּן זִיָּיִי מַעֲשֵׂים וְחַם חוּה חִלְשׁ שְׂבַרְמֵשִׁים אֲנֵן אֲפִילֵי וְעוֹן עַד
אִיָּן דָּם שְׁלֹאֲפִסְטִי פִּן דִּי קְרִיָּבִידִיעָה בְּשַׁעֲפִיגִישׁ וְיִוִּא עַד זָאָנָם אִין מַעֲלָה לֹךְ אֵל נְמַלָּה עַל דוֹ פּוֹלָר
קְטַמְטֵשׁ גִּיָּא צוֹ דִּר מִלְבֵּן וְעַתְעַן עַתְעַן חֲכִין בְּקִיץ לַחַמָּה אֲזוֹ יָוִא גִּרְיָים זִיָּךְ אֲן אִיָּר שְׁפִיזוֹ אִים
כִּבְדִּי. וְיִא זְאֵר רָאִיָּן וְיִיָּסְרֵר עָפִים צוֹ עִקָן וְחַמָּה אֲנֵן גִּן וְזִכְרוֹ לֹךְ רָאִיָּן כִּבְדִּי דָרִיר פִּן פִּיל וְאִבִּין
וְיִיָּנֵי דָר פִּן גִּישְׁרִיָּדִיעַ דָּעַם אִיָּן דָּא נָאֵךְ וְיִיעֵר פִּיל זָאָךְ וְסֵם סַקְעָן שְׁאִיָּדִין צוֹ נָאָסֵם דִּיָּקֵם וְלִי
יִיבֵה בַעֲיָדִין אֲנֵן לָאוֹ דָּם גִּים פִּיל אִיָּן דִּיָּיִי אֲבִין וְיִין וְאַל תִּקְיָן בּוֹ אֲנֵן עִם זֹאֵל דָּרִיר גִּישׁ עַקְלֵהֲאָפֵם
וְעִרְבִין פְּלוֹרָךְ דוֹ זֹאֲלָקָם גִּים זָאָן וְיִוִּא אֲזוֹ וְעַל אִוְף קִאָּנֵן אֲזוֹ פִּיל בְּמַחֵם זִיָּין אֲנֵן צוֹ בְּשִׁמְשִׁין
אַלְיָן אֲנִיָּמַקְעוֹן דָּעַם יָצַר דָּעַם כִּי מַעֲלוֹת וְאַרְדָּם דָּם פִּר שְׁמִיָּים כְּעוֹן דָּאָךְ אֲזוֹ לִוִּים דָּם תְּשׁוֹבָקִיָּים
עִם דִּי מַעֲשֵׂים וְעַנֵּן וְיִוִּא הַמַּעֲשֵׂים. וְעַנֵּן דִּי פְּעִיָּים וְסֵם קָאֵן זִיָּךְ דָּר בִּי סְקִרְעוֹן דָּרָם זֹאָרְקָם וְיִוִּקָן אֲזוֹ
וְעוֹן עִם קָאֵן אֲזוֹ פִּיל שְׁאִיָּךְ קִבְּבָן צוֹ נָאָסֵם דִּיָּקָם כִּין בְּחֵם אִיָּן דָּם דִּיָּקָשׁ וְיִיעֵר שִׁיָּיעֵר גִּיהֲעֲקָבֵם
זִיָּךְ שְׁמִיָּאָךְ דָּר צוֹ מִיָּם נָאֵר דִּיָּין וְכֹלֵל וְמַחְקִרָה כְּסַפֵּר חוּה אֲנֵן דָּר וְסֵם אִיָּן פִּר שְׁמִיָּאָרְיָהּ פִּן דָּעַם
אִיָּן גִּים פִּר דְּרָלֵן דִּי מַעֲלוֹת אֲנֵן דִּי תְשׁוֹבָה וְאִבִּין וְסֵם כִּיֵּר דְּבִאָּן גִּיְבָאָטָם אֲנֵן גִּיְבָאָכָם אִיָּן דָּעַם
סַפֵּר. הַאֲלֵהִים יִשִּׁימוּנוּ מִן הַשְּׁלָמִים עִמּוֹ גָּאֵם זֹאֵל אֲנֵן וְעִבְּן כִּיֵּר זֹאָלֵן קָאָנֵן גִּיְבָאָכָם וְעוֹנֵן פִּן דִּי וְיִוִּא
זִעְבֵּן גָּאָנֵן מִיָּם אִיָּם וְהַעוֹשִׂים לְטָמוֹ הַגְּדוֹל אֲנֵן מִיָּם דִּי וְסֵם זִעְבֵּן פִּן זִיָּן וְיִרְחוֹן נָאָךְ וְעוֹנֵן אֲנֵן דָּאֵם
זֹאֵל גָּאֵם מִאֵן כְּדַמְסוֹן מִיָּם זִיָּן רַחֲמֵנוֹת. אָמֵן: